

K suncu prosi

K suncu prosi vsaka roža, k suncu trava vsaka,
tak i k tebi, Majka Božja, srce siromaka.
Milostiva svakom ti si, vse ti vračiš boli,
odbila još nikog nisi koj za pomoć moli.

Čuj molitve vruće ove, draga naša Mati!
Tvoj te narod vezda zove, romari Hrvati.
Dobra nam navek ostani, zmoli nam pri Sinu,
da od vsega zla obrani nas i domovinu.

Dragutin Domjanić

Katolički list

Zvonik

GOD. XXVIII. BR. 2 (327) | Veljača (februar) 2022. | cijena 150 din

ISSN 1451-2149

TEMA BROJA: **Korizma - vrijeme ulaženja
u prostor djelovanja Duha Božjega**

Osjećamo li želju ili potrebu?

Poštovani čitatelji, u vremenu korizme, kao pripreve za najveći kršćanski blagdan Uskrs, katolici imaju običaj ili zavjet odreći se određenog „luksuza“ kako bi pročistili svoje tijelo i duh, a sve to u korist drugog čovjeka koji je u većoj potrebi. U duhu te pripreve, smatram da bi nam bilo korisno upoznati razliku između želje i potrebe, jer kao osnovni pojmovi korišteni u svakodnevnom životu, često se miješaju.

Po definiciji dr. Zorana Milivojevića u knjizi „Emocije“ stoji da je „želja“ osjećaj težnje da se nešto ima, učini, postigne ili ostvari. Ona je jedna od osnovnih emocija koja nas povezuje sa svijetom objekata. Želju osjećamo kada neki cilj ocjenjujemo važnim. Stoga, iz želje proizlaze dva suprotna osjećanja: zadovoljstvo (ako je želja ostvarena) i nezadovoljstvo (ako želja nije ostvarena). Što je želja jača, strastvenija, time je zadovoljstvo, tj. nezadovoljstvo jače. Kada kažemo da nešto želimo, važno je razlučiti radi li se o potrebi ili o želji.

Kako se razvijaju želje?

S jedne strane možemo reći da se želje razvijaju iz potrebe. U prvih nekoliko mjeseci biološki programi upravljaju ponašanjem bebe. Potreba je jedna od vrsta tih programa, koji u sebi sadrže instinktivni osjećaj za nedostatak (glad, žeđ, pozornost itd.). Ako je bebina

potreba zadovoljena, ona osjeća ugodnost, ako nije ili ako iz okoline dolaze bolni stimulansi, onda osjeća neugodnost. U kasnijoj životnoj dobi djeca razvijaju osjećaj za svidanje, a uz pomoć roditelja, koji su prvi korektivi, razvijaju i osjećaj za želje. Stoga, ako ćemo klasificirati „potrebu“, ona ne pripada emocijama zbog svoje instinktivnosti, nego u „osjete“ (glad, žeđ, potreba za snom, potreba za stimulacijom) te su s njom povezana dvije osjetne kvalitete: ugodnost i neugodnost (usp. Zoran Milivojević, *Emocije*, str. 185 – 187).

Na temelju svega napisanog, zaključujemo da u ljudskom životu postoje potrebe koje nas fizički usmjeravaju na opstanak, ali i želje koje kvalitativno utječu na naše živote te nas pokreću (emocije, lat. *emovere* = pokrenuti) kao određenom životnom cilju, bilo da su kratkoročne ili dugoročne naravi.

Često smo se u životu uvjerali da nam ne treba sve što želimo, a isto tako da nam je nekad bilo potrebno što baš i nismo željeli. Vrijeme korizme najbolje je vrijeme promisliti jesu li naše želje u skladu s našim potrebama, ili su možda u suprotnosti, te se često osjećamo nezadovoljno, a time i neugodno. Trenutna korizmena „neugodnost“ odricanja može uroditi dugoročnim zadovoljstvom posvećenog životom u slobodi i nenavezanosti na zemaljsko.

Urednik

Korizma i ljubav

Na početku smo još jedne korizme. Korizma je vrijeme molitve i posta, kažu mnogi. To jest točno, ali samo ako molitva i post nisu svrha samima sebi. To je vrijeme pripreve za Uskrs, pa se opet vraćamo na to da je ovo vrijeme molitve i posta, jer upravo se molitvom i postom pripremamo za proslavu najvećeg kršćanskog blagdana. Dakako da u ovo vrijeme treba moliti i postiti, jer nas to približava Bogu i čini boljim vjernicima. No oni često nemaju vjerničku dubinu, već molitva postaje recitiranje, mnogostruko umnoženo u ovo vrijeme u odnosu na ostatak godine,

su mu poznate ljudske nesavršenosti, ipak od čovjeka očekuje da naposljetku bude ljubljn. Strpljivo čeka do posljednjeg trenutka ljudskog ovozemaljskog života, a ako dočeka takvu promjenu, daruje vječnost.

KOGA LJUBITI?

Ljubiti Boga čini nam se često suviše apstraktno. No ta ljubav usko je povezana s ljubavlju prema čovjeku, i to ne prema nekom čovjeku, nego prema svakom. Isus nam je to više puta naglasio u evanđeljima. Dao nam je dvostruku zapovijed ljubavi: *Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj slična: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga* (Mt 22, 37-39). Dakle, ljubav je najvažnija sastavnica kršćan-

Korizma nas svake godine podsjeća da je Krist trpio i umro za sve grješnike, i one koji žive kao da Ga nema i one koji se trude hoditi Njegovim stazama. Toliko milosrdna može biti samo ljubav, i to savršena ljubav koja ljubi i kada je odbačena, koja se žrtvuje i kada je neprihvaćena.

a post se pretvara u dijetu ili zdravu prehranu. Priprava za Uskrs nikako ne može biti takva. Ona podrazumijeva produblјivanje odnosa s Bogom, osobito razmatranjem Njegove muke i smrti koje su prethodile uskrsnuću.

KRISTOVA ŽRTVA

Kada počnemo razmišljati o Kristovoj žrtvi za ljude, razmišljamo zapravo o ljubavi koju je Bog pokazao prema čovjeku. A čovjek je bio i ostao nevrijedan tolike ljubavi. Odbacivao je, a i dalje odbacuje Boga. I još gore, pravi se sam bogom ovdje na zemlji, ne primjećujući koje su strašne posljedice toga. Postaje ohol i živi usmjeren samo na sadašnjost, bez usmjerenja k vječnosti. Ipak, Bog čovjeka ne odbacuje. Korizma nas svake godine podsjeća da je Krist trpio i umro za sve grješnike, i one koji žive kao da Ga nema i one koji se trude hoditi Njegovim stazama. Toliko milosrdna može biti samo ljubav, i to savršena ljubav koja ljubi i kada je odbačena, koja se žrtvuje i kada je neprihvaćena. Takvom savršenom ljubavlju ljubi samo Bog. No iako

skoga života. Sve ostalo je nadopunjuje i pomaže joj da se što savršenije ostvari, a bez nje sve drugo što činimo postaje isprazno i bezvrijedno.

No ljubav na koju Krist misli nadilazi sve ljudske kriterije. Ljubimo samo one koji nam uzvraćaju, a prema onima koji nas odbacuju, razvijamo sasvim suprotne osjećaje pa se tako i ponašamo. Da je Isus tako ljubio, kome bi ponudio spasenje? Njegova savršena ljubav ljubila je i one koji su ga razapinjali pa je molio Oca da im oprosti. To traži i od nas, jer ako ljubimo samo svoje prijatelje, isti smo kao i svi. Trebamo ljubiti neprijatelje svoje i činiti dobro i onima koji nas mrze (usp. Lk 6,27-37). To je mjera ljubavi koju Isus od nas očekuje, a kakvu je i sam dao.

Čovjek, ne samo da ne ljubi neprijatelja nego je i ljubav prema prijatelju često manjkava, koristoljubiva, nestalna, kratkotrajna. Može li se to uopće nazvati ljubavlju? Jesmo li mi uopće sposobni ljubiti žrtvujući se, pružajući, a ne očekujući ništa zauzvrat, možemo li ljubiti bezuvjetno? Možemo, ali ako želimo. Za takvu ljubav potrebno je, uz Božju pomoć, staviti sebe u drugi plan te molitvom spoznavati i nasljedovati put savršene ljubavi Kristove, a započeti treba već u ovom korizmenom hodu.

Korizma – vrijeme ulaženja u prostor djelovanja Duha Božjega

UVODNA MISAO

Usudio bih se reći da je korizma vrijeme ulaženja u prostor Božjeg Duha. Ona od čovjeka koji živi u svijetu traži predah, odnosno trenutak kada će cijelo svoje biće sagledati jednim drugim očima, a to su Božje oči. Iz tog razloga liturgija Božje riječi prve korizmene nedjelje pred oči nam stavlja poznati tekst u kojemu su prikazane Isusove kušnje u pustinji. U našem ćemo promišljanju stoga vođeni upravo biblijskim tekstom Lukina evanđelja o Isusovim kušnjama tragati za mogućim porukama za nas same u ovome korizmenom vremenu. Jer tekst nam izričito govori da je Isus u snazi Duha upućen u pustinju gdje biva kušan. Uputimo se, stoga, u razmatranje toga biblijskog teksta da bi iz njega izvukli poruke za svoje duhovno sazrijevanje.

ISUS BIVA STAVLJEN NA KUŠNJU

Da bismo lakše pratili promišljanje, važno nam je pred očima imati biblijski tekst o kojem govorimo, a to je tekst Lukina evanđelja. Tekst donosimo u cijelosti.

U ono vrijeme: Isus se, pun Duha Svetoga, vratio s Jordana i Duh ga četrdeset dana vodio pustinjom, gdje ga je iskušavao đavao. Tih dana nije ništa jeo te kad oni istekoše, ogladnje. A đavao mu reče: „Ako si Sin Božji, reci ovom kamenu da postane kruhom.” Isus mu odgovori: „Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu.” I povede ga đavao na visoko, pokaza mu odjednom sva kraljevstva zemlje i reče mu: „Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoću, dajem je. Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje.” Isus mu odgovori: „Pisano je: ‘Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu, i njemu jedinomu služi!’” Povede ga u Jeruzalem i postavi na vrh Hrama i reče mu: „Ako si Sin Božji, baci se oдавde dolje! Ta pisano je: ‘Anđelima će svojim zapovjediti za tebe da te čuvaju.’ I: ‘Na rukama će te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen.’” Odgovori mu Isus: „Rečeno je: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!” Pošto iscrpi sve

kušnje, đavao se udalji od njega do druge prilike (Lk 4, 1-13).

Tekst koji smo netom prikazali želi nam prije svega prikazati osobu Isusa Krista kao Onoga koji u snazi Duha Božjega uspijeva nadvladati kušnje života svakoga čovjeka. I zato on i jest prikladan za naše korizmeno promišljanje jer upravo mi ljudi želimo pronaći poticaje za naše duhovne borbe i kušnje svakodnevnice gledajući kako ih nadvladava Krist. Ono što uočavamo odmah na početku jest prikaz mjesta i vremena u kojemu se Isus nalazi. Evanđelist nam prvotno smješta Isusa u povijesno-geografski okvir. Isus se vraća s Jordana te biva četrdeset dana kušan u pustinji. Uočavamo dakle pomak od jedne geografske lokacije prema drugoj, od

Neka nam ova korizma bude privilegirano vrijeme ulaženja u prostore Božjeg Duha da bi iznova uvidjeli ljepotu onoga što kao ljudi jesmo. /.../ Uđimo ove korizme u prostore (svijet) Duha Božjega te prepuštajući se Njemu nadvladajmo kušnje vlastite nutrine.

Jordana prema pustinji. Jordan je mjesto gdje prima krst od Ivana, a pustinja je mjesto gdje biva kušan od *diabolosa*, odnosno kako će hrvatski tekst reći – đavla. Tu treba odmah uočiti jednu vrlo važnu stvarnost, a to je da je Isus s jedne strane pun Duha, a s druge strane biva kušan od *diabolosa* koji se prikazuje kao vrlo inteligentno duhovno biće koje je sposobno stupiti u dijalog s Isusom. Isto tako treba reći da bi riječ *diabolos*, koju nalazimo u grčkom jeziku Lk 4, 11-13, trebalo prevesti kao „onaj koji optužuje” ili „onaj koji iznosi (lažne) informacije”. Na taj način vidljivo je da evanđelist želi odmah na početku prikazati jasnu opoziciju između

Duha Božjeg koji čovjeku daruje snagu, tj. On ga vodi pustinjom i daruje milost i jakost, te onoga duha koji je *diabolos* koji Isusovu osobu želi lažno prikazati, odnosno strmoglaviti u propast stvorivši joj krivu sliku o njoj. *Diabolos* tako i djeluje. Od čovjekove nutrine koja bi trebala biti prostor prebivanja Božjeg Duha kako kaže sv. Pavao (usp. 1 Kor 6, 19-20), on čini da ona bude izgubljena, odnosno nemirna jer nije u skladu s onim identitetom koji joj je Bog darovao, a to je identitet djeteta Božjega u snazi Duha Božjega. I to je na neki način temeljni smisao biblijskog teksta iz Lukina evanđelja o Isusovim kušnjama u pustinji. Iz tog temeljnog hermeneutskog ključa sada ćemo nastojati iščitati i ostale važne naglaske tog teksta.

No prije analize kušnja u Lk 4, važno je isto tako uočiti da je Isus u Lk 4,2 prikazan istodobno kao onaj koji je tijekom četrdeset dana već kušan i nadvladao u snazi Duha sve napasti (Lk 4,1), ali i kako je tih četrdeset dana isteklo te je nastupila fizička glad. Dakle, čitatelj biva pomalo zbunjen (Lk 4, 1-2) jer je Isus prikazan kao onaj koji je iskušavan od đavla, no nastupom gladi tekst mijenja perspektivu te nam prikazuje Isusa kao čovjeka koji uvjetovan svojom ljudskošću, odnosno glađu, stupa u dijalog s đavlom. Iz tog razloga nije nemoguće da je ono što se događalo u Lk 4,2a jednostavno detaljnije opisano u daljoj naraciji (Lk 4, 2b-13) ne bi li se prikazao način Isusove pobjede kušnji.

BITI KUŠAN U DIJALOGU

a) *Ne živi čovjek samo o kruhu*

Isus je kušan u dijalogu. Đavao u dijalog stupa tamo gdje je čovjek uistinu krhak, a to je potreba za hranom. I ne treba biti stručnjak da znamo kako je to istina. Uviđamo, dakle, kako kušnja nastupa u trenutcima ljudske krhkosti, odnosno da đavao čovjeka kuša kroz materijalnost. Kušnja nastaje u trenutcima kada čovjek biva orijentiran na materijalnost, odnosno kada krene sebe fokusirati. Kušnja je krik naše ljudskosti koja vapi za time da bude zadovoljena. No unatoč tome što je kušnja prikazana kao nešto materijalno fenomenom gladi, odgovor na istu kušnju ne biva materijalan, nego duhovan. Drugim riječima, usprkos tome što je kušnja nastupila u trenutcima napuštanja prostora Duha, kako to pomalo predlaže evanđeoski odlomak, Isus je i dalje onaj koji upravo u snazi iskustva Duha daje prikladan odgovor. On ne odgovara svojim riječima koje bi bile odveć ljudske jer, naime, čovjek je gladan, nego je Njegov odgovor Božji odgovor. On citira Božje riječi jer citira Pisma: *Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu*. Duboka je to poruka za nas malene ljude. Nadvladati kušnju nije moguće svojom snagom i svojim riječima, nego Božjom snagom i Božjim riječima. Isus se, dakle, prikazuje kao osoba Duha i u trenutcima velikog

prodora materijalne zavodljivosti. I to ne bilo kakve, nego one vrlo jednostavne, a to je potreba za hranom. No iz njegovih riječi vidljivo je kako čovjekovu nutrinu ne može do kraja zasititi kruh koji će kupiti u trgovini, nego istinsko ispunjenje dolazi tek u snazi djelovanja Božjeg Duha.

Treba naime otvoreno reći da je danas čovjek ranjen, ne da tako nije bilo i prije, manjkom materijalnih sredstava koje vremenom učini idolima. Smatra kako će mu sati rada koje vremenom povećava donijeti jako veliku količinu novca te će moći reći da je ispunjen i zadovoljan. No kako vrijeme prolazi osjeća sve veću bijedu

Korizma je vrijeme ulaženja u prostor Božjeg Duha. Ona od čovjeka koji živi u svijetu traži predah, odnosno trenutak kada će cijelo svoje biće sagledati jednim drugim očima, a to su Božje oči.

sebe kao osobe jer se dao u potragu za svojim mirom na apsolutno krivi način. Veliki novac koji zarađuje ne stvara više u njemu zadovoljstvo te postaje još više prazan. On ga dovodi do još većih zala, a to je težnja za ugledom i time da ga drugi ljudi slave i priznaju. I baš to je ono što i đavao odmah nakon prve kušnje stavlja pred Isusa u liku druge kušnje.

b) *Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu, i Njemu jedinomu služi!*

Đavao progovara: *Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoću, dajem je. Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje*. Mnoge je ljude danas težnja za tim da ih drugi priznaju i časte vodila nužno putem prodavanja vlastitog obraza koje su potvrdili svojim poklonstvom pojedinim ljudima. Isus zna da je to suludo te kaže: *Pisano je: „Klanjaj se Gospodinu, Bogu svomu, i Njemu jedinomu služi!”* Isus iznova ne odgovara na kušnju svojim riječima, nego riječima Božjim, odnosno riječima Pisma. Ni taj put ne

ulazi u izravan dijalog s đavlom, nego je on neizravan. I baš to je ono što nekako i želimo naglasiti u svojem promišljanju. Naime, čovjek je previše slab da bi se borio s duhovnim bićem koje evanđelja nazivaju *diabolos*, odnosno đavao. Svaki pokušaj ljudskih junačenja te iznalaženje odgovora na đavolsko zavođenje koji bi proizlazili iz ljudske pameti i sposobnosti vrlo brzo bivaju uništeni, a čovjek demoraliziran. I nije, stoga, bez razloga da evanđelist Isusa prikazuje kao onoga koji ne pametuje s đavlom, nego mu citira Pisma po kojima će kasnije i umrijeti. Kristov antidijalog s đavlom prikaz je, dakle, jedinog puta nadvladavanja zloga. Nadvladati zlo

zbog raznih razloga. Jedan od temeljnih razloga je strah od neuspjeha. No prije svega strah je to od odnosa s drugim ljudima te zajedničke izgradnje Božjeg svijeta. Jer svijet u kojemu žive čini im se jasan i to da može postojati neki drugi svijet teško im je povjerovati.

Kod druge kušnje može se uočiti je još nešto. Đavao tvrdi da ima vlast koja mu je dana te je daje kome hoće kada kaže: *Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i komu hoću, dajem je*. Uviđamo da *Diabolos* ustvari živi svijest darovanosti, no kako istodobno s njome manipulira jer smatra da je može darovati i drugima. Istodobno Isus od početka biva prikazan kao onaj koji je ispunjen Duhom, a iz usta *Diabolosa* priznat je i Sinom Božjim. To je Njegova temeljna darovanost. Iz tog razloga đavlovo traženje je da mu se klanja uistinu velika ironija tog biblijskog teksta. No tako često biva u životima nas ljudi jer ne uviđamo veličinu onih darova koje imamo, a oni su prije svega sinovski odnos s Bogom u snazi Duha Božjega. Ne uvidjevši, dakle, ono što već jesmo, pokušavamo biti nešto što nije naš istinski identitet te sami sebe dovodimo do ruba propasti.

Kušnja nastaje u trenutcima kada čovjek biva orijentiran na materijalnost, odnosno kada krene sebe fokusirati. Kušnja je krik naše ljudskosti koja vapi za time da bude zadovoljena. /.../ Nadvladati kušnju nije moguće svojom snagom i svojim riječima, nego Božjom snagom i Božjim riječima.

moguće je jedino u ne vođenju dijaloga s njima na temelju naše ljudskosti. Kristova pobjeda biva izvojevana snagom siline Duha Božjega u snazi Božje riječi, a ne u prikazu siline Njegove mudrosti i snage ljudskosti. Jer đavao je daleko lukaviji od naše ljudskosti. Da je tomu tako, imamo potvrdu i u grčkom tekstu tog evanđelja.

Uočavamo da se u tekstu dva puta spominje hipotetska rečenica: Ako si Sin Božji (usp. Lk 4,3.9). Onaj tko poznaje grčki jezik odmah zapaža da u grčkom tekstu evanđelja nije izražena hipoteza u klasičnom smislu jer se glagol *biti* ne koristi u konjunktivu aorista ili imperfekta (hipotetsko vrijeme), nego u indikativu prezenta. Đavao, dakle, ne negira Isusu da je Sin Božji, nego ga izruguje ne bi li ga isprovocirao. No Isus vođen Duhom ni tada ne odgovara svojim mudrovanjem, nego se poziva na autoritet Svetog pisma koje je kadro donijeti adekvatno rješenje na đavolsku kušnju. Kada to primijenimo na svoje živote, možemo reći sljedeće – život kršćanina obilježen je stalnim kušanjem njegova identiteta jer se u njegovoj nutrini stalno ponavljaju pitanja poput: ako sam vjernik, zašto mi ne ide bolje u životu i sl.? Iz tog razloga Isusova kušnja je paradigmatička jer nam doziva u pamet ono što mi jesmo kao vjernici. A kao vjernici djeca smo Božja te nam taj identitet nitko ne može oduzeti. *Diabolos* je, s druge strane, onaj koji nas želi razbacati u našim mislima te nas uvjeriti u jednu drugu stvarnost, u jedan paralelni svijet koji nije istina o nama. Kada pogledamo svijet u kojem živimo uočavamo sljedeće. Mnogstvo ljudi naime danas živi u svom začaranom svijetu i uopće ne želi napuštati njegove okvire

c) Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!

Posljednja kušnja koja biva stavljena pred Isusa jest ona koja se može pretočiti u riječi – kriva slika o Bogu. Đavlovo kušanje usmjereno je na krivo tumačenje biblijskog teksta. On sada pokušava biti imitator Isusa te mu citira Pisma, no i ovaj pokušaj biva uzaludan. Đavlovo ophođenje Pismom pitanje je nama: koliko često poput đavla baratamo Pismima na uistinu banalan i pogrešan način te odlazimo od temeljnih istina o Bogu? Jer kultura čitanja Svetog pisma te izgrađivanje duhovnosti na temelju te svete knjige odavno je pala u zaborav. Možda nas ova korizma želi usmjeriti upravo u smjeru boljeg i angažiranijeg ophođenja sa Svetim pismom. Ne znam, možda.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Na kraju našeg promišljanja uočimo još nešto. Kušnje su u Isusovu slučaju prestale do neke sljedeće prilike. Kušnje su uistinu samo kušnje te one imaju kraj, no ipak do druge prilike (Lk 4,13). Pokazatelj je to svima nama kako nam je potrebno neprestano preispitivanje samoga sebe. Korizma je osobito plodno vrijeme za to. Neka nam zato ova korizma bude privilegirano vrijeme ulaženja u prostore Božjeg Duha da bi iznova uvidjeli ljepotu onoga što kao ljudi jesmo. Kao ljudi uronjeni smo u svijet, no opečaćeni darom Duha nosimo u sebi obrise novog svijeta, a to je Božji svijet. Svijet koji je započeo Kristom i svoj svršetak ima u osobi Isusa Krista jer upravo je On posljednja Božja riječ čovječanstvu. Uđimo, stoga, ove korizme u prostore (svijet) Duha Božjega te prepuštajući se Njemu nadvladajmo kušnje vlastite nutrine.

Svjetski dan sakramenta braka proslavljen u Aleksandrovu

U Župi Marija Majka Crkve u Subotici (Aleksandrovo) 13. veljače svečano je proslavljen Svjetski dan sakramenta braka misom za bračne parove jubilarce.

Naši jubilarci su bili: **Antun i Etelka Perak** (60. obljetnica sakramenta ženidbe), **Vinko i Ilonka Jurković** (45.), **Miško i Jadranka Kujundžić** (40.), **Dragutin i Irena Korponaić** (40.), **Ivan i Ana Vojnić Tunić** (40.), **Marko i Marija Ušumović** (35.), **Tomislav i Ruža Mesaroš** (35.), **Nesto i Anica Gabrić** (35.), **Bela i Branka Bajić**, **Miroslav i Ivana Kiš**, **Marinko i Anita Kujundžić** (proslavili srebrne obljetnice), **Branislav i Marina Bašić Palković** (20.), **Nikola i Dijana Crnković** (20.), **Saša i Branka Fazekaš** (20.), **Miroslav i Paula Kujundžić** (15.). Zbog bolesti, misi nisu prisustvovali bračni parovi Vojnić Tunić i Bašić Palković. Iako ih je bolest spriječila da budu nazočni, u duhu i molitvi bili su s nama.

Na misi su jubilarci aktivno sudjelovali u čitanjima, molitvi vjernika i prinosu darova. Misu je predvodio župnik **Željko Šipek**. U propovijedi je posebno istaknuo kako treba na tim obljetnicama zahvaljivati, ali i razmišljati o strpljivosti, dobroti i praštanju. „U životu ima i radosti i razočaranja, ali uvijek milosrđe treba odnijeti pobjedu. Milosrđe i ljubav lijek su za ranjene duše“, kazao je on u propovijedi. Po završetku mise, svi jubilarci dobili su prikladne spomenice, a djeca su na župnom vjeronauku za svaki par napravili mali prigodan dar – hvalospjev ljubavi. Nakon mise, druženje se nastavilo u župnoj dvorani uz kolače i piće. /D. M./

Misa mladih u Novom Sadu

Misa mladih Subotičke biskupije u veljači slavljena je prvog petka u mjesecu, 4. veljače, u crkvi Imena Marijina u Novom Sadu.

Misu je predslavio župni vikar **vlč. Nebojša Stipić**, u koncelebraciji s povjerenikom za mlade Subotičke biskupije, župnikom i dekanom u Baču, **vlč. Marinkom Stantićem**, kao i **vlč. Dominikom Ralbovskym**. Na misi su se okupili mladi iz domaće župe, uz goste iz Bača, Selenče, Subotice, Đurđina, Monoštora, Mirgeša, Tavankuta, Bačkog Petrovca, Golubinaca i Sombora. Misu su glazbeno animirali mladi iz Bača, na čelu sa **s. Kristinom Ralbovsky**. U prigodnoj propovjedi, vlč. Stipić mladima je govorio o vjeri i autoritetima. Nakon

mise, uslijedilo je kratko euharistijsko klanjanje pred Presvetim, uz pobožnost prvog petka Srcu Isusovu i euharistijski blagoslov. Zajedništvo je nastavljeno u vjeronaučnoj dvorani župe, a ožujaska misa najavljena je u subotičkoj Župi Marije Majke Crkve. /Jelena Pinter/

Proslava Lurdske Gospe u Temerinu: „Borba koja se tiče svakoga”

Na spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske, 11. veljače, u istoimenoj filijalnoj spomen-crkvi u Temerinu svake godine svečano i hodočasnički proslavlja se Marija. Svetu misu na hrvatskom jeziku ove godine predslavio je kapelan u Župi Imena Marijina u Novom Sadu vlč. Nebojša Stipić.

Navodeći kako Bog izabire malene, Stipić je u homiliji naveo da svetkovina Gospe Lurdske opominje da budemo svjesni koliko je Bogu stalo do nas i da sa svakim od nas ima plan. „Nema izgovora da ne budemo sveti. Vidimo iz evanđelja: izabrane su Marija – neznatna službenica, sirotica s djetetom u utrobi, a izvan braka, i starica Elizabeta, koja u starosti svojoj ostade trudna. Iz dvije teške i za to vrijeme nemoguće situacije Bog čini velika čuda. Taman kada mislimo kako je sve bezizlazno, događa se ‘Lourdes’ našeg života. Gospođa u bijelom je 25. veljače 1858. Bernardici izrekla da je ona Bezgrešno začće. Te riječi kasnije će postati dogma katoličke vjere”, kazao je propovjednik.

„Bog nas poziva da činimo velika djela. Zato smo, kao Crkva, protiv pobačaja, jer nismo protiv slobode izbora, nego smo za izbor koji je život. Zato je Crkva u ovome vremenu pandemije za zaštitu života, a ne da se pod izlikom slobode ugrožava zdravlje drugih. Zato je Crkva protiv rata i svakog uništavanja. Ako promijenimo svoja srca, promijenili smo svijet! Velika djela su da razumijemo svoje slabosti, prihvatimo svoje bolesti, da se molimo za neprijatelje, praštamo uvrede, poklonimo osmijeh bližnjima, budemo rame za plakanje, osmijeh u tmurnom danu, a povrh svega da svi više rastemo u zajedništvu s Bogom osobnom molitvom i svetom misom. Gospa Lurdska govori nam da je težiti za životom oslobođenim grijeha naša misija, borba koja

nikada ne prestaje, koja se tiče svakoga. To je borba u kojoj pobjeđujemo zajedno s našom Majkom”, zaključio je Stipić.

Svečanu središnju hodočasničku misu na mađarskom jeziku predslavio je **mons. dr. Zoltán Rókai**, umirovljeni profesor. /M. T./

In memoriam

s. Nada (Ana) Gabrić (1932. – 2022.)

Dominikanka s. Nada (Ana) Gabrić preminula je 10. veljače u Subotici u 90. godini života i 67. godini redovništva. Sahranjena je 15. veljače u Subotici.

Sestra Nada Gabrić bila je najstarija u kući, rođena 1932. godine u Tavankutu. Odrasla je na salašu na Pavlovcu u obitelji s desetero djece. Kao djevojčica, zimi je živjela kod djeda i bake u gradu, gdje je kao šesnaestogodišnjakinja pohađala tečaj šivanja. Tu je upoznala djevojku koja se pripravljala za samostan. U dobi od dvadeset godina, ušla je u samostan na Korčuli, gdje je šest godina radila u kuhinji, a potom je 39 godina boravila u Kanadi, gdje je dobila mirovinu. Tamo je naučila francuski. U Suboticu se vratila 2000. i od tada je živjela sa sestrama u samostanu u Župi sv. Jurja. /**Sestre dominikanke i braća dominikanci**/

Prelo u Župi Uskrsnuća Isusova u Subotici

Župno prelo Župe Uskrsnuća Isusova, u kojem je sudjelovalo 180 župljana te župe, od kojih 64 djeteta, održano je 12. veljače u dvorani Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo” u Subotici.

Tradicija obiteljskoga prela u Župi Uskrsnuća Isusova u Subotici stara je više desetljeća. Započeo ju je sada umirovljeni župnik **mons. Bela Stantić**, kao pokladno druženje uz fanke. Ta su druženja prerasla u obiteljsko prelo koje se organizira više od 20 godina. U ovogodišnjoj organizaciji sudjelovali su župljani shodno svojim mogućnostima. Pomagali su u aranžiranju stolova, uređenju kutka za fotografiranje, organiziranju darova za djecu. Mladi su dočekivali goste u narodnoj nošnji, a djeca su priredila lijep program na ponos svojim roditeljima i svima nama. Počasni

gost tog prela bio je župnik **vlč. Vinko Cvijin** koji je pozdravio svoje župljane i izrazio zadovoljstvo što je dio te zajednice. Mnogo djece učinilo je to prelo veselo, razdragano te su unijeli ugodnu i toplu raspoloženje u ovo pokladno vrijeme. /**Katehetski odjel župe Uskrsnuća Isusova**/

Otvoren natječaj za HosanaFest 2022.

Festival hrvatskih duhovnih pjesama – HosanaFest dobrotvorne je naravi i natjecateljskoga karaktera. Slogan ovogodišnjeg festivala je „Budi čudo što čuda čini”. Festival će se održati u Subotici 9. listopada. U tu svrhu Organizacijski odbor HosanaFest raspisuje:

NATJEČAJ za prijem novih skladba

Natječaj je otvoren od 1. veljače i traje do 1. travnja 2022. godine.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvođene
- trajanje skladbe ne smije prijeći četiri minute
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i obrade
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina
- u vokalno-instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili elektroničkom poštom, a obvezno mora sadržavati sljedeće:

- oglednu demo-snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj inačici). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps

- tekst pjesme (preporuča se u Word formatu)
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-pošta, web i sl.) te navesti zajednicu u kojoj se djeluje
- potvrdu svećenika.

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće uopće razmatrati Stručno povjerenstvo.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom „HosanaFesta”. Prijavljene skladbe ne mogu se povući niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će autorima objavljeni 20. 4. 2022. Izvođači čije se skladbe uvrste u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe te njenu matricu dostaviti u roku do 60 (šezdeset) dana po objavljenju rezultata. /hosanafest.org/

Redoslijed nastupa na „Hosanafestu” određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

„HOSANAFEST”

Limska 3

24000 Subotica

Vojvodina, Srbija

Tel: +381 (0)62244974

ili na e-poštu: hosanafest@yahoo.com

Radosno očekujemo Vaše sudjelovanje!
Organizacijski odbor „HosanaFesta”

Dan posvećenog života kod subotičkih dominikanki

U samostanu sestara dominikanki u Subotici djeluju tri „bile časne”: s. Brigita Stantić, s. Tereza Mačković i s. Nada Ivanković, koje su novinare ugostile u samostanu o Danu posvećenog života, 2. veljače.

Sestre dominikanke u Subotici u Župi sv. Jurja djeluju od 1947. godine, a svojedobno je samostan bio i u Tavankutu (od 1958. do 2014. godine). Danas su i sestre iz Tavankuta u tome samostanu i od njih četiri, tri su već starice. Uz djelovanje u župi, koje nikada nije izostalo, sestre su se jedno vrijeme posvetile i brizi o staricama. „Ovdje je cijeli gornji kat samostana bio starački dom i sestre su dvorile starice, ali kako su sestre starije, sada njih treba dvoriti. Sada smo se zbog manjeg broja i nemogućnosti brige o većem broju starica ponovno posvetile više sakristiji, župi, vjeronauku, iako postoji zanimanje za brigu o starima. Tu smo na pomoć župniku i oko kuhanja, ali i brige o crkvi, župi”, kaže s. Nada.

„Posvećeni život poseban je način života. Mogu ga voditi i obitelji, laici, ali posvećen život u samostanu nudi veću mogućnost posvetiti se Bogu, molitvi. Imamo svoj raspored i red koji nas jednostavno vodi k Bogu. Ako ćemo mi to slijediti i biti savjesni u svom zvanju, lako ćemo do Boga. Uvijek kažem: u obitelji su čovjek i žena. Jedna strana oslabi i dolaze poteškoće i problemi, a kod nas tog nema. Mogu samo ja oslabiti i reći ‘ne’, ali meni Gospodin nikada neće reći ‘ne’. Tu mi imamo prednost živjeti duhovni život. Mislim da često ni mi sestre nismo toga svjesne, da nam je lakše nego obiteljima ili pojedincima.

I u mladosti nam je lakše, ali i kada dođemo u starost, jer živimo u zajednici i uvijek će netko brinuti o nama”, priča s. Nada s oduševljenjem o svom pozivu.

„Nekada je život bio drukčiji i, istina, ovdje nema mnogo zvanja, dok primjerice u Japanu ima. Statistika pokazuje da na jednom mjestu slabe zvanja, a na drugom da broj jača, samo to često nije vidljivo našem oku. Crkva ne ide na manje, ali istina je da se danas mladi teško odlučuju na taj poziv”, pojašnjava s. Nada te navodi moguće razloge: „Danas djeca u obitelji imaju sve što pomisle i sada se oni u samostanu trebaju priviknuti pravilima, odreći se čega. To nije lako, ali onaj tko ima poziv, to će uz Božju pomoć uspjeti. Danas mi se čini da ima više mladih i obitelji koji su stvarno posvećeni Gospodinu te, iako u braku, žive posvećenim životom. Možda će iz tih obitelji izniknuti neka buduća duhovna zvanja. Meni nije važno da su to samo redovnice ili svećenici, važno je da bude Crkva sveta. Crkva je zajednički hod svijeta, nas, i svećenika i redovnika, redovnica, obitelji, djece, staraca, bolesnika... Svi skupa činimo Crkvu, ne samo osobe posvećene Bogu”.

Sestre se financiraju iz osobnih sredstava, iz mirovina i primanja koje dobiju za jednu staricu koju imaju. Ono što je još otežavajuća situacija, a koja je manje vidljiva, jest da kada i dođe neka sestra iz Hrvatske, koja je strani državljanin, uglavnom ima problema s papirima: nostrifikacijom diplome i rješavanju svih dokumenata, zdravstvenog osiguranja... Tu se možda i krije odgovor zašto se u tu kuću ne pošalju neke mlađe sestre. Potom se nameće i pitanje njihova uposlenja koje bi ovdje sigurno bilo otežano za razliku od Hrvatske gdje časni sestara ima i u zdravstvu, školama, vrtićima...

Četvrta časna koja je stanovala u toj zajednici, s. Nada Ana Gabrić, preminula je 10. veljače. /Ž. V./

O suradnji „Hrvatske riječi” i katoličkih medija

Subotički biskup mons. Slavko Večerin susreo se 7. veljače s ravnateljem Novinsko-izdavačke ustanove „Hrvatska riječ” Ladislavom Suknovićem i glavnom i odgovornom urednicom tjednika „Hrvatska riječ” Zlatom Vasiljević, a razgovoru je nazočio i urednik „Zvonika” vlč. Vinko Cvijin.

Na sastanku je bilo riječi o temama vezanim za informiranje. Biskup Večerin pozitivno je ocijenio suradnju između „Hrvatske riječi” i Katoličkog lista „Zvonik” te Informativne katoličke agencije (IKA), i istaknuo kako se suradnja treba nastaviti i proširiti. /H. R./

Blagdan Svijećnice i Dan posvećenog života u Subotici

Na blagdan Prikazanja Gospodnjeg, 2. veljače, subotički biskup Slavko Večerin predslavio je koncelebriranu euharistiju u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila u Subotici, skupa sa svećenicima redovnicima i dijecezancima, a na misi su sudjelovale i redovnice dominikanke, sestre Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje te sestre Naše Gospe.

„Život je u prvom redu dar od Boga. Bog čovjeka kao svog suradnika u stvaranju do te mjere časti povje-

daru života. Čovjek je zagospodario životom i pokazao se kao vrlo loš gospodar. U vremenu naglašenog, gotovo agresivnog individualizma i pohlepnog izživljavanja nad vlastitim životom, govor tog blagdana posebno dobiva na važnosti: on nas uči ispravnom odnosu prema životu”, kazao je propovjednik.

Govoreći od Danu posvećenog života, biskup je kazao da su „u našem vremenu osobe posvećenog života veliki dar Božji Crkvi i narodu u kojemu vrše svoje zavjete i svjedoče svetost Božju svojim životom i radom. One su nam poticaj da trajno čeznemo za uzvišenim i svetim vrlinama kršćanskog života. One su nam svima poziv na novo i aktivno življenje kršćanskih vrлина, prije svega u molitvi, pokori i žrtvi, a sve na veću slavu Božju”, zaključio je biskup.

Na Svijećnicu u franjevačkoj crkvi započela je devetnica Gospi Lurdske na hrvatskom jeziku, uz misu, propovijed i pobožnost Gospi Lurdske. Predvoditelji misnog slavlja bili su: kapelan u katedralnoj Župi sv. Terezije Avilske **Damjan Pašić**, župnik subotičke Župe Uskrsnuća Isusova **Vinko Cvijin**, župnik subotičke Župe sv. Roka **mons. Andrija Anišić**, ekonom Subotičke bisku-

renjem da mu daje sposobnost sudjelovati u rađanju novog života. Zar ima prikladnijeg načina da zahvalimo Bogu na daru života, svog i onoga koji nam je povjeren na brigu, od toga da taj isti život u poniznosti prikazemo Njemu? Samo u Bogu, u zahvalnosti Bogu za svako povjerenje koje iskazuje čovjeku, isti čovjek može sebe i svoj život ispravno pojmiti i živjeti. Bog nam ne želi uskratiti ništa od života. Pa i onda kada nam zabranjuje da uzimamo sa ‘stabla spoznaje dobra i zla’, kad pred nas stavlja svoje zakone i zapovijedi, On nas zapravo poziva na život. Pomaže nam da život na pravi način živimo: da Ga živimo kao Božji dar koji će nas svakodnevno uzdizati, a ne kao potrošnu robu koja ima rok trajanja”, kazao je mons. Večerin u homiliji.

Rekavši kako je sve je očitije da je današnji čovjek u svom poimanju života došao u slijepu ulicu, biskup je naglasio kako se kultura življenja pretvorila u kulturu smrti. „Život se ne gleda kao dar, već kao ‘vlasništvo’ čija se vrijednost mjeri uskim mjerama užitka i koristi. Ljudi se ponašaju kao vlasnici, a ne kao poslušne sluge

pije **preč. Mirko Štefković**, kapelan Župe Imena Marijina u Novom Sadu **Nebojša Stipić**, župnik Župe Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni **Dragan Muharem**, sudski vikar Subotičke biskupije **dr. sc. Ivica Ivanković Radak**, član subotičke franjevačke zajednice **fra Danijel Maljur** te, na spomendan Lurdske Gospe, 11. veljače, gvardijan subotičkog samostana **fra Zdenko Gruber**. /Zv./

Veljača u Sonti

Dva uzastopna blagdana, Marin i sveti Blaž u Sonti su obilježena na tradicionalan način. Sonćani su oduvijek jako štovali Blaženu Mariju pa je njezino ime rado davano ženskim osobama, kao i muško ime Marin. Na Marin, 2. veljače, i danas se na misu nose svijeće na blagoslov, a na Sv. Blaža (3. veljače) svagdanja je misa na kojoj se blagoslivlja grlo. Ti dani svečano su obilježeni uz mnogo vjernika, a evo kako je to nekada bilo.

Svijeće koje su se nosile na blagoslov uvijek su bile velike i šarene. Oko njih se omotao pamučni konac *tivtik* pozamašne duljine. Svijeće su se u kući stavljale u najsvećaniju sobu u pročelje iznad *astala*, a ispod svetih prilika. Skidalo ih se i palilo u velikim potrebama i nevoljama. To su bili teški porodi, na času smrti, kod bolesnika, kod velikih vremenskih nepogoda, ako se prosi bilo kakva milost od Oca svevišnjega uz litaniju Svima svetima, kod iznenadnog pomora živine i marve. Nije se smjelo paliti *marincku sviću* samo tako, iz bilo kog razloga. Ako se svijeća nije palila tijekom godine, znak je to da je u obitelji sve teklo sretnim tokovima života. Bile svijeće cijele ili malo paljene, svake su se godine nosile ponovno na blagoslov. U starim kućama i danas se mogu naći stare požutjele svijeće u pročelju sobe.

Posvećeni konac dijelio se na onoliko dijelova koliko je bilo osoba u obitelji. Svakome se vezao oko vrata. Tako je čuvao nositelja od grlobolje. Kada je u proljeće zagrmio prvi grom, konac se skidao s vrata i bacao u vatru. Posvećene stvari u Sonti su se nakon propisanog vremena stavljale u oganj. Blagoslovljeno se nikako ne smije bacati bilo gdje, a kamoli u smeće.

Sveti Blaž također se obilježavao na poseban način. Već uoči blagdana djeca su po sokacima pjevala: „Sveti

Blaž podgrlaž, podgrl mene, podgrl tebe i sve ljude oko sebe”. Crkva je bila ispunjena vjernicima. Svatko se htio na taj dan podgrliti, jer je to *svetac od grla*. Tako su se našli u crkvi starci, bebe, djeca, mladež i svi ostali. U vrijeme međuratne Jugoslavije, svi učenici, upravitelj, učitelji i učiteljice dolazili su na podgrljivanje. Ime po svetomu Blažu slabo se daje u Sonti, a Blaženka je češće. Postoje dvije obitelji koje u svome nadimku nose svečevo ime. To su Blažini (mađarska obitelj) i Blažovi (šokačka obitelj). /Ruža Silađev/

Zimski oratorij u Monoštoru

Od 18. do 20. veljače održan je prvi zimski oratorij u Župi sv. Petra i Pavla u Monoštoru. Iako taj put nije bilo zime i snijega, dvorište župe zabijelilo su oduševljeni osmijesi djece i mladih, animatora.

Naime, kao i prijašnjih puta, održan je oratorij prožet don Boscovim naukom, brojnim igrama i ostalim bogatim sadržajima, koji su činili sada trodnevnu avanturu. Druženje s djecom trajalo je od 10 do 17 sati. Dani su započinjali zajedničkom molitvom i pjesmom, prozivkom djece, igrom, a potom je slijedio duhovni dio dana i tema dana, s kojom su djeca odlazila na duhovne radionice. Na duhovnim radionicama bolje su upoznali svoje vršnjake i duhovno napredovali u molitvi, dijalogu i duhovnom štivu. /D. D./

Biskup Večerin: „Bolesnici su dragocjeni članovi Crkve”

Na spomendan Lurdske Gospe 11. veljače, subotički biskup mons. Slavko Večerin prvi put posjetio je svjetovni dom za stare „Villa Ancora” koji se nalazi na Paliću i pripada tamošnjoj Župi Marije, kraljice svijeta i ondje služio misu, u konceleciji s mjesnim župnikom Josipom Leistom i djelatnikom ekonomata Subotičke biskupije Józsefom Koleszárom.

Nakon dolaska u ustanovu, biskup je izjavio da je radosna srca prihvatio poziv paličkog župnika i ravnateljstva Doma za stare „Villa Ancora” jer je znao da će se na spomendan Blažene Djevice Marije, koji među vjernicima uživa veliko štovanje, susresti sa stanovnicima doma te će toga dana svetu misu prikazati za njih: za bolesne i stare, njihove negovatelje, za liječnike, za medicinsko osoblje i za druge djelatnike domova, kao i za obitelji bolesnih i starih. Došli su gotovo svi, njih 38, izuzev starih koji se nalaze u bolesničkoj postelji. U prigodnoj homiliji bolesne i stare, koji su nekada bili aktivni članovi Crkve, usprkos odmakloj dobi ili stanju bolesti, biskup nazvao važnim i dragocjenim vjernicima. Njihove ruke iz dana u dan sklopljene na molitvu, predstavljaju, po riječima biskupa, neopisivo blago za sve nas. Stoga, oni su i dalje aktivni članovi Crkve, sukladno trenutačnom stanju. Mnogi su od njih živjeli sadržajan i pobožan vjernički život, a ravnateljstvo toga doma vodi skrb i o njihovim sadašnjim duhovnim potrebama. Već nekoliko godina postoji plodna suradnja između „Villa Ancore” i župe na Paliću. Leist mjesečno obilazi stanovnike doma, koji se svaki put ozbiljno pripremaju za taj susret, vodeći računa o datumu dolazećeg događaja. Osim mjesečne

ispovijedi i svete pričesti prvim petkom, za Uskrs i Božić vlč. Leist slavi svetu misu u domu, posljednjih nekoliko godina.

Nadpastir je ponašanje i stav ravnateljstva doma ocijenio kao pohvalno i primjereno i za druge u pogledu duhovne skrbi za korisnike toga doma. Ujedno je izrazio nadu da će i ostali domovi za stare koji djeluju na teritoriju grada Subotice također poduzeti korake da bi njihovi stanari usprkos životnoj dobi ili bolesti mogli i u sklopu doma prakticirati svoju vjeru. Na koncu svete mise biskup je molio za zagovor Lurdske Gospe da

bolesnima, starima, njihovim liječnicima, negovateljima i obiteljima udijeli milost da mogu s vjerom nositi križ i svakodnevno se suobličavati Kristu Patniku te iz Njegova lica crpiti snagu za svakodnevni život, razvijajući nadu u život nebeski. Prije podjele blagoslova, biskup Večerin stanovnike i djelatnike doma iznenadio je prigodnim poklonom: svakoga od njih darovao kolačem, koji simbolizira zalagaj ljubavi.

Po završetku svete mise, vlč. Leist i ravnateljstvo doma uputili su riječi zahvalnosti biskupu za taj vid skrbi izražene prema vjernicima bolesnima i starima. /Zv./

Najava duhovnih vježba za vjeroučitelje

Od petka 22. travnja navečer do nedjelje 24. travnja poslijepodne u Pastoralnom centru „Augustinianum”

u Subotici održat će se duhovne vježbe za vjeroučitelje. Sudionici duhovnih vježba bit će smješteni u „Augustinianumu”. Zainteresirani se mogu javiti vlč. Marinku Stantiću na telefon br. 064/4616-394. Troškovi hrane i smještaja iznose 3.000 dinara. Broj sudionika je ograničen.

Dječje prelo u Aleksandrovu

Dječja pokladna zabava u župi Marija Majka Crkve održana je 19. veljače u župnim prostorijama, uz prisustvo mnogo djece, mladih i roditelja.

Katehistice **Danica Mlinko** i **Zorica Svirčev** uz pomoć mladih animatorica dočekale su djecu maskiranu

u predivne maske. Svaki sudionik s ponosom je predstavio svoju masku te je sportsko i glazbeno natjecanje moglo početi. Tri ekipe srčano su se borile za prvo mjesto. Smijeh, glazba, druženje kao i krasne slastice koje su roditelji pripremili uljepšale su subotnje prijelazne. Dječje prelo pripremila je male Šandorčane za skorašnju korizmu. /V. Z./

Promotivni video o svetištu na Bunariću

Župa Marija Majka Crkve u Subotici nedavno je otvorila Facebook stranicu Biskupijskog svetišta Gospe od Suza na Bunariću. Ujedno je napravljen kratki promotivni video o svetištu u zimskom razdoblju.

U pismu uz promotivni video svetišta najavljuje se skoriji početak hodočasničke godine. „Uskoro počinje hodočasnička godina na Biskupijskom svetištu Gospe od

bicikle, kojima smo iz Šandora veselo išli Gospi od suza. Otad smo odrasli, bolje razumijemo težinu suza, a i dublje osjećamo njihovo značenje. Gospa od suza i zimi i ljeti, i na jesen i u zimu, u našim je životima. Uz nas. A naš Bunarić uvijek je otvoren i kad su svete mise, a i onda kad ondje nema nikoga. Zima na Bunariću puna je života i nade. Od srca zahvaljujem ekipi Dinovizije iz Subotice, što je svojim filmom uhvatila trenutke, sunčeve zrake, sjenke, tišinu Bunarića. Bunarić je mjesto koje moramo pokazati svima koji posjete naš grad. Evangelizacija ima raznih oblika. Pokazati naša sveta mjesta, našu Gospu, našeg Boga... Samo to smo željeli. Iskreno, od srca se nadam, da smo u tome uspjeli”, navodi se u pismu. Video se može pogledati na kanalu „Bunarić” na platformi Youtube. /IKA/

suza na Bunariću. Nama, vjernicima Bunarić je mjesto mira i molitve, mjesto susreta neba i zemlje. Neki od nas od malih nogu osjećaju se kao kod kuće na toj divnoj livadi. Djetinjstvo nas podsjeća na staru kapelicu, na

Proslava bračnih jubileja u Plavnoj

U Župi sv. Jakova u Plavnoj 13. veljače na svetoj misi prvi put upriličena je proslava bračnih jubileja. Jubilarci su bili Ljiljana i Stipan Štagmajer i Ana i Stipan Pakledinac.

Druge nedjelje u veljači obilježava se Svjetski dan braka, a posvećen je bračnom paru – mužu i ženi kao stupu obitelji. Cilj je podsjetiti bračne partnere na vrijednosti koje bi trebali njegovati, potrebu međusobnog poštivanja i vjernosti koju su obećali. Ta svečanost bila je na radost kako župne zajednice, tako i njihove rodbine i prijatelja. /Evica Bartulov/

XXX. „Razgovor” KD „Ivan Antunović”

U okviru ovogodišnjih Dana biskupa Ivana Antunovića, u Subotici je 20. siječnja 2022. održano predavanje o crkvenoj i društveno-kulturnoj djelatnosti biskupa Lajče Budanovića, o čemu je govorio povjesničar Vladimir Nimčević, doktorand Katoličkog sveučilišta u Zagrebu.

Povjesničar je opisao Budanovićevu podrijetlo, studiranje i svećenički put koji ga je nakon ređenja 1897. odveo na kapelanska mjesta u Santovo, a nakon toga

u Kačmar, Suboticu (Župa sv. Jurja), Novi Sad, Sombor, Kačmar, Baju te Bereg (gdje je prvi put djelovao kao župnik) i opet Suboticu, gdje je imenovan, 1920. godine, župnikom Župe sv. Terezije Avilske. Tri godine kasnije postao je apostolski administrator Bačke.

„U proljeće 1927. postaje naslovni biskup cisamski. Aktivno se skrbio za narod, crkve i druge crkvene

objekte. Kao rezultat toga, imamo cijeli niz njegovih graditeljskih pothvata: crkva BDM na Bikovu, crkva sv. Antuna u Čantaviru, utemeljenje samostana Kćeri milosrđa TSR sv. Franje u Subotici, posveta crkve Isusa Radnika u Subotici i crkve Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, gradnja crkve Uskrsnuća Isusova u Malom Bajmaku, gradnja crkve u Đurđinu, posveta crkve u Hajdukovu i crkve Isusa Radnika u Kraljevom Brigu. Godine 1936. sazvao je bačku Sinodu, nakon koje je tiskan Bački zakonik. Podizao je niz objekata pretvarajući što u kulturna žarišta, što u crkvene prostorije. Sve to Budanović je htio sklopiti u logičku cjelinu i tako je nastala zamisao o zadužbini Budanovića. Osnovana je 1935. godine i obuhvaća sve zgrade te zemlju u atarima Bajmaka i Lemeša. Bio je među osnivačima 'Nevena', Hrvatskog prosvjetnog društva, predsjednik Hrvatskog zanatlijskog društva 'Hrvatski radiša', u odboru za podizanje spomenika Anti M. Evetoviću o obljetnici 250 godina doseljenja veće skupine Bunjevaca u Bačku, koja je svečano proslavljena 1936.", kazao je predavač.

Nimčević opisao Budanovićev život tijekom Prvog svjetskog rata, kada je bio interniran, te njegovo poslijeratno djelovanje, osvrnuvši se napose na spisateljski rad. „Iz kaosa konca XIX. stoljeća i sudara starog i novog, izranja snažna figura Budanovića, koji je svakodnevno pred sobom imao izazove, nevolje i sapletanja. Budanović je bio stup bez kojeg se ne može zamisliti ne samo Bačka biskupija nego ni cijeli niz kulturnih događaja tijekom njegova djelovanja", kazao je Nimčević. Cijelo predavanje dostupno je na Youtube kanalu „Vjernički forum”. /M. T./

Župna tribina u Tavankutu

U župnoj crkvi u Tavankutu održana je 31. siječnja tribina. Gost predavač bio je župnik iz Male Bosne, preč. Dragan Muharem. Govorio je na temu „Župa i župna zajednica kao mjesto ostvarenja poziva na svetost”.

U uvodu je napomenuo kako Crkvu u budućnosti očekuju promjene, no, kako je kazao, Crkva se nikada ne bi smjela okrenuti od slavlja euharistije i sakramenata, jer u protivnom gubi svoj smisao. Uz brojne primjere pastoralnoga života, predavač je podsjetio, služeći se citatima Svetoga pisma, da je svaki čovjek pozvan na svetost. A ta svetost može se jedino ostvariti u župnoj zajednici jer se u njoj slave sakramenti, ponajprije oprostjenje grijeha i blagovanje Tijela Kristova. Na koncu je bilo i kraće rasprave i pitanja. Tema sinode također je bila spomenuta i aktualna. Večer je završena u župnoj kući uz okrepu i čaj. /FB Rimokatolička župa Presvetog Srca Isusova – Tavankut/

Proslava blagdana sv. Ivana Bosca u Baču

Prvi put u Župi sv. Pavla u Baču proslavljen je sv. Ivan Bosco, veliki prijatelj djece i mladih i utemeljitelj salezijanske obitelji, misom i don Boscovom zabavom 30. siječnja i blagdanskim misom na spomendan don Bosca, 31. siječnja.

Uoči njegova spomendana, 30. siječnja, na svetoj misi pjevala su djeca i mladi, a poslije podne organi-

zirana je „Don Boscova zabava” za djecu, s gostima iz župa Plavna i Selenča. Susret je bio bogat sadržajem: film o don Boscu, pjesme, plesovi, razne igre, kokice i šećerna vuna. Najveću radost na licu djece izmamio je vlč. **Dominik Ralbovsky** koji je, preobučan u don Bosca, djeci prikazivao razne trikove. Bogu hvala za predivno zajedništvo.

Dana 31. siječnja, na njegov spomendan, večernju svetu misu u Baču slavio je vlč. Dominik, salezijanac suradnik, u suslavlju s vlč. **Marinkom Stantićem**, župnikom. Tim euharistijskim slavljem zahvalili smo dragom Bogu za sve milosti koje po zagovoru sv. Ivana Bosca daje onima koji svoj život posvećuju za rad s mladima. Nakon mise uslijedila je „Don Boscova zabava” za mlade i odrasle. Imali smo i goste iz Selenče.

Da bismo još bolje upoznali život toga sveca, 6. veljače poslijepodne na župi prikazan je film o don Boscu. Na susret su ponovno došla djeca i animatori iz župe Plavna i Selenče. Uz igre, šećernu vunu i kokice vrijeme je brzo prolazilo. I Bogu hvala za radost zajedništva. Nakon susreta, animatori su proveli vrijeme u druženju i planiranju novih aktivnosti. Zahvalni smo Bogu za sve te događaje, a osobito župniku vlč. Stantiću koji

nam daje mogućnost okupljanja, a našim salezijancima suradnicima, vlč. Dominiku i s. **Kristini Ralbovsky**, mnogo hvala što nas neprestano okupljaju i brinu za naš duhovni rast u karizmi don Bosca. /Animatori/

Teološka tribina „Odnos Boga i čovjeka” u Đurđinu

Gost predavač na teološkoj tribini 23. siječnja u Đurđinu bio je vlč. **Dušan Balažević**, đakon Subotičke biskupije, koji je trenutačno na đakonskom praktikumu u župama Srbobran i Zmajevu.

Predavanje o odnosu između Boga i čovjeka vlč. Balažević započeo je s nekoliko biblijskih citata koji su bili u skladu s Nedjeljom Božje riječi koju smo tog dana slavili. Osvrnuo se na to koja je uloga Božje riječi bila u otkrivanju prisutnosti živoga Boga u njegovoj duši. U daljnjem tijeku predavanja, vlč. Balažević govorio je o Bogu kao stvarnosti koja nije negdje daleko, nego je prisutna u nama. Čovjek koji je stvoren za zajedništvo

s Bogom pozvan je otkrivati tu Božju prisutnost u vlastitojnutrini. „To može činiti na četiri načina”, naveo je naš predavač. Na prvom mjestu je, kako je rekao, redovita sveta misa. Potaknuo je na svakodnevnu prisutnost na svetoj misi kao važnu točku u danu jednog kršćanina. Na drugom mjestu jest redovito druženje s Božjom riječi, kao što je čitanje Svetog pisma metodom *lectio divina*. Kao treće predavač je istaknuo prisutnost strelovitih molitava tijekom dana, a tu posebno ističe molitvu zahvale te predlaže često tijekom dana izgovarati streloviti zaziv: „Hvala Ti, Isuse”. Kruna svega toga jest post koji potpomaže biti vjeran u prethodnim trima načinima.

Na kraju je vlč. Balažević odgovarao na postavljena pitanja okupljenih župljana. Susret je zaključen zajedničkom molitvom. /K. D./

Don Bosco i sveti Sava za učenike u Plavnoj

Katolički i pravoslavni vjeroučitelj u Osnovnoj školi „Sveti Sava” u Plavnoj, skupa s nastavnicima, organizirali su školske sate posvećene učenju o sv. Savi i sv. Ivanu Boscu, a u prigodi navedenih blagdana koji se slave u istom tjednu u Pravoslavnoj, odnosno u Katoličkoj Crkvi.

Osnovna škola u Plavnoj nosi naziv „Sveti Sava”. Za sve škole u Srbiji taj dan je školska slava. I ove godine

proslava školske slave obilježena je 27. siječnja liturgijom u mjesnoj pravoslavnoj crkvi, rezanjem slavskog kolača, a po završetku liturgije, djeca su izvela recital u čast sv. Save.

Vjeroučitelji katoličkog i pravoslavnog vjeronauka, s. **Kristina Ralbovsky** i **Igor Milin** i nastavnica građanskog odgoja **Rada Popović**, u suradnji s nastavnikom povijesti **Slobodankom Gajić** i srpskog jezika

Draganom Antoniće, 6. veljače organizirali su zajednički sat u kojem su sudjelovali učenici viših razreda. Djeca su imala mogućnost osvježiti svoje znanje svetosavskim kvizom, upoznala su život i djelovanje don Bosca i sat završila igrom. Isti model susreta, prilagođen mlađima, ponovljen je i s učenicima nižih razreda, u suradnji s nastavnicama **Svetlanom Zoranović** i **Milodankom Ilić**. Takav način suradnje i ostvarivanje sata oduševio je učenike, ali i nazočne nastavnike koji su prvi put čuli za don Bosca i njegov doprinos u pedagogiji i odgoju mladih. /K. R./

Proslava bračnih jubileja u Baču

U Župi sv. Pavla u Baču 13. veljače proslavljen je Svjetski dan braka. Na svečanoj misi koju je predvodio domaći župnik i dekan **Marinko Stantić**, u koncelecijaciji s vlč. **Dominikom Ralbovskym**, svoju zahvalnost Bogu za bračnu ljubav i vjernost iskazala su tri bračna para: **Jovana i Tomislav Filipović** (10. obljetnica sakramenta ženidbe), **Marija i Krunoslav Rožić** (30 godina) i **Elizabeta i Stevan Polih** (35 godina).

Za prigodnu dekoraciju oltara pobrinula se sestra **Kristina Ralbovsky**, koja je ujedno i slavljе svete mise uzveličala sviranjem i pjesmama zajedno s pjevačima. Za jubilarce je otpjevala, namjesto psalama, Hvalospjev ljubavi, a bračni parovi – slavljениci čitali su liturgijska čitanja. U homiliji je vlč. **Stantić** podsjetio na vrijednost braka, njegov smisao i značenje kao stupa obitelji i temelja Crkve i društva. Istaknuo je preko potrebnu strpljivost i toleranciju te uzajamnu ljubav, kako u

radostima, tako i u žrtvama svakodnevnog bračnog života. Na kraju mise, jubilarcima su podijeljene uspomene i bijele ruže. /**Elizabeta Polih**/

Časne sestre dominikanke posjetile Tavankut

Sestre dominikanke Kongregacije svetih Anđela čuvara posjetile su 15. veljače župnu crkvu i nekadašnju svoju kuću u Tavankutu na poziv i župnika vlč. Marijana Vukova i vlč. Tomislava Vojnića Mijatova. Dominikanke su bile prisutne u toj župi četrdesetak godina i ostavile neizbrisivi duhovno-pastoralni trag u njoj.

Tijekom kratkog posjeta, pogledale su veliku župnu crkvu posvećenu Srcu Isusovu. Sestra **Antonija Matić** još kao mlada časna sestra bila je kratko u Tavankutu te je zasvirala na orguljama za sjećanje na neka prošla vremena. Sestre su potom zapjevale sv. Dominiku, utemeljitelju dominikanskog reda. Pogledale su i svoju nekadašnju skromnu kuću posvećenu Gospi Lurdskoj, za koju se rade

neki budući planovi u župi. Među sestrama je bila i časna majka **s. Jaka Vuco** koja je s ostalim sestrama ostala u kratkom razgovoru sa župnikom Vukovom u župnom domu. Sestre Dominikanke od 1958. godine na molbu tadašnjeg subotičkog biskupa **Matiše Zvekanovića** iz župe sv. Jurja u Subotici došle su pastoralno djelovati u Tavankut. Prva sestra koja je došla na župu bila je Marija Josipa Vidaković. Sestre su na župi bile katehistice, kantorice i sakristanke, a u narodu su bile poznate kao „bile časne“. Župa Tavankut zajedno sa svojim sestrama izmolila je šest redovničkih zvanja, koje su djelovale na Korčuli, Splitu, Zagrebu i u Subotici. Pitoma duša i ravnicu poziva, žetve puno, a novih snaga malo. Susret je ispunio srce, a za nova zvanja ostaje moliti Gospodara. /**Tomislav Vojnić Mijatov**/

Novo župno pastoralno i ekonomsko vijeće u Đurđinu

Na blagdan Krštenja Gospodinova, 12. siječnja, u Pastoralnoj dvorani o. Gerarda Tome Stantića u Đurđinu održane su konstitutivne sjednice novog saziva župnog pastoralnog i ekonomskog vijeća Župe sv. Josipa Radnika u Đurđinu.

Novo župno pastoralno vijeće čine: **Josip Bako** (tajnik), **Ivan Dulić** i **Matiša Dulić** (članovi tajništva), **Verica Dulić** (pročelnica odjela za navještaj Božje riječi), **Marica Stantić** (pročelnica odjela za liturgijski

i molitveni život), **Nikola Marcikić** (pročelnik odjela za karitativnu djelatnost), **Miško Orčić**, **Marijan Tumbas**, **Etuška Gabrić**, **Anastazija Šarčević**, **Jasna Dulić**, **Franjo Dulić** i **Pajo Dulić**.

Članovi novog saziva župnog ekonomskog vijeća su: **Mirko Orčić**, **Ivan Dulić**, **Zora Vukov**, **Angela Dulić** i **Mirjana Ivković Ivandekić**.

Na sjednicama su razmotreni pastoralni i ekonomski planovi za godinu koja je pred nama. Članovi vijeća zazvali su na svoj rad zaštitu sv. Josipa, zaštitnika naše župe, i zagovor o. Gerarda Tome Stantića, našeg dičnog đurđinskog sina. /**K. D.**/

Novo župno pastoralno i župno ekonomsko vijeće u Monoštoru

Članovi župnog pastoralnog i župnog ekonomskog vijeća Župe sv. Petra i Pavla u Monoštoru položili su prisegu tijekom mise 20. veljače i započeli petogodišnje mandate.

Temeljem odredbe subotičkog biskupa **Slavka Večerina**, u svim je župama naše biskupije trebalo izabrati nove članove župnog pastoralnog vijeća (ŽPV-a), i župnog ekonomskog vijeća (ŽEV-a). U našoj župi više od deset godina nije bilo pastoralnog vijeća te smo krenuli od početka i izbora na način da je bilo objavljeno biskupovo pismo, protumačen je smisao i ŽPV-a te je vjernička zajednica bila pozvana na prijedlog novih vijećnika.

Predloženo je 60 kandidata, od kojih su za članove ŽPV-a izabrani: **Aca Periškić, Marko Bolugovac, Ružica Marijanović, Tatjana Turkalj, Zvonko Marijanović, Marin Lukšić, Marijan Marijanović, Jozo Galić, Sanja Benić, Ivan Štranger, Stipan Đipanov, Sonja Periškić Pejak, Darko Kusturin, Adam Šimunov, Stipan Periškić, Mata Pašić,**

Stevan Periškić, Davor Francuz i Davor Ivakić.

Za članove ŽEV-a izabrani su: **Aleksandar Šimon, Anita Đipanov Marijanović, Biljana Ivakić, Adam Turkalj i Stipan Štranger.**

Oni su 20. veljače položili prisegu pod misnim slavljem. Župnik **Dražen Dulić** na kraju mise čestitao je članovima obaju vijeća na njihovim imenovanjima te im zahvalio na spremnosti što su prihvatili tu službu i na taj način darovali dio sebe i svoga vremena za župnu zajednicu. Nakon mise, upriličen je kratki prijam i čašćenje u župnoj dvorani. /D. D./

Subotički Oratorij u proslavi spomendana sv. Ivana Bosca

Spomendan sv. Ivana Bosca proslavljen je u ponedjeljak, 31. siječnja, u Župi sv. Roka u Subotici.

Proslava je započela misom koju je predslavio župnik **mons. Andrija Anišić**, a animirali su mladi iz VIS-a „Ritam vjere”. U propovijedi mons. Anišić, vođen mislima don Bosca, potaknuo je mlade i sve prisutne na redovito sudjelovanje na nedjeljnim misama. „Kad budete u napasti da zbog lijenosti ili umora ne odete nedjeljom na svetu misu, sjetite se riječi don Bosca: ‘Svetkovanje nedjelje donosi Božji blagoslov na sve što činimo tijekom tjedna’. Sveta misa Bogu je najdraža molitva”. Dijelevći drugu misao sveca „o bližnjemu: ili govoriti dobro ili uopće ne govoriti”, Anišić je istaknuo težinu odgovora i klevete, ali i potaknuo vjernike na bratsku opomenu. „Neka nam don Bosco pomogne da te misli usvojimo i po njima živimo”, zaključio je propovjednik.

Poslije mise program je nastavljen u župnoj dvorani prigodnim kvizom koji je pripremila voditeljica subotičkog Oratorija **Vedrana Cvijin**. Djeca i mladi oformljeni u ekipe odgovarali su na pitanja iz života svetog Ivana

Bosca. Nakon kviza svi prisutni uživali su u druženju, društvenim igrama, plesu i glazbi.

Prvi subotički Oratorij održan je 17. rujna 2016. i već više od pet godina okuplja djecu i mlade iz cijele Subotičke biskupije. Trenutačni broj animatora nešto je više od 60 koji na zimskim, ljetnim i subotnjim Oratorijima animiraju više od 500 djece raznim radio-nicama, igrom i plesom. /IKA/

O duhovnosti i životu župne zajednice u Novom Sadu: „Molitva i odgovornost“

Treći „agape“ (susret i razgovor župljana sa svećenikom) koji se održava jedanput mjesečno u vjeronaučnoj dvorani Župe Imena Marijina u Novom Sadu, bio je posvećen duhovnosti i životu župne zajednice, o čemu je sa župljanima razgovarao kapelan u toj župi vlč. Nebojša Stipić.

Stipić je na početku kazao da je život prve kršćanske zajednice bio uvjetovan državnim i društvenim uređenjem, kulturom i židovskim ambijentom u kojem je živjela. „Dva središnja događaja prve kršćanske zajednice bila su bogoslužje i suženje (diakonia)“, kazao je on. Naglasivši da su Isusovi sljedbenici živjeli na dva načina: u obiteljima te kao putujući propovjednici (apostoli i učenici), Stipić je rekao da su i jedni i drugi imali duboku svijest da su misionari. „To se i danas u strukturi Crkve vidi, s tim da svatko ima svoju ulogu i poslanje koje treba otkriti“, drži on.

Predavač je nastavio pojašnjenjem značenja pojmova „duh“, „duhovan“, „duhovit“, „duhovnost“, rekavši da je duhovnost ljudska potraga za onim što nadilazi ljudsko i može biti otvoreno za onostrano. „Kada netko u duhovnosti ima naglašenu opću sloboda da se radi sve što je čovjeku ugodno, ili, s druge – oštru rigidnost, znajmo da je u krivu. Duhovni je čovjek skeptik koji se propituje i stalno produbljuje svoje znanje te iz toga proizlazi iskrena i prava svetost, koja proizlazi iz Božje riječi“, rekao je kapelan Stipić. Citirajući sv. Franju Saleškoga, zaključio je: „Svoju pobožnost živiš, tako i vjeru svjedočiš, tako što ćeš svoj posao raditi odgovorno i što ćeš se u odgovornosti usavršavati. U zajednicu ugrađujemo sebe. U našoj duhovnosti najvažniji je naš odnos s Bogom, temeljen na molitvi i čitanju Svetog pisma. Iz odnosa s Bogom proizlazi iskustvo. To iskustvo je u molitvi i djelima, iz kojih proizlazi naš navještaj. Molitveno iskustvo Boga progovara uvijek u odgovornosti, obazrivosti i brizi – vidljivim rezultatima“, kazao je predavač.

Stipić se osvrnuo na funkcioniranje župa, kako kanonski propisi predviđaju, te i na stvarnost u Župi Imena Marijina. Spomenuvši pobožnosti, rekao je da se u njima treba biti katolički otvoren. „Ako nam neka od katoličkih pobožnosti odgovara, onda je prakticirajmo, ali nemojmo je smatrati ekskluzivnom“, kazao je, među ostalim, Stipić. Razgovor je nastavljen uz čašćenje i razmjenu poruka, ideja i misli.

Svi do sada održani novosadski župni agapei mogu se poslušati i pogledati na stranici „Vjeronauk online“ na društvenoj mreži Facebook. /M. T./

Proslava sv. Vinka u Baču

Na blagdan sv. Vinka, zaštitnika vinogradara, vinograda i vina, 22. siječnja, običaj je da se blagoslove vinogradari i vinogradi, mjesta truda i radosti. Tradicija proslave tog blagdana, unatoč sve manjem broju vinogradara u ataru Bača, i dalje živi.

Ostao je lijep običaj koji se sastoji od okupljanja kod vinogradara u vinogradu, kićenja loze kulenom, kobasicom te škropljenja blagoslovljenom vodom uz križ, svijeću, vino i rakiju. Upravo tako bilo je kod našeg domaćina. Ove godine u **Stjepanov** (Bačin) vinograd, kod obitelji **Šerfeze**, stigao je župnik vlč. **Marinko Stantić** koji je prvo blagoslovio vinogradarsku kuću i sve nazočne, a potom su okupljeni izišli u vinograd da bi bili

blagoslovljeni vinova loza, vino, rakija i ljudi. Domaćin je orezao par loza koje je župnik zalio starim vinom, a potom sve poškropio blagoslovljenom vodom te smo skupa zapjevali „Čuj nas, Majko“, s vjerom da će tim blagoslovom vinograd biti plodonosniji, a rod bolji i kvalitetniji.

Sretni i ljubazni domaćini ponudili su, nakon toga, gostima domaće delicije, zahvalni Bogu što su nakon dugo godina doživjeli taj blagoslov. Povala se i priča o starim vremenima. Po priči domaćina, nekada je bilo kod njega mnogo vesela društva na taj dan, koje se okupljalo uz pjesmu, dobru vinsku kapljicu i domaće specijalitete. Danas toga društva više nema među nama, neke bolest sprječava sudjelovati u blagoslovu, no ima Bača svoje nećake **Robiku** i **Feriku** koji uz svog oca **Antiku** veselo čuvaju taj običaj. /Marija Vuković/

Skrb Crkve za katolike Vijetnamce na radu u Zrenjaninu

Slobodni mediji u Srbiji bili su u studenom 2021. godine ispunjeni izvješćima o teškom položaju radnika iz Vijetnama angažiranih na izgradnji kineske tvornice guma nadomak Zrenjanina. Blizinu i pomoć iskazuje im i mjesna Crkva.

Mnogi od njih svjedočili su o teškim uvjetima u kojima žive: u barakama bez grijanja s mnogo osoba u malim prostorijama za spavanje, o nedostatku higi-

jene, lošoj prehrani te kašnjenju plaća. Kada su stigli u Srbiju, oduzete su im putovnice i ne dobivaju ih do isteka ugovora. Osim toga, nisu bili pravno zaštićeni i prijećeno im je otpuštanjem. Radnicima, a od njih oko 500 većina su katolici, pokušavaju biti blizu vjernicima Zrenjanina. Redovito se za njih u prostorijama župe sakuplja odjeća. Na polnočki je sudjelovalo pedesetak vjernika iz te skupine, a o. **Ellias Ohoiledwarin SVD**, misionar koji djeluje u Zrenjaninskoj biskupiji, redovito ih posjećuje te je blagoslovio stambene kontejnere u kojima radnici žive. /**Prema: IKA**/

Misa o Danu državnosti u beogradskoj katedrali

U povodu Dana državnosti Srbije, mons. **Stanislav Hočevar**, beogradski nadbiskup i metropolita predvodio je 17. veljače u katedrali Uznesenja Marijina svečanu misu za državnu zajednicu Srbije.

Nadbiskup je na početku svete mise rekao je da nas je „Tvorac pozvao za suradnike i upravnike svega vremenitog” te je potrebno da nas i osnaži za „preuzimanje svojih harmoničnih, međusobno dopunjujućih

zadataka, da bi bili osposobljeni za služenje zajednici svih stanovnika Srbije, njezinom sastavnom identitetu, kao i povijesnom poslanju”, jer mi „svojim životom i molitvom izgrađujemo unutarnje povjerenje u svojem društvu”. U propovijedi je podsjetio na godinu 1456. kada je „preko ruku svetog Ivana Kapistrana Europi zasijala nada slobode. Papa Kalist III. tada je u znak zahvalnosti proglasio za Zapadnu Crkvu blagdan Isusovog preobraženja 6. kolovoza, uz obvezu da se po svim crkvama svijeta u podne svakoga dana oglasi zvono u znak zahvalnosti Mariji koja je omogućila utjelovljenje Vječnog Logosa – Smisla svega postojećeg”. /**kc.org.rs**/

Portal paulus.rs započeo s radom

Na blagdan sv. Ivana don Bosca, 31. siječnja, s radom je započeo novi portal Beogradske nadbiskupije „Paulus”, a koji se može posjetiti na internetskoj adresi www.paulus.rs.

Portal je u rad pustio mons. **Stanislav Hočevar**, beogradski nadbiskup i metropolita. Portal, na srpskom i dijelom na hrvatskom jeziku, mjesto je na kojem se, osim vijesti, mogu naći i tekstovi o trenutnim pitanjima u društvu i Crkvi, kao i dijalogu. Nadbiskup je zahvalio djelatnicima Katoličkog medijskog centra na trudu u ostvarivanju ideja oko pokretanja portala. /**kc.org.rs**/

Biskup Svalina pomaže u čišćenju groblja

Zavičajna kulturna udruga Kukujevci izvijestila je o opsežnim radovima na čišćenju zapuštenog i zaraslog katoličkog groblja u Kukujevcima koje provode članovi te udruge te nekadašnji i sadašnji župljani Župe Presvetog Trojstva.

Na drugoj akciji ove godine, 12. veljače, radnike su dočekali župnik **Nikica Bošnjaković** i **Srđan Todorović**, predsjednik Mjesne zajednice. „Posla je bilo mnogo, ali mnogo se i uradilo. Kapa dolje svim radnicima i sjekačima-drvosječama. Posjetio nas je, na iznenađenje, i srijemski biskup koadjutor **Fabijan Svalina**, koji nas je pojedinačno pozdravio i zahvalio svima koji su dolazili toga dana, majstorima, pokretačima te velike akcije i donatorima. Biskup nas je blagoslovio i ručao s nama, a nakon toga sudjelovao u sakupljanju granja skupa sa župnikom. Župljani su ga upoznali sa stradanjima sedmero Kukujevcana tijekom progona Hrvata iz tog sela te se kod grobnice Oskomić pomolio za tu mučki ubijenu obitelj”, naveo je **Milan Cindrić** na svojem Facebook nalogu. /**M. T.**/

Papa Franjo umirovio kardinala Vinka Puljića

Papa Franjo prihvatio je odreknuće pastoralnog upravljanja Vrhbosanskom nadbiskupijom kardinala Vinka Puljića te ga je umirovio 29. siječnja. Njega će na čelu Vrhbosanske nadbiskupije naslijediti dosadašnji nadbiskup koadjutor mons. Tomo Vukšić.

Vijest je obznanio otpravnik poslova u Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu mons. Amaury Medina Blanco. Kardinal Puljić na čelu Vrhbosanske nadbiskupije bio je 31 godinu. Vrhbosanskim nadbiskupom imenovao ga je Ivan Pavao II., i to 7. prosinca 1990. Isti papa posvetio ga

je za biskupa 1991., a ustoličen je u sarajevskoj katedrali Srca Isusova iste godine. Prve godine njegove biskupske službe obilježio je strašni rat u Bosni i Hercegovini. Tijekom sukoba, ostao je u opkoljenom Sarajevu, iako je povremeno izlazio iz grada po potrebi. Jedno vrijeme bio je jedini vjerski poglavar prisutan u glavnom gradu BiH. Zbog ustrajnog nastojanja oko prekida sukoba, međusobnog pomirenja, poziva na dijalog, papa Ivan Pavao II. 30. listopada 1994. imenovao ga je kardinalom Svete Rimske Crkve. Time je postao prvi kardinal u povijesti Bosne i Hercegovine. Sudjelovao je na konklavama 2005. i 2013., na kojima su za Pape izabrani: Benedikt XVI. i Franjo. /IKA/

Novi apostolski vizitator u Međugorju nadbiskup Aldo Cavalli

Na blagdan Gospe Lurdske, 11. veljače, u Međugorje je stigao novi apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje na neodređeno vrijeme i ad nutum Sanctae Sedis, nadbiskup Aldo Cavalli.

Prvu misu sa župljanima i hodočasnici u Međugorju nadbiskup Cavalli, naslovni nadbiskup Vibo Valentie i dosadašnji apostolski nuncij u Nizozemskoj slavio je 13. veljače u crkvi sv. Jakova. Riječ je o nastavku misije koju je u Međugorju obnašao nadbiskup Henryk Hoser koji je preminuo 2021. godine u Varšavi. /IKA/

Papin apel za mir u Ukrajini

Rat je ludost, istaknuo je to papa Franjo u svom apelu za mir u Ukrajini upućenom u srijedu, 9. veljače 2022.

„Nastavimo upućivati molitve Bogu mira kako bi se ratne prijetnje i napetosti prevladalo ozbiljnim dijalogom. Ne zaboravimo: rat je ludost!”, rekao je Papa u svom apelu na kraju redovite opće audijencije srijedom u Vatikanu. Istovremeno je ukrajinski katolički nadbiskup i metropolit Arhiepatrije Philadelphia u SAD-u Boris Gudziak pozvao sve strane da vide „stvarne ljude, djecu, majke, starije i mlade koji su na bojišnici i shvate da nema razloga da ih se ubija, i ostavi još više siročadi i udovica”. /IKA/

Broj katolika u svijetu raste, ali sve je manje svećenika i redovnica

Katoličkih vjernika je u 2020. godini, prema službenim podacima Središnjeg vatikanskog ureda za crkvenu statistiku, bilo oko 1,36 milijardi, a u odnosu na 2019. godinu njihov broj narastao je za 16 milijuna.

Podatci se odnose na 2020., posljednju za koju su brojke dostupne, a temelje se na izdanju Papinskog godišnjaka (Annuario Pontificio) iz 2022. i Statističkog godišnjaka Crkve (Annuarium Statisticum Ecclesiae) iz 2020. Najveći porast zabilježen je u Aziji i Africi dok je nešto manji vidljiv i u Europi. Što se tiče klerika, Crkva već nekoliko godina bilježi pad njihova broja. Pritom se najveći pad dogodio u Sjevernoj Americi i Europi, dok Azija i Afrika bilježe „značajan porast” svećenika. Inače, zanimljivo je kako najviše svećenika ima u Europi (40% od ukupnog broja) premda najviše katolika (48%) živi u Sjevernoj i Južnoj Americi. Velik pad zabilježila su i ženska redovnička zvanja. Ono što je pak poraslo je broj trajnih đakona te muških redovnika. /IKA/

Najstarija redovnica na svijetu proslavila 118. rođendan

Francuska redovnica s. André Randon, svjetovnog imena Lucile slavila je 11. veljače svoj 118. rođendan.

Rođena je 11. veljače 1904. godine u Alesu na jugu Francuske i danas je najstarija katolička redovnica na svijetu. Doživjela je deset papa i preživjela dva svjetska rata. Danas živi u staračkom domu Sainte Catherine Labouré u Toulonu na Sredozemnom moru. Krštena je tek u 19. godini života (1923.). Tek u 40. godini života, 1944. godine, ulazi u novicijate sestara Kćeri kršćanske Ljubavi (Usmiljenke). Od listopada 2017. najstarija je stanovnica Francuske, a od lipnja 2019. najstarija Europljanka. Od 2009. živi u staračkom domu, oslijepila je i koristi se invalidskim kolicima. /IKA/

Predstavница Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske u posjetu Subotici

Ravnateljica Uprave za međunarodnu kulturnu suradnju i europske poslove Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske Anja Jelavić posjetila je 13. siječnja Suboticu.

Tom prigodom održan je sastanak u Hrvatskom nacionalnom vijeću na kojem je predsjednica HNV-a **Jasna Vojnić** predstavila prilike i izazove s kojima se suočava hrvatska zajednica u Republici Srbiji radi jačanja buduće suradnje hrvatskih ustanova u Republici Srbiji i Ministarstva. Gospođa Jelavić također se susrela s djelatnicima Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata te s glavnom urednicom tjednika „Hrvatska riječ“ koji su predstavili kulturnu i nakladničku djelatnost ovdajšnje hrvatske zajednice. Posjetila je i Gradsku knjižnicu Subotica gdje je razgovarala s ravnateljem **Draganom Rokvićem** i knjižničarskom savjetnicom **Bernadicom Ivanković** te im je uručila donaciju knjiga sačinjenu od oko 160 naslova za djecu i odrasle.

Nominacija Bača za UNESCO-ovu listu

Vlada Srbije zaključila je da se prihvaća Dokument dosje „Nominacijski predio Bača“ za upis na UNESCO-ovu listu svjetskog kulturnog i prirodnog naslijeđa, objavilo je 15. siječnja resorno Ministarstvo kulture i informiranja.

Kulturni predio Bača dio je južnog obodnog prostora Panonske nizine, prirodno omeđen prijašnjim i sadašnjim tokom Dunava. Na tom terasastom terenu s obiljem vegetacije, voda i prirodnog tla, prati se kontinuitet naseljavanja iz kojeg je proistekao i izrazita kulturna raznolikost, o kome svjedoči bogatstvo očuvanog materijalnog i nematerijalnog naslijeđa. Život raznih ljudskih zajednica na tom prostoru traje neprekidno od ranog neolita do danas, što je više od 8.000 godina. U našoj eri taj krajolik bio je i važno granično područje i raskrižje putova među civilizacijama koje su

ga kulturno, društveno i ekonomski oblikovale.

Kada nominacijski proces bude uspješno završen „Kulturni predio Bača“ bit će prepoznat kao prvi kulturni krajolik u Srbiji, ali i regiji, čija izuzetna univerzalna vrijednost nadvladava nacionalne okvire i koji će dobiti poseban vid međunarodne zaštite u Konvenciji o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine.

Obnovljeno Vinkovo

Nakon mnogo godina Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Jelačić“ iz Petrovaradina odlučilo je obnoviti svečaniju proslavu blagdana sv. Vinka, zaštitnika vinograda, vinogradara i svih koji se bave podrumarstvom i proizvodnjom vina. To je učinjeno na ovogodišnje Vinkovo, 22. siječnja, uz namjeru da taj novi početak bude na ponos cijele hrvatske zajednice u tom mjestu, ali i da značaj tog blagdana bude prepoznat na razini cijelog Petrovaradina i Novog Sada.

Na Svetog Vinka, kakve god da su vremenske prilike, ide se u vinograd. To je dan iščekivanja proljeća i provjere trenutačnog stanja loze. Ove godine na programu je, nakon okupljanja dvadesetak vinara i njihovih gostiju te predstavljanja podruma domaćina, **Josipa Župančića**, susreta i kratke povijesti, bio zajednički uspon do kosine Zanoš, na granici petrovaradinskog s atarom Srijemskih Karlovaca, gdje se nalazi vinograd domaćina u kojem je župnik Župe Uzvišenja sv. Križa u Petrovaradinu **vlač. Ivan Rajković** obavio obred blagoslova. Sve je završeno zajedničkom zakuskom i veseljem.

Održano Veliko prelo 2022.

Nakon godinu dana stanke poznata pokladna manifestacija Hrvata u Subotici Veliko prelo, održana 30. siječnja u dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo“, okupila je nešto više od 200 gostiju koji istinski vole i čuvaju taj običaj.

I nakon 143 godine od prvog Velikog prela, ta pokladna zabava povezala je prošlost i sadašnjost, naslijeđe koje se čuva, koje okuplja i koje i nakon stoljeća živi među ovdašnjim Hrvatima bunjevačkog roda. Po ustaljenoj tradiciji izabrana je i *Najlipča prelijska pisma*, pisana namjenski za Veliko prelo 2022. Tako je ove godine, po mišljenju žirija za najbolju prelijsku pismu proglašena pjesma *Preljska otkrivenja* autorice **Nevene Mlinko**. Drugo mjesto pripalo je **Josipi Dević** za pjesmu *Zemlja*, dok je treće mjesto osvojio **Josip Dumendžić Meštar** za pjesmu *Salaš*. Također je održan i izbor za najlipču prelu na koji se prijavilo 11 djevojaka, a po mišljenju gostiju nazočnih u dvorani titulu *Najlipče prele Velikog prela 2022.* ponijela je **Mila Kujundžić**, prva pratilja je **Milica Vojnić Hajduk**, dok je za drugu pratilju izabrana **Mihajla Štrban**. Za dobru atmosferu na Velikom prelu pobrinuli su se ansambl *Biseri i Ruže*, a nastupili su i članovi folklornog odjela HKC-a „Bunjevačko kolo“.

Isprepleteni putevi niti

U okviru programskog luka *Seobe* projekta *Novi Sad – Europska prijestolnica kulture* ostvaruje se i projekt „Putevima niti“ posvećen narodnim nošnjama. Taj projekt ostvaruje ustanova Kulturni centar Mladost iz Futoga. U sklopu toga projekta, u Povijesnom arhivu Grada Novog Sada 5. veljače priređen je seminar „Nošnja kao ogledalo identiteta – slično i različito“ i revija narodnih nošnji „Putevima niti“.

O nošnji kao zrcalu identiteta, ali i migratornim utjecajima na nošnju, praksama i perspektivama u očuvanju nošnje kao posebnog vida naslijeđa na seminaru su govorili eminentni predavači iz zemlje i regije: **Ivan Terzić**, **Josip Forjan**, **Goran Kovačević**, **Zdenka Opšust** i **Emil Rupa**. Predstavljeno je i multimedijalno izdanje *Azbuka nošnje – početnica* autora **Milana Stepanova**, **Ivana Terzića** i **Aleksandre Dobrin** koji nastoji suvremenim oblicima široj publici približiti narodnu nošnju.

U Povijesnom arhivu Grada Novog Sada navečer je priređena revija na kojoj je publika imala prilike vidjeti narodne nošnje nacionalnih zajednica iz Srbije, Hrvatske i BiH. Na reviji su, među ostalim, prikazane muške i ženske nošnje šokačkih (Bač, Plavna, Bođani, Vajska, Sonta, Bereg i Monoštor) i bunjevačkih Hrvata iz Vojvodine.

Pokladni susreti u Vojvodini

Vrijeme je pokladnih okupljanja, hrvatske udruge diljem Vojvodine priređuju prela, balove, maskenbale.

Tako je 12. veljače u Beregu održano Šokačko prelo. Prelo je organizirala hrvatska udruga HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“. Goste je zabavljao tamburaški sastav Panonika. Istog dana u Tavankutu, u velikoj

dvorani Doma kulture, Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo „Matija Gubec“ priredilo je XIII. *Gupčev bal*. Za dobru zabavu pobrinuli su se tamburaški ansambl Ruže i duo Lidija & Boban iz Subotice. Narednog dana, 13. veljače, Župa Uskrsnuća Isusova iz Subotice organizirala je „Župno prelo“, a gosti su bile obitelji s djecom. HKPD „Đurđin“ organiziralo je *Prelo na salašu* koje je održano 20. veljače u dvorani Župe sv. Josipa Radnika u Đurđinu. Na prelu su svirali ansambl San iz Subotice te pjevačka i literarno-dramska sekcija Društva. HKU „Antun Sorgg“ iz Vajske organiziralo je 26. veljače u restoranu Bački dvor na jezeru Provala V. *Šokačko veče*.

Dan škole i proštenje u kapeli

Zaštitnik Subotičke biskupije sveti je apostol Pavao. Biskupijska klasična gimnazija „Paulinum” jedina je postojeća crkvena obrazovna ustanova u našoj zemlji, koja je ime dobila po svetcu zaštitniku naše biskupije. Crkva 25. siječnja slavi svetog Pavla, apostola naroda. Na taj dan u sjemeništu središnji događaj je uvijek svečana misa. Ove

godine svetu misu predslavio je ravnatelj mons. József Miocs, a sumisnik bio je prefekt-odgojitelj vlč. László Tojzan. Propovijedao je bivši profesor teologije Katoličkog sveučilišta „Pázmány Péter” dr. Zoltán Rokay. On je također bio učenik među prvim generacijama koje su pohađale Biskupijsku klasičnu gimnaziju i sjemenište „Paulinum”.

Na kraju mise upriličen je kratki program u kojem su nastupili učenici škole. Nakon rektorova pozdrava, Bálint Gyuris na citri je odsvirao „Dalocsku”, nakon čega je uslijedila recitacija na hrvatskom jeziku Antonija Kontre, koji je izveo pjesmu Augusta Šenoe „Budi svoj”. Nakon toga je uslijedila pjesma. Solist Andor Huszár otpjevao je pjesmu Čajkovskog „Uspavanka” uz orguljašku pratnju Šamuela Varge. Zatim je na mađarskom jeziku Albert Szepesi izrecitirao pjesmu Ilone Langer „Pismo svetog Pavla”. Na kraju prigodnog programa, Damjan Pozdera na flauti i Antonij Kontra na gitari izveli su „Allegretto” od Wilhelma Poppa.

Prije blagoslova ravnatelj je zahvalio gostima. Dan „Paulinuma” po službi, a i radi osobnog poštovanja, uzveličali su predsjednik Skupštine AP Vojvodine István Pásztor, tajnik Pokrajinskog tajništva za obrazovanje Zsolt Szakállas, predsjednik Skupštine Grada Subotice dr. Bálint Pásztor, dogradonačelnik Imre Kern, konzul Generalnog konzulata Republike Mađarske Balogh György i dekan Učiteljskog fakulteta u Subotici dr. Josip Ivanović. Svečanost je završena skromnim koktelom i susretom sudionika u velikoj dvorani „Paulinuma”.

Godišnje klanjanje i duhovni dan u sjemeništu

Euharistija je izvor i vrh cijelog kršćanskog života, u kojoj Isus Krist nije samo privremeno prisutan pod

prilikama kruha i vina, nego tijekom svete mise nakon pretvorbe ostaje stalno u njoj. Zato, kada idemo na klanjanje provodimo vrijeme štujući i klanjajući se istinskoj Božjoj nazočnosti u euharistiji.

Prema odredbi Kongregacije za bogoštovlje propisano je da po cijelome svijetu u svakoj biskupiji bude svaki dan klanjanje u jednoj župnoj crkvi, kapeli ili bogomolji. U Subotičkoj biskupiji također je ustaljeno svakodnevno klanjanje u jednoj župnoj crkvi ili kapeli. Prema rasporedu naše biskupije u sjemenišnoj kapeli „Paulinuma” klanja-

nje je uvijek 31. siječnja. Toga dana nakon svete mise pred izloženom Presvetom Bogorodicom paulinci obavljaju pobožnosti i tako se klanjaju Oltarskom sakramentu. Na taj dan paulinci su imali duhovnu obnovu. Duhovna predavanja držali su vlč. Dragan Muharem, župnik iz Male Bosne i vlč. Robert Utcai, čantavirski župnik.

Sveti Blaž

U čast Gospe Lurdske 2. veljače započela je devetnica. U okviru devetnice, 3. veljače, bio je spomendan biskupa i mučenika svetog Blaža. Toga dana primili smo blagoslov grla u subotičkoj katedrali. Prema povijesnim zapisima armenski svetac živio je u 3. i 4. stoljeću. Bio je izučeni liječnik, a radi sveta života i čestitosti, kršćanski puk i kler izabrao ga je u Sebasteji crkvenim starješinom, biskupom.

Nakon poticaja Duha Svetoga, Blaž se povukao u planinsku špilju, odakle je vodio kršćansku zajednicu u molitvi, savjetovao i iscjeljivao bolesne. Namjesnik Agricola nastavio je progon kršćana u Sebasteji. Put do biskupove špilje bio je dobro poznat pa su ga progonitelji lako zarobili. Namjesnik ga je pokušao nagovoriti na otpadništvo, ali nije uspio u tomu. Nakon uobičajenog bičevanja, osuđen je na smrt. Kao i prije u svojoj špilji, i u zatvoru su mu prišli mnogi ljudi tražeći pomoć. Osuđen je na smrt utapanjem, ali mu je na kraju odrubljena glava. Prema najpoznatijoj priči vezanoj za mučenika svetog Blaža, jednog dana mu je došla uplašena majka. U naručju je nosila svoga sina kojemu je zapala riblja kost u grlu. Svetac je blagoslovio dječaka (prema drugoj inačici uklonio je kost) i tako ga spasio od smrti. Sveti Blaž zaštitnik je grla, govornika i pjevača.

Naučimo djecu da se zaštite od prirodnih katastrofa

Caritas Srbije predstavio obrazovnu mrežnu platformu na Festivalu inovacija Caritasa Europe

Zemljotres u Hrvatskoj. Poplave u Njemačkoj i Belgiji. Požari u Grčkoj. Previše žrtava. Neprocjenjiva materijalna šteta. Tijekom prethodne godine svjedočili smo doista katastrofalnim nepogodama u bližem ili daljnjem okruženju. Prirodne nepogode nisu zaobišle ni našu zemlju, ali na sreću nisu bile tolikih razmjera. Svakako, još uvijek pamtimo poplave koje su zahvatile Srbiju u svibnju 2014. godine i koje su pokazale koliko smo ranjivi i bespomoćni kada priroda odluči pokazati svoju razarajuću stranu. Priroda nam je ove godine prikazala i svoju raznovrsnost i nepredvidivost, pa smo doživjeli divljanje tornada usred Europe, a nedavno i erupciju vulkana u Španjolskoj.

Prirodne katastrofe širom svijeta u posljednjih nekoliko godina upozoravaju na neophodnost bolje obrazovanosti, organiziranosti i pripremljenosti za buduće nepogode. Istodobno, one su i surovi podsjetnik na nužnost promjene svijesti i stava ljudi prema okolišu.

U organizaciji Caritasa Europe 4. veljače održan je drugi mrežni Festival inovacija. Na tom iznimno posjećenom mrežnom događaju predstavljeno je osam inovativnih projekata koje ostvaravaju članice Caritasove mreže širom kontinenta, pa i šire. Projekti su predstavili inovativna rješenja za brojne društvene i ekološke izazove i probleme s kojima se suvremeno društvo suočava. Caritas Srbije je, zajedno s nacionalnim caritasima Rumunjske, Gruzije i Armenije, svojim partnerima na projektu *ABC EUAV* predstavio mrežnu platformu *BE SAFE (Čuvaj se)* interaktivni obrazovni trening o prirodnim katastrofama, namijenjen djeci starijoj od 10 godina. U ime Caritasa Srbije, platformu je predstavila koordinatorka programa „Smanjivanje rizika od prirodnih katastrofa” **Jovana Lončarević**.

Učestalost prirodnih katastrofa u posljednjih nekoliko godina nametnula je sve veću potrebu obrazovanja građana, osobito djece, o mjerama i aktivnostima samozaštite. S druge strane, moderni način života, a osobito pandemija virusa COVID-19, premjestili su težište učenja na internet, što je zahtijevalo prilagodbu usluga i posezanje za digitalnim pristupom u obrazovanju djece. Prolazeći tom aplikacijom, djeca mogu učiti

Priznanje Caritasa Europe za projekt koji je predstavljen na Festivalu inovacija

o poplavama, požarima, zemljotresima, olujama i klizištima. Na zanimljiv i interaktivni način opisano je i objašnjeno kako koja od navedenih prirodnih katastrofa nastaje, kao i što treba poduzeti u slučaju nastanka prirodne nepogode. Kvizovima nakon svakog poglavlja, djeca mogu testirati prethodno pročitano i naučeno. Platformi možete pristupiti na internetskoj stranici: caritas.rs.

Tijekom šest godina ostvarivanja programa „Smanjivanje rizika od elementarnih nepogoda”, Caritas Srbije kontinuirano provodi aktivnosti usmjerene k obrazovanju djece

i odraslog stanovništva i podizanju svijesti o ozbiljnosti posljedica koje za sobom ostavljaju prirodne katastrofe. S tim ciljem stvoreni su dosad cijeli setovi obrazovnog materijala za djecu školske dobi, a stvorio je i obrazovnu društvenu igru „Ne riskiraj, čovječe”. U suradnji s Uredom za javna ulaganja, Ministarstvom unutarnjih poslova Republike Srbije – Sektorom za izvanredne situacije i lokalnim samoupravama ostvareno je mnogo aktivnosti koje su pridonijele da lokalne zajednice postanu otpornije na posljedice prirodnih katastrofa. Caritas Srbije tijekom prethodnih godina informirao je više od 13.000 djece i odraslih građana. U suradnji sa Sektorom za izvanredne situacije i lokalnim samoupravama održano je više od 2.000 sati seminara, treninga i edukacija, a ostvareno je 18 pokaznih vježba. U akcijama čišćenja riječnih korita dosad je očišćeno sedam rijeka. Također, posađeno je više od 15.000 stabala, da bi se izgradili vjetrozaštitni pojasevi. Očišćeno je i nekoliko odlagališta, a neka od njih preuređena su u dječja igrališta i parkove.

U suradnji s raznim partnerima, Caritas Srbije trenutačno ostvaruje više projekata u području smanjivanja rizika od prirodnih katastrofa (Znanjem do sigurnosti, PREPS, BeReady, ABC EUAV...). Uslijed klimatskih promjena i čovjekovog nemarnog ponašanja prema okolišu, u budućnosti će neminovno dolaziti do sve učestalijih, raznovrsnijih i razornijih prirodnih katastrofa. Međutim, obrazovanost, organiziranost i pripremljenost stanovništva, uz saradnju svih relevantnih čimbenika u društvu, u velikoj mjeri mogu smanjiti rizike od posljedica prirodnih katastrofa.

Križni put

*Stala plaćuć tužna Mati,
gledala je kako pati Sin joj na
križ uzdignut.*

Uvodna molitva*

Put križa u pravom smislu riječi sinodalni je put, kojim zajedno hode laici, pastiri i rimski biskup. Na tom putu nitko nije izdignut iznad ostalih doli sam Isus Krist, koji nam s križa poručuje: *Oprosti im Gospodine, jer ne znaju što čine...* Na tom putu svi smo na koljenima te, iz te perspektive, možemo zaista razumjeti duh zajedništva, duh sudjelovanja i duh poslanja. Pokaži nam, Gospodine, kako nam je hoditi tim putem.

*Autor uvodne molitve:
vlč. Vinko Cvijin

Prva postaja: Isusa osuđuju na smrt*

Okupljeni smo na prvoj postaji Isusova puta križa. Baš tu se razotkriva sva drama čovječanstva i naše povijesti. Prizor je jeziv! Zašto? Zato što čovjek koji je sve primio od Stvoritelja svjesno odbacuje svog najvećeg Dobrotvora i postavlja se Njegovim gospodarom i Sucem!

Kao nekada, tako i danas; čovjek preuzima ulogu Boga, ulogu suca i gospodara svega. Tako čovjek proglašava jedini izvor života za neprijatelja, za osuđenika i otpadnika ljudske rase.

Pilatova odluka – ali i naša – da Isusa osuđujemo na sramotnu smrt postaje tragična za povijest i za nas. Taj prevelik zločin nad životom i nad istinom, poziva nas, braćo i sestre, da se ponizno pomolimo Njemu, kojemu je jedinom sve moguće: Preblagi Isuse, koji pred nama ljudima mirno stojiš kao otpadnik i osuđenik, Ti nas svojom nebeskim mirom pozivaš da ozdravimo svoju sljepoću i tako otkrijemo mjesto za Boga. Pozivaš nas da iz laži uskrsnemo u istini; pozivaš nas da u Tebi pronađemo snagu, da nosimo svoj križ poslanja do gore uskrsnuća. Prati nas na tom našem putu smisla i ljubavi. Amen.

Oče naš...

*Dušom njenom razboljenom, rastuženom, ražaljenom,
prolazio mač je ljut.*

*Autor postaje: mons. Stanislav Hočevar,
beogradski nadbiskup i metropolita

Druga postaja: Isus prima na se križ*

Drvo križa – mjesto sramote za ljudsku moć – postalo je mjesto spasenja jer je na njemu posvjedočeno dokle je Bog spreman ići iz ljubavi prema nama.

Isusova patnja daje našoj patnji snagu, smisao i utjehu. Njegova vjera zove našu vjeru, a Njegovo

povjerenje naše povjerenje. Vjerujemo da je Isusovo prihvaćanje križa zlo u korijenu sasječeno. Nažalost, tajna zla i dalje nam je nedokučiva u svojim dubinama i nepredvidiva u svojim mogućnostima. Ali zbog toga naše zauzimanje za dobro nije dokinuto. Dužni smo činiti ono što smatramo da je časno i pošteno i tako otvarati put nade.

Isuse, Tvoje prihvaćanje križa, patnje i smrti neka učvrsti našu vjeru i nadu. Nadu da novo jutro donosi novi život, nadu da iz smrti slijedi uskrsnuće. Pomozi nam da s radošću i povjerenjem u Tebe primamo svoj križ, jer po svojem prihvaćanju križa, Ti nas spašavaš.

Zdravo Marijo...

O koliko ucviljena, bješe ona uzvišena, Majka Sina jedinog!

*Autor postaje: fra Ilija Alandžak, OFM
(Beogradska nadbiskupija)

Treća postaja: Isus pada prvi put pod križem*

Niti jedan pad u životu nije lagan pa čak niti onaj bezazlen maloga djeteta, jer na njemu ostavlja posljedice, i to ne samo onu tjelesnom ozljedom već i duboku ranu straha, ranjenosti, neizvjesnosti... I današnja Crkva pritisnuta je tolikim problemima i izranjena je tolikim padovima pojedinaca koji pritisnuti vlastitim bremenom života ne uspijevaju nositi svoj životni križ, već ostavljaju trajne rane i posljedice na Kristovu tijelu, na Crkvi. Potaknuti sveopćom Sinode Crkve, svi smo pozvani da upravo zajedništvom koje nam Krist daruje prihvatimo darovani nam križ po kojemu nam dolazi spasenje te da pojedincima, ali i Crkvi, pomognemo ponovno ustati i spremno s obnovljenom vjerom i nadom u zajedništvu ljubavi koračati prema proslavljenj Crkvi na nebesima.

Isuse, Ti koji si pod teretom križa ustao ne ljudskom već božanskom snagom, daruj svojoj Crkvi snage da se pod teretom ovozumnoga križa, „križa grijeha”, ponovno uzdigne i da u Tebi pronađe snagu jer si nam obećao da „sve možemo u Tebi koji nas jačaš” (usp. Fil 4,13). Osnaži nas u našoj poniznosti da bismo svoju glavu još „dublje” naklonili pod „posrnuti križ” i priznali da smo slabi i da smo pali, jer jedino vlastitim priznanjem slabosti možemo ponovno i ustati. Tvoja Ljubav nema granica!

Slava Ocu...

Bol bolova sve to ljući, blaga Mati gledajući, muke slavnog Sina svog.

***Autor postaje: vlč. Mihael Sokol
(Beogradska nadbiskupija)**

Četvrta postaja: Isus susreće svoju svetu Majku*

Majka mu Njegova reče: „Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac Tvoj i ja žalosni smo te tražili”. A On im reče: „Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?” Oni ne razumješe riječi koju im reče. I siđe s njima, dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. A majka je Njegova brižno čuvala sve te uspomene u svom srcu (Lk 2,48-51). Susreti s dragim osobama uvijek nas obogaćuju. Vraćaju nam misli na vrijeme provedeno s njima. Brojni susreti utiskuju u nas biljeg uspomena. Isus na putu križa pod grede drveta prima svoju Majku. Trag toga susreta vjekovi spominju. U tom se susretu iščitava sva dramatičnost Očeva plana spasenja. Marija pod križem sabire uspomene, riječi te događaje i brižno ih čuva u svom srcu.

Ako u tom trenutku i nije imala što dati Tvome izmučenom tijelu, nije se sakrila kao da je nema. Podijelivši s Tobom bol, nahraniła je Tvoju dušu. Često se ispričavamo da nemamo što dati prosjaku; nemamo ili ne želimo da nam ometa trenutak; prosuđujemo treba li mu naša pomoć zaista i neće li je potrošiti na nešto drugo. Ako smo u nedoumici, još je uvijek bolje nahraniti ga svojom molitvom, nego mrmljanjem, pogrdnom riječju ili mišlju. Marijo, pomози nam da ne bježimo od gladnih bilo koje vrste u svojoj okolini. Daj da ih nahranimo komadićem sebe, kao što si ti svojega Sina nahraniła na križnom putu.

Gospodine, nauči nas, da poput Marije, u svome srcu razmišljamo o Tvome životu, o svemu što nam poručuješ po svojoj Riječi i svakodnevicom života. Daj nam Marijino budno i majčinsko srce za sve one koji su potrebni pažnje i pomoći. Tebi, Isuse, i Mariji u njezinu bolnomu času, svaka čast i hvala s Ocem i Duhom Svetim sada i u sve vijeke vjekova.

Oče naš...

Koji čovjek ne bi plak'o, Majku Božju videć' tako, u tjeskobi tolikoj!

***Autor postaje: vlč. Stipo Filipović
(Beogradska nadbiskupija)**

Peta postaja:

Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ*

Kakav prizor! Svetinja je okupljena oko Isusa. Onoga koji nikakva zla nije učinio, a opet nosi križ kao najgori zločinac. Izruguje Ga se i ponižava. A Njegovu težinu nitko ne želi ni najmanje učiniti lakšom. Mora se prisiliti netko da to učini. Šimun Cirenac!

Zbog toga trenutka moram postaviti sebi pitanja, Gospodine! Prepoznajem li patnju u drugima pa i kada o tome ne govore? Želim li staviti svoje rame pod njihov križ i biti im na pomoći? Jesam li brz na osudi drugoga, čak i kad ništa o njemu ne znam? Bojim li se zbog mnoštva, boriti se za pomoć nekomu koga zajednica želi odbaciti? Tražim li istinu i pravednost u životima drugih ili idem za glasinama mnoštva? Mogu li tako ljubiti svoga bližnjeg?

Taj trenutak upućuje pogled i na Krista. Njegovo božanstvo dopušta biti ponižavano i odbačeno. Traži odgovor ljubavi od drugih, ali ga nema. Ljubav ni tada ne sili da je se prihvati. Već ustrajno nosi svoj križ. A kako ja nosim svoj križ? Tražim li svoje pravo kao dijete Božje da mi bude lakše? Ili se posebno pitam, a zašto je baš meni ovako? Prezirno li gledam i pamtim odbacivanja i porugu drugih? Njihovu udaljenost i ravnodušnost? Mogu li se iz ove postaje naučiti poniznosti, strpljivosti i ustrajnosti? Prihvatiti pomoć čak i od onih od kojih se nisam ni nadao?

Zdravo Marijo...

Tko protužit' neće s Čistom, kada vidi gdje za Kristom, razdire se srce njoj.

***Autor postaje: vlč. Dušan Milekić
(Srijemska biskupija)**

Šesta postaja: Veronika pruža Isusu rubac*

Teško je biti sam i osjećati se usamljenim. Teško je koračati zemljom i ne osjetiti da te netko podupire na tome putu. Kada pogledam situaciju u kojoj se nalazim, mnogo je teških trenutaka – osuda od vlastitih sunarodnjaka i okrutna kazna križa, zatim susreti za koje ne znam trebam li se radovati ili moliti Boga da u zemlju propadnem, pa onda svijest da ne mogu dalje, a pomoći nema, barem ne rado. Sve me to nekako još više vuče prema zemlji i oduzima mi i ovo malo snage što pokušavam skupiti za ostatak teškog puta. Odjednom primjećujem jednu hrabru ženu koja se probija, a na licu joj između straha i opreza iskrena želja pomoći meni. Pruža mi rubac. To je gesta koja ne donosi mnogo, ali mi daje nadu da ipak nije sve propalo. Još ima dobrih ljudi koji gledaju očima srca i malim gestama čine život lakšim.

Gospodine, daj nam hoditi zajedno. Pomози nam da poput Veronike znamo činiti iskrene geste ljubavi. Tako će nam zajednički hod biti lakši. Na sinodalnom putu Crkve daj nam što više Veronika.

Slava Ocu...

Zarad grijeha svoga puka, gleda Njega usred muka, i gdje bičem bijen bi.

***Autor postaje: vlč. Ivica Zrno (Srijemska biskupija)**

Sedma postaja: **Isus pada drugi put pod križem***

Neposredno nakon što si osjetio majčinsko i samilosno lice Crkve koja uvijek hrabro prva prisкаче u nevolji, sada već padaš pod težinom križa slabosti njezinih članova. Spotičeš se o tvrdo kamenje naših srdaca, gluhih za potrebe bližnjih, padaš pod našom zatvorenošću, samodostatnošću i ohološću. No i Crkva je Tvoje presveto Tijelo, koje ti uvijek ponovno podižeš i ideš naprijed, prema Kalvariji, i napokon, prema proslavi. I dok to Tijelo i danas, kao i toliko puta tijekom povijesti oslabljeno pada, i dok kao i onda toliki tek kao promatrači stoje sa strane – jedni u strahu, jedni nezainteresirano, drugi pak zlurado promatrajući i ismijavajući slabost, Ti nas uvijek iznova podiži da bismo te nastavili slijediti kao udovi jednog te istog Tijela, otvoreni za glas i potrebe svakog, i najslabijeg i najmanjeg uda.

Oče naš...

Gleda svoga milog Sina, ostavljenog sred gorčina, gdje se s dušom odijeli.

***Autor postaje: vlč. Tomislav Lasić
(Srijemska biskupija)**

Osma postaja: **Isus tješi jeruzalemske žene***

Jeruzalemske žene plaču nad Isusom jer ne mogu ništa učiniti nad Njegovom mukom i patnjom. Isus se zaustavlja, tješi ih i poučava da je vrijedno plakati samo kada produbimo smisao svojega plača. Isus ih uči, kao i sve nas, da oplakujemo svoju bijedu i grijeh, svoja bespuća i bezakonja, svoje krive puteve i poglede, sebična i ohola mišljenja, kriv način življenja. Suze čiste pogled, čiste horizont, a time nam i pomažu da prihvaćajući svoju bijedu, tuđu i vlastiti bol, zajednički idemo dalje Kristovim putem. Bez iskrenog plaća i spoznanja nad vlastitim životom ne možemo vidjeti čisto i bistro, ne možemo stići do raspeća i uskrsnuća, do života vječnoga.

Prihvaćam li da i mene Isus tješi i povija uz svoje grudi? Jesam li dovoljno oplakao svoj život i krive putove da sretno mogu biti razapet s Isusom, ali i živjeti s Njime?

Zdravo Marijo...

Vrelo milja, slatka Mati, bol mi gorku osjećati, daj da s tobom procvilim!

***Autor postaje: vlč. Luka Ivković
(Srijemska biskupija)**

Deveta postaja: **Isus pada treći put pod križem***

Preumorni i izmučeni naš Spasitelj ponovno pada. Naši grijesi Njegovi su boli, koji Ga pritišću da i treći put padne. Sin Božji treći put dozvoljava da Ga čovječanstvo ponizi, prihvaća svu tu patnju koja Ga uništava. No Njegova se poniznost isplaćuje jer pobjeđuje nad smrću i time pobjeđuje zlo. Njegova pobjeda i naša je pobjeda, Njegov uskrs i naš je uskrs. Zato, ustajmo ako smo pali, ustajmo i po treći put. Prestanimo činiti zlo, oslobodimo Isusova leđa tereta i žalosti. Pratimo svojeg Boga od pada sve do uskrsnuća.

Slava Ocu...

Neka ljubav srca moga, gori svedč za Krista Boga, da mu u svem omilim.

***Autor postaje: vlč. Alen Palatinus (Zrenjaninska biskupija)**

Deseta postaja: Isusa svlače*

Isus je pod teretom teškog križa i poslije tri pada iznemogao stigao na Golgotu. Bez snage, iznemogao stoji i čeka da vojnici izvrše smrtnu kaznu koju je nad njim izrekao Pilat. *Haljine moje dijele među sobom i kocku bacaju za odjeću moju* (Ps 22,19). Sada se ispunjavu riječi svetog psalma. Vojnici svlače Isusa, bacaju kocku za Njegove haljine. Haljine su znak dostojanstva. Svlačenje je značilo da Isusa odbacuju i ponižavaju.

Dobri Isuse, koji si dopustio da te pogani svuku i da ostaneš bez haljina, molim te svuci sa mene starog čovjeka, zajedno sa svim njegovim grijesima i slabostima. Zaodjeni me u sebe da budem čist, svet i poslušan Tebi. Obnovi nas po Duhu svome i vodi nas u raj svoj.

Oče naš...

Rane drage, Majko sveta, spasa za me razapeta, tisni usred srca mog!

***Autor postaje: vlč. Tamás Masa
(Zrenjaninska biskupija)**

Jedanaesta postaja: **Isusa pribijaju na križ***

Kada si izvršio najveće djelo, djelo spasenja svih ljudi, bio si razapet, čavlima prikovan na dvije grede, ni korak nisi mogao napraviti, bio si potpuno u ranama i krvi, odjeću su ti oduzeli, trebao si slušati pogrđnu viku mnoštva... Mi se često žalimo, naglas ili u sebi, da nemamo uvjete učiniti nešto malo ili veliko za druge, a u daleko smo boljim uvjetima nego što si Ti bio na križu... Tebi slični ljudi, sveci, nisu se žalili – i slično Tebi – „ni iz čega” napravili velika djela za Tebe i za ljude. Sveti Franjo, don Bosco, Majka Tereza...

Isuse, daj da na ovom mjestu shvatim da mi ništa drugo nije potrebno da bih činio djela dostojna Tebi, osim

odvažnosti da želim činiti volju Oca nebeskoga, kako si i Ti to učinio. Pogled na Tebe na križu dat će mi poticaj i snagu. Hvala Ti!

Zdravo Marijo...

Neka dođu i na mene, patnje za me podnesene, Sina tvojeg ranjenog.

***Autor postaje: mons. László Gyuris
(Zrenjaninska biskupija)**

Dvanaesta postaja: Isus umire na križu*

O, čudesnog li promisla Božjega! Na sredinu rajskog vrta bilo je postavljeno stablo sa zabranjenim plodom. Sada se u središte ljudskog postojanja stavlja novo stablo, novo drvo s novim plodom. Starom Adamu nije bilo dozvoljeno kušati plod s drva u rajskom vrtu. A sada novi Adam daje samoga sebe kao plod s novog stabla koje više ne donosi smrt, nego život. Svojom smrću na križu Isus je pobijedio smrt. Božja logika iskoristila je sredstva po kojima se zlo uvuklo u srce čovjekovo te im dala novo značenje. Stoga, pozvani smo svakog dana nebrojeno puta poći k tom stablu i ubirati plod. Kakav je to plod? To je Gospodin, to je primjer Njegove ljubavi, poniznosti, predanja, žrtve za bližnje. Što se više budemo hranili tim plodom, postat ćemo sve više nalik Kristu. Nećemo više biti poput zemaljskog Adama, nego ćemo sličiti novom, nebeskom Adamu – Kristu.

Slava Ocu...

Daj mi s tobom suze livat', Raspetoga oplakivat', dokle dis'o budem ja.

***Autor postaje: vlč. Daniel Katačić
(Subotička biskupija)**

Trinaesta postaja: Isusa skidaju s križa*

Nakon silnih pogrda, muke, agonije križa i na koncu smrti, završila se žrtva Kristova. Skidaju s križa Njegovo mrtvo tijelo. Uklanja se s ljudske sramote tijelo koje na sebi nije upoznalo vlastite grijeha, nego je mučeno i razapeto grijehom drugih.

Gledaj, brate i sestro, kako je tvoje tijelo hram u koje Gospodin dolazi. Gledaj da ga sačuvaš čistim i svetim. Ne plaši se kada hram bude razvaljivan izvana uvredama, klevetom, bolešću, životnim poteškoćama. Ne plaši se izgubiti sjaj svoj da bi drugi sjali. Ne plaši se istrošiti svoje ruke, noge, oči da bi drugi znali u znanju hoditi, stvarati, gledati. Isus ti govori da svakoj muc dolazi kraj. Jednom ćemo odahnuti, sve će prestati. Ustraj i budi svet! Neka muka, smrt prethode slavi Uskrsloga koji nas na kraju puta čeka.

Oče naš...

U Tvom društvu uz križ stati, s Tobom jade jadovati, želja mi je jedina.

***Autor postaje: vlč. Nebojša Stipić
(Subotička biskupija)**

Četrnaesta postaja: Isusa polažu u grob*

Isusovim polaganjem u grob započela je velika šutnja. Njegovi učenici tuguju, ali ne gube nadu. Isus je uvijek pobjedonosno govorio. Sada izgleda da je bitku izgubio. Teško je vidjeti Božju pobjedu kad je smrt pred očima. Na smrt nema posljednju riječ, nego život. Isus je pokazao to svojim primjerom. On je, naime, uskrsnuo više pokojnika. On je Gospodar života i smrti. On je onaj koji je govorio o uskrsnuću.

Mi smo Isusovi učenici. On nas je poučio i, štoviše, pokazao svojim uskrsnućem da se čovjekov život nastavlja. To je radosna vijest. Mi vjerujemo u to, iako nam je uvijek teško kad iskušavamo trenutke samoće i tuge jer draga osoba, zbog smrti, više nije kraj nas.

Tijela preminulih polažemo u grob, baš kao što su i Isusa položili. No pokojnici će slijedit Njegovu sudbinu. To je vjera naša, to je Božji dar. Uzdamo se u Gospodina i onda kada nam je najteže jer Život ima posljednju riječ. Isus je Život.

Zdravo Marijo...

Kada dođu smrtni časi, Kriste, Bože, nek' me spasi, Majke Tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi, dušu onda uzmi Ti mi, u nebeski blažen dvor.

***Autor postaje: vlč. Goran Vilov
(Subotička biskupija)**

Završna molitva*

Dok smo zajedno promišljali i proživljavali vazmeno otajstvo svojeg Spasitelja, pitamo se što nam ostaje na kraju toga puta? Ostaje nam Crkva. Stoga, završimo ovu pobožnost riječima Katekizma Katoličke crkve: „Crkva je u Kristu kao sakrament, tj. znak i oruđe najprisnijeg sjedinjenja s Bogom i jedinstva cijeloga ljudskog roda: biti sakrament najprisnijeg sjedinjenja ljudi s Bogom prva je svrha Crkve. Budući da je zajedništvo između ljudi zasnovano na sjedinjenju s Bogom, Crkva je također sakrament jedinstva ljudskoga roda. U njoj je to jedinstvo već počelo jer ona okuplja ljude 'iz svakoga naroda, i plemena, i puka, i jezika' (Otk 7, 9); u isto vrijeme, Crkva je 'znak i sredstvo' potpunog ostvarenja tog jedinstva u budućnosti” (KKC, paragraf 775.).

***Autor završne molitve: vlč. Vinko Cvijin**

Hvaljen budi Isus Krist, raspeti naš Otkupitelj, i Njegova, pod križem žalosna, Majka Marija.

Nedjelja, 27. 2. 2022. OSMA NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA: Sir 27,4-7; Ps 92, 2-3. 13-14. 15-16; 1Kor 15, 54-58; Lk 6, 39-45

Doista je naporno slušati ljude kada kukaju. Ne radi se tu o životnim tragedijama, nego o nezadovoljstvu svime oko sebe, pa i samim sobom. Predstavlja se da je sve crno, bez smisla i, što je najgore, bez imalo dobroga. Kako pomoći sebi i drugima kada uočimo takva razmišljanja? Današnji psalam nam kaže: *Dobro je slaviti Gospodina, pjevati imenu tvome, Svevišnji; naviještati jutrom ljubav tvoju i noću vjernost tvoju* – jednostavno, slavi Gospodina, zahvaljuj Mu! Izgovori naglas neku pohvalu Bogu! Nemoguće da je sve tamno, sve crno. Isus je uskrsnuo, a po krštenju smo i mi s Njime. Zraka tog uskrsa nalazi se u srcu svakoga od nas, samo čeka da bude ojačana. Svakakva zla čovjek može učiniti, ali *hvala Bogu koji nam daje pobjedu po Gospodinu našem Isusu Kristu* (1 Kor 15,57). Zažalimo zbog grijeha, borimo se i ne bojmo se – *trud vaš nije neplodan u Gospodinu* (1 Kor 15,58).

Nedjelja, 6. 3. 2022. PRVA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Pnz 26,4-10; Ps 91,1-2.10-15; Rim 10,8-13; Lk 4,1-13

Post ne treba Gospodinu, Boga ne možemo kupiti. Post treba nama, da se oslobađamo svojih navezanosti i da imamo Gospodina u središtu života. Post može biti i „žrtva zahvalnica” kojom ćemo iskazati Gospodinu zahvalnost za dobra kojima nas je blagoslovio. Prilika je to promisliti o svom životu – čime me je Bog blagoslovio? Koji su to darovi koje drugim ljudima nije udijelio u mjeri kojoj je meni dao? Prikažimo ih Gospodinu. Darove, naravne i nadnaravne, iskoristimo više za Gospodina. Tako svojim svakodnevnim životom ispovijedamo da se samo Gospodinu klanjamo i samo Njemu služimo.

Nedjelja, 13. 3. 2022. DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Post 15,5-12.17-18; Ps 27,1.7-9.13-14; Fil 3,17 – 4,1; Lk 9,28b-36

Molitva je nezaobilazna tema svake korizme. Jednostavna i podrazumijevana stvar, ali u velikoj krizi. Uzrok te krize moglo bi biti nesvjesno mišljenje da molitva nije korisni, praktični rad i da u vidljivom svijetu ne donosi poslovne uspjehe. Nakon molitve ne možemo napraviti računicu koliko smo imali uspješnih projekata, koliko smo ljudi upoznali s Gospodinom ili materijalno pomogli. Doista, od molitve gotovo da nemamo nikakvog profita i nemamo se čime pohvaliti. Međutim, današnje evanđelje donosi nam da se Isusov izgled lica izmijenio „dok se molio”. Nije li to ipak najveća koristi od molitve? Ako se Isusu, koji je bio Bog i čovjek, lice izmijenilo dok se molio, što li se tek događa nama, a da mi to ne vidimo? Ili, ako je njemu bila potrebna molitva, koliko li je tek nama?

Nedjelja, 20. 3. 2022. TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Izl 3,1-8a.13-15; Ps 103,1-4.6-8.11; 1Kor 10,1-6.10-12; Lk 13,1-9

Zanimljivo je da u današnjem tekstu evanđelja vlasnik vinograda naređuje vinogradaru da posiječe smokvu, a vinogradar kada moli za još jednu priliku smokvi, odgovara vlasniku *ako ne bude ploda, posjeći ćeš je*. Čini se da se vinogradar ne smatra dostojnim posjeći smokvu, već to ostavlja vlasniku vinograda. Ako tu misao prožmemo Isusovim pozivom na obraćenje, dobivamo vrijednu lekciju za svakoga od nas – nemojmo biti vlasnici vinograda, već vinogradari. Radimo za kraljevstvo Božje, u sebi i oko sebe, ali nemojmo osuđivati i procjenjivati druge koliko u našim očima žive Božje zapovijedi. Često to radimo, a zapravo nas to čini nesretnima. Naučimo blagoslivljati ljude. Neka to bude naše obraćenje ove korizme – kada vidim drugog kako čini nešto zlo, zazvat ću Božji blagoslov u svom srcu za njega, da ga Gospodin povede putem obraćenja. I to je kraljevstvo Božje.

Euharistijska služba, XV. dio

Amen svih amena

Najljepši i najsvečaniji stav nekog glazbenog djela njegovo je finale. Sve što je prethodilo, sva adađa i alegra, svi molovi i durovi, stanke i diminuenda, u posljednjem stavku kulminiraju do praska. Tako je posebice u sakralnim skladbama velikih skladatelja. Poslušajte samo *Amen* iz Verdijeva ili Mozartova „Requiema”. Nebesa se otvaraju na kraju. Kao da je sve napisano samo zbog toga amena. Poput nekog organizma koji nakon naporna rasta tek u amenu poprima svoj lik i cjelinu. Bez amena djelo bi ostalo nezavršeno i prazno, svaki trenutak moglo bi se urušiti. Amen je tako poput zaglavnoga kamena na gotičkim svodovima koji daje čvrstinu i ljepotu cjelokupnom djelu.

Na koncu grandiozne misne oracije, euharistijske molitve, slavitelj podiže posvećene darove i predaje ih Ocu uz kliktaj svečana slavoslovlja „po Kristu, s Kristom i u Kristu...”, a sva Crkva, zemaljska i nebeska, kliče svoj *Amen*. To je najveći *Amen* u misi i zato je najveći *Amen* na svijetu. Kao da smo se „zagrijavali” za taj *Amen* izgovarajući ga tijekom liturgije u važnim trenucima. Taj *Amen* sadrži sve ostale. Odjek je svih izrečenih i neizrečenih molitava i uzdaha tijekom stoljeća. Doista, „postoje riječi koje se održe i usred ruina i od kojih se i u vremenu iscrpljenosti svih riječi ne može biti umoran” (K. Barth).

OCU PO KRISTU U DUHU

Euharistija je otkana od Isusova predanja Ocu, od davanja učenicima (u kruhu i vinu) te od hvale što je zajedno s njima iskazuje Ocu. To daje razumjeti da je samo Isusovo predanje na križ i u smrt čin iskazivanje hvale nebeskomu Ocu i Njegova proslava. Sve su, stoga, euharistijske geste u svojoj srži „čini hvale” nebeskomu Ocu, izvršeni i ‘izrečeni’ „po Kristu, s Kristom i u Kristu”.

Na koncu euharistijske molitve, slavitelj podiže kruh i vino koje smo mi prinijeli, kruh i vino preobraženi u tijelo i krv Kristovu u obliku žrtve koja nikad ne prestaje, kruh i vino koje ćemo uskoro blagovati – podižući ih predstavlja ih Bogu Ocu po Kristu u Duhu Svetomu kao „savršenu žrtvu prinesenu na slavu Njegova imena”. U tome trenutku, Crkva čini ono što je činio Krist i to će zauvijek činiti: ona prinosi jedno Isusovo tijelo, s kojim je sjedinjena, Ocu na slavu Njegova imena i za spasenje svijeta.

Trinitarni oblik te molitve ne može se zanemariti. Ako je od početka molitve svaki mali dio molitve upućen Bogu Ocu, onda je to sada vrhunac obraćanja Ocu. Ako smo do sada uvijek bili svjesni da možemo

doći do Oca samo po Kristu, sada u završnici gomilamo prijedloge, uživajući u svim mogućim smjerovima i dimenzijama Njegova posredovanja. Došli smo do točke radosti: „po Kristu, s Kristom, u Kristu” – to je jedini način na koji možemo doći do Boga Oca. I ako smo tijekom molitve bili svjesni da je sa svakim „po Kristu” bilo u Duhu Svetom, sada ovdje dodajemo jednu riječ za ulogu Duha, koja karakterizira bilo osobu Duha u kontekstu osoba Trojstva, bilo kao Njegovo djelovanje u nama: kažemo „u jedinstvu Duha Svetoga”. To je cjelovit oblik kršćanske molitve.

GESTE PREDSEDATELJA I SUDIONIKA MISNOG SLAVLJA

Doksologija („po Kristu, s Kristom i u Kristu...”) zaključuje euharistijsku molitvu uz podizanje darova. Svakako treba zajednicu pripremiti tako da shvati važnost završnog amena u smislu kako smo gore razmatrali. Bilo bi zgodno u nekim prilikama naučiti pjevati svečaniji Amen koji se više puta ponavlja.

Spomenuli smo u prošlom broju da se kalež i plitica ne spuštaju sve dok traje izgovaranje ili pjevanje Amena. Pa i neka pristojnost traži da se pričekava odgovor puka.

Također je važno u svetoj misi doznačiti gestikularnu gradaciju: kod prinosa se darovi podižu samo malo iznad oltara; prigodom posvećenja podižu se nešto više, otprilike u razini očiju; a u svečanoj doksologiji („po Kristu...”) podižu se najviše. Tek bi se taj trenutak s pravom mogao zvati „podizanje”.

Vjernici ne smiju govoriti riječi „po Kristu”. To je pridržano slavitelju i koncelebrantima. Također, kod izgovaranja ili pjevanja doksologije, koncelebranti ne moraju otvoriti sve registre pa tako nadglasati glavnog slavitelja.

Djela apostolska

(IV. dio – Mučeništvo sv. Stjepana)

Duh Sveti pokrenuo je apostole na svjedočenje pred židovskim narodom. No, svjedočanstvo nisu prvotno riječi već djela. Otac i majka moraju i riječima objašnjavati djeci svojoj kako se ona trebaju ponašati, ali potomci prvotno uče i promatraju djela.

Svetog Stjepana je moguće razumjeti jedino u gore navedenom kontekstu. U Djelima apostolskim imamo njegov „veliki” govor (7,1-50) koji je trajao otprilike deset do dvanaest minuta. Taj govor služi da se riječima objasni ono što mu se dogodilo. Sveti Stjepan nije znanstvenik, teolog, crkveni otac, već svjedok, mučenik koji daje svoj život za bližnjega, kao Isus na križu. Ovaj mučenik naučava, ali svojim životom a ne dobro složenim govorima, meditacijama, hvale vrijednim knjigama. Ne podcjenjujemo navedena sredstva, ali na kraju i svećenik i roditelji, bilo tko u svom zvanju i životnom stanju, svjedoči svojim životom a ne toliko riječima.

On u 7. poglavlju ponavlja povijest Izraela, kao bezbroj puta proroci, psalmi, mudrosne knjige... Zašto? Zato jer Bog nije Bog ideja već povijesti. Ne neke svjetske povijesti, jer tamo često nezaslužni zauzimaju slavno mjesto, nego povijesti pojedinca, onoga o kome ne pišu nikakvu knjigu za buduća pokoljenja. Sveti Stjepan ponavlja događaje od Abrahama do Mojsija, koji – osim Biblije – nigdje nisu zabilježeni na nekom papirusu, u nekom kodeksu koji se čuva u muzeju. Bog ne ostavlja iza sebe ideju, tekst, nego djela, još dublje: ljude koji su mu se odazvali, i to u takvom pouzdanju da su bili spremni i život položiti za njega.

Sveti Stjepan spominje Abrahama, devet puta Mojsija, proroke, i na kraju Isusa. Svi su bili poslani od Boga, ali odbijeni od strane židovskoga naroda. Njihov život je govorio što to traži Jahve od stvaranja. Mučenik je te primjere pokazao Velikom vijeću. Po Djelima apostolskim pokazuje i nama. Još dublje: svojom smrću je ukazao na dosljednost i ljubav prema Bogu. Njegovo zadnje djelo, mučenička smrt, govori o putu kršćanina: svaki pojedinac stiže u život ako slijedi

Uskrsloga. Postoji mala razlika. Isus kaže: *Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj* (Lk 23,46). Stjepan pak kaže: *Gospodine Isuse, primi moj duh* (Dj 7,59). Nazarećaninu je Otac cilj, prvom đakonu Crkve uskrsli Isus. Zato jer je Židovima još svježe bilo iskustvo s Nazarećaninom. Stjepan je doživio linč. Da nije bilo rimske vlasti u Judeji, Isusa bi isto tako ubili, tj. odmah kamenovali poslije saslušanja pred Kajfom. Za vrijeme pogubljenja prvog mučenika Crkve, u Jeruzalemu je bila promjena u rimskoj administraciji. Taj „intermezzo” iskoristile su vođe sinedrija.

„Gospodine Isuse, primi moj duh!” – to su zadnje riječi sv. Stjepana. Povijesno je istina, no egzistencijalno poluistina. Mučenikov duh je uvijek bio kod Isusa, ne samo poslije smrti. To je poruka njegove krvi. Bio je spreman cijeli svoj život darovati Uskrsnome, jer je u svom zemaljskom putu iskusio: čovjek samo onda raste, ako u njemu Isus stanuje. Ona se ispunjava egzistencija, ako se u Njemu svršava sve: misli, osjećaji, odluke, želje, duh – i život tijela.

Katolik mora znati i riječima obrazložiti zašto vjeruje – i pred sobom i pred drugima. Ali, prvotno vjeru djelima realizirati. Zašto? Zato jer postoji i treća osoba pred kojom treba obrazložiti našu vjeru, a to je Bog. Pred njim govore djela, a ne jezik. Izvrstan teolog Crkve neće zbog velikoga znanja primiti priznanje Oca, nego zbog vjernog života. Onaj „Gospodine, primi moj duh” – nije samo zadnja riječ jednog ili mnogih mučenika, nego je odluka i svagdašnjeg vjernika. Katolik u svakom svom djelovanju, u ljudskim odnosima mora izreći: „Gospodine, u ovoj situaciji primi moj duh!” S Isusom u sebi, po kršćanskim načelima govori i radi, drži zajedno obitelj, prijatelje, pomaže onima koji su u njegovoj sredini. Po crkvenim pravnim kategorijama neće mučenikom proglasiti oca i majku koji su podigli troje-četvero ili više djece. Ali Bog zna za te uložene napore, odricanja, žrtve – gdje nisu imali druge mogućnosti osim izreći: „Gospodine, primi moj duh.” Na kraju navodim riječi kolege koji nije više među nama, a koji je mudro rekao: „Čovjek bez i jedne kapi krvi može biti mučenik pred Bogom.”

Kušnje u pustinji današnjeg vremena

I skušenja su neprestano prisutna u životima vjernika. Na početku korizme slušamo primjere kušnja koje zloduh stavlja pred Isusa (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13; Lk 4,1-13). U trima đavolskim kušnjama sažete su gotovo sve kušnje koje se skoro svakodnevno stavljaju i pred nas. Sve tri kušnje propituju Isusov i naš identitet. Isusovi odgovori na kušnje temelje se na odlomcima Svetog pisma i izričajima vjere što ga ispovijeda povijesno iskustvo njegova naroda Izraela (Pnz 6,13-16; 8,3). Evanđeoski odlomci o kušnji i nas dovode u kontekst običaja Crkve koji se na tu nedjelju događao. Prve nedjelje korizme počinjala je bliža priprava katekumena za primanje sakramenta krsta. Krštenjem se postaje sin/kći Božji/a. Postajemo dio Božjeg naroda – Crkve. Prije nego budu kršteni, pred kandidate se stavljalo važno pitanje opredjeljenja i pristajanja na novi identitet koji trebaju svjedočiti u svojoj svakodnevici, u svim mjestima svoga postojanja.

NIJE CILJ PREŽIVJETI

Korizmeni hod u trajanju od četrdeset dana podsjeća na vrijeme boravka Izraela u pustinji. Vrijeme je to izgradnje identiteta Izraela kao naroda Božjeg. Izrael je tijekom tog vremena postajao svjestan vezanosti svog života uz Božje obećanje sretnog života u vlastitoj zemlji. To uvjerenje vodi prema sretnom i blagoslovljenom životu, a nepovjerenje Bogu i gubitak nade udomljenja u zemlji vodilo je u smrt, upravljalo narod prema propasti i nestanku. Pustinja, unatoč svim nedaćama, nije mjesto u kojem se ne može preživjeti. Tijekom boravka u pustinji, Izrael je preživljavao i preživio. Moguće je i od kamenja i na pijesku pustinje stvoriti uvjete za život. Kruh, simbol hrane potrebne za održanje života, moguće je pronaći i u teškim uvjetima neplodnosti pustinje. Ipak ono što je Izrael održalo na životu u pustinji bilo je uvjerenje da će doći u zemlju, udomiti se i ukorijeniti u zemlji koju će mu Bog dati, da će biti svoji na svome. Potpun i prav život događa se ispunjenjem i ostvarenjem Božje riječi – ulaskom u zemlju – a ne preživljavanjem u pustinji. Stoga, Isusove kušnje postavljaju i pred nas pitanje vjere Bogu, vjernosti Njegovoj riječi i stavljaju pred nas potrebu promišljanja o našem promatranju stvarnosti naše zemlje – Domovine u kojoj živimo. Napasnici današnjeg vremena i nas danas upućuju da se još više

napregnemo i od pustinje svojim većim zalaganjem i radom stvorimo uvjete za preživljavanje. Napastuju nas da ostanemo u pustinji i preživimo u njoj. Govore nam čak da smo sposobni, dovoljno radišni, vrijedni i umješni „od kamenja napraviti kruh”. Međutim, pakosni naum napasnika nije izlazak iz pustinje, nego ostanak u pustinji. Zarobljavanje radom, mučenje i briga oko svakodnevnih borbi za kruhom ista je ona napast pred koju nas stavljaju današnji razaratelji mira i jedinstva obiteljskog života, nacionalnog jedinstva i stremljenja prema slobodi Domovine. Dok se s jedne strane hvali i diči umješnost i snaga, snalažljivost i inventivnost, žilavost našeg naroda preživjeti u nemogućim uvjetima, s druge strane skriveni kurikulum te djelatnosti ide prema zadržavanju stanja kakvo jest – prema ostajanju u pustinji, a ne prema izlasku.

CILJ JE ŽIVJETI

Put prema slobodi i put prema ulasku u posjed zemlje nikako nije popravljanje i prilagodba pustinje, nego izlazak iz nje po povjerenju Božjoj riječi, stvaranju novih odnosa na temelju evanđelja, ustanova kršćanskog zajedništva. Krštenje koje smo primili poziva nas na ulazak u posjed naše zemlje. Evanđelje nije riječ za preživljavanje, nego riječ života. Sama činjenica da smo kršćani, da smo kršteni, ne lišava nas odgovornosti za svijet u kojem živimo. Pouzdanje da je dovoljno što smo kršteni i što se izjašnjavamo da smo kršćani ne ispunjava našu dužnost nastojati da svijet u kojem živimo bude sve više svijet u kojem vjera Bogu i Njegovoj riječi prima ljudsko obličje. Umirivanje i uljuljivanje u povjerenju da će Bog jednog dana sve „srediti” i s nama ili bez nas ostvariti svoja obećanja neutemeljena su. Čitavo Pismo i povijest Crkve svjedoči o stalnom nastojanju i ulaganju života ljudi u poboljšanje svijeta i kvalitetnije življenje. Mnogi svjedoci nisu odustajali od vlastite borbe za slobodu svog naroda i blagoslovljen život upravo u onim povijesnim, političkim i ekonomskim okolnostima koje su u njihovo vrijeme postojali. Nisu se zaustavljali i skrštali ruke uzdajući se samo u pomoć odozgo, nego su činili ono što sami mogu, bez obzira činilo se to i beznačajno i maleno, na putu prema izgradnji vlastitog kršćanskog identiteta i vjerničkog identiteta svog naroda u svojoj zemlji.

Post po Božjoj volji

Pred nama je korizmeno vrijeme. Volim ga nazivati milosnim, premda je svako vrijeme milost i može biti milosno. Ipak, u korizmi je svaki vjernik nekako više raspoložen za odricanje i druga pokornička djela. Na to nas upućuje i Katekizam Katoličke Crkve u broju 1438: „Vremena i dani pokore u tijeku liturgijske godine (korizmeno vrijeme i svaki petak na spomen smrti Gospodinove) jaki su trenutci pokorničke prakse Crkve. Ta su vremena naročito prikladna za duhovne vježbe, pokornička bogoslužja, hodočašća u znak pokore, svojevoljno odricanje kao post i milostinja, te bratska raspodjela dobara (karitativna i misionarska djela)”.

Napominjem, usput, da Katekizam u tumačenju sakramenta Pomirenja ili Pokore opširno govori o *Unutarnjoj pokori* te o *Mnogostrukim oblicima pokore u kršćanskom životu* (usp. KKC, 1430 – 1439). O unutarnjoj pokori ističe: „Kao nekoć u proroka, Isusov se poziv na obraćenje i pokoru, ne odnosi prvenstveno na vanjska djela, na ‘kostrijet i pepeo’, postove i mrtvljenja, već na obraćenje srca, na unutarnju pokoru. Pokornička djela ostaju bez nje neplodna i lažna; unutarnje obraćenje, naprotiv, teži da izrazi taj stav vidljivim znakovima, gestama i djelima pokore. Unutarnja pokora korjenito je preusmjerenje cijelog života, povratak i obraćanje k Bogu svim srcem, raskid s grijehom, odvratanje od zla, zajedno s osudom zlih djela koja smo počinili. Ona istodobno obuhvaća želju i odluku za promjenom života s nadom u Božje milosrđe i pouzdanjem u pomoć Njegove milosti. To obraćenje srca popraćeno je spasonosnim bolom i žalošću koju su Oci nazivali animi cruciatus (muka duha), compunctio cordis (skrušenje srca)” (usp. KKC 1430-1431).

To naglašavanje unutarnje pokore i pokorničkih djela podsjeća me na objašnjenje proroka Izaije o postu koji je Bogu mio, odnosno koji je po Njegovoj volji: *Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda: Kidati okove nepravde, razvezivat' spona jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi* (usp. Iz 58,6-7).

Kada bismo nabrojali pojedinačno koji je to „post” koji Gospodinu po volji, onda bismo uočili da posta, u smislu kako ga mi razumijevamo, uopće nema, što ne znači da takav post nije potreban. Bog očekuje od nas prije svega borbu za društvenu pravdu (kidati okove nepravde; puštati na slobodu potlačene...) te djelotvornu ljubav prema bližnjima (gladna nahraniti, osigurati krov nad glavom beskućnicima, odjenuti one bez odjeće).

I Katekizam, govoreći o mnogostrukim oblicima pokore u kršćanskom životu, nabraja važnost sličnih djela. Najprije naglašava da ta djela trebaju biti povezana s „unutarnjom pokorom”. Na prvo mjesto stavlja „post, molitvu i milostinju jer izražavaju obraćenje u odnosu prema samome sebi, u odnosu prema Bogu i u odnosu prema drugima” (KKC, 1434). Katekizam u nastavku istoga broja tumači na koji način ta djela pridonose opraštanju grijeha, jer u cijelom poglavlju govori o opraštanju grijeha, odnosno o sakramentu ispovijedi: „Osim, dakle, korjenitog očišćenja koje biva krštenjem ili mučeništvom, ti oblici, kao sredstva za postizanje opraštenja grijeha, naznačuju napore poduzete u vidu pomirenja sa svojim bližnjim, pokorničke suze, brigu za spas bližnjega, zagovor svetaca i vršenje ljubavi koja ‘pokriva mnoštvo grijeha’” (1 Pt 4,8). Zatim nabraja koji su to vanjski znakovi kojim vjernik očituje svoje obraćenje u svakodnevnom životu te spominje ono što je zapisao i prorok Izaija: brigu za siromašne, vršenje i obranu prava i pravednosti. No pridodaje i još neke vrlo važne čine, kao što su: priznanje pogrešaka pred braćom i sestrama, bratsku opomenu, preispitivanje života ispitom savjesti, duhovno vodstvo, prihvaćanje trpljenja te ustrajnost u progonstvima zbog pravednosti. Na kraju zaključuje da je „najsigurniji put pokore svakodnevno uzimati svoj križ i ići za Isusom” (Lk 9,23) /usp. KKC, 1435/.

Takvo vršenje pokorničkih djela donosi „korist” pojedincu i zajednici. U tom smislu možemo tumačiti Božja obećanja dana proroku Izaiji. Prenosim u cijelosti taj dio iz spomenutog poglavlja: *Tad će sinut' poput zore tvoja svjetlost i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će ići tvoja pravda, a Slava Jahvina bit će ti zalaznicom. Vikneš li, Jahve će ti odgovorit', kad zavapiš, reći će: „Evo me!” Ukloniš li iz svoje sredine jaram, ispružen prst i besjedu bezbožnu, dadeš li kruha gladnome, nasitiš li potlačenog, tvoja će svjetlost zasjati u tmini i tama će tvoja kao podne postati, Jahve će te vodit' bez prestanka, sitit će te u sušnim krajevima. On će krijepit' kosti tvoje i bit ćeš kao vrt zaljeven, kao studenac kojem voda nikad ne presuši. I ti ćeš gradit' na starim razvalinama, dići ćeš temelje budućih koljena. Zvat će te popravljачem pukotina i obnoviteljem cesta do naselja* (Iz 58,8-12).

U ovom tekstu, istina, ima mnogo slikovitog govora, no jasno je da Bog obećava svoj blagoslov i mnoga dobra, kako duhovna tako i tjelesna, onima koji budu držali „post koji je po Njegovoj volji”. Valja o svemu tomu razmisliti ove korizme, a još više pokušati činiti ono što je Bogu milo u vezi s postom i pokorničkim djelima da bismo mogli onda i brati te uživati slatke plodove obraćenja.

Kako Crkva gleda na anđele?

Velečasni, u prijašnjim brojevima vaše rubrike pisali ste o antikristima, demonima, a mene zanima kako Crkva gleda na anđele. Jesu li oni dio nekog *new age*-a ili mita, iako se spominju u Bibliji, je li opravdano vjerovati u njih i njima se moliti? Hvala na odgovoru! J. G.

Poštovani, vaše pitanje lijepo se složilo s prethodnim rubrikama te možemo zaokružiti cjelinu te nevidljive stvarnosti. Pokušat ću u što kraćim crtama napisati ono što je to što Crkva ispovijeda, tko su anđeli i gdje ih možemo „pronaći” u Svetom pismu. A je li vjera u anđele dio „new age” ili „mita”, nauk Crkve progovara da je on isti za sva vremena.

Božja stvorenja – Božji, sveti, izabrani

Anđeli su stvorenja Božja koja pripadaju nevidljivim bićima. Pojam anđeo u ovisnosti o jeziku znači: grč. ἄγγελος „vjesnik, poslanik”, hebr. מַלְאָךְ malakh „vjesnik”, lat. *angelus*. Njihovom stvarnošću bavi se teološka znanstvena disciplina koja se naziva angeologija. Podatke o anđelima u kršćanskom shvaćanju dobivamo iz dvaju izvora: Biblije i ljudskog iskustva. Biblija u svojim izvještajima govori mnogo o anđelima. Stari zavjet prikazuje anđele na svakom koraku, dok je Novi zavjet daleko suzdržaniji. Novi zavjet anđelima daje više naziva. Naziva ih *Anđeli Božji* (Lk 12,8). Pojam *sveti anđeli* susrećemo kod Marka u Mk 8,38, gdje se navodi: *Kada dođe u slavi Oca svoga zajedno sa svetim anđelima*. Poslanica 1 Tim 5,21 donosi naziv *izabrani anđeli*, gdje se navodi: *Zaklinjem te pred Bogom i Isusom Kristom i izabranim anđelima*. Anđelima se pripisuje i pojam *sveti* u Ef 1,18 i Kol 1,12.

Narav anđela

Anđeli su Božja stvorenja, bestjelesni duhovi, imaju inteligenciju, imaju volju, žive na nebu u Božjoj prisutnosti, poslušni su Njegovoj volji, prenose Njegove poruke, uzimaju tijela kao što mi oblačimo odijela, utječu na našu maštu, nemaju utjecaja na našu slobodnu volju, pomiču materijalne objekte nadnaravnom moći. Nisu napravljeni od tvari, tj. nisu u ovom vremenu i prostoru. Anđeli su čisti duhovi i nisu neka drugačija vrsta tvari ili tjelesne energije, niti su svjetlo, ni ektoplazma, ni aure, niti bilo što vidljivo ili opipljivo. Oni nadilaze tvar, i prostor, i vrijeme. Evo odgovora na ono skolastičko propitivanje koliko anđela stane na vrh igle – *beskonačno!*

Hijerarhija

Iako nekome tko baš i ne vjeruje u anđele to sve može zvučati poput znanstvene fantastike, Crkva je tijekom povijesti razvijala svoja promišljanja. Tradicionalna angeologija govori o postojanju hijerarhije među anđelima. Prikaz te hijerarhije donose i Dionizije Areopagita i sv. Grgur Veliki. Imena koja se nalaze i nabrajaju svoje uporište imaju u svetopisanskim tekstovima.

Anđeli vole slatko!

Istražujući i sakupljajući materijale za dio svog diplomskog rada naišao sam na zanimljivo promišljanje. U židovskoj predaji opisana je gostoljubivost prema anđelima i pomalo humoristički i prikazana. Navodi se: „Anđeo poštuje gostoljubivost te mu se može nešto ponuditi za pregristi. Kao provjeru da je to uistinu točno, preporuča se prebrojavanje torti, slatkiša ili kekse nakon što je anđeo otišao, i ako nedostaje jedan više od onih koje smo mi pojeli, onda je to bio anđeo”.

Vole, nisu „brbljivci”, imaju smisao za humor

Pojavnost anđela vidljiva je u Bibliji. U tim objavljivanjima, anđeo gotovo svaki put govori: „Ne boj se!”. Iako aktualne knjige prikazuju anđele kao ugodne, ipak postoji razlog takvog obraćanja anđela. Anđeli ne govore nepotrebne riječi, govore kratko i jasno, poput Isusa. Zbog svoje blizine Bogu, bivaju prenosioci te „ognjene strahote” Božjega. Rabin Abraham Heschel ovako je odgovorio jednom studentu koji je rekao da je zacijelo zadovoljavajuće provesti život u „ugodama religije”: „Bog nije djedica. Bog nije mekušast. Bog je potres”, a to vrijedi i za Božje anđele.

Bog i Njegovi anđeli dobri su, ali biti „dobar” nije jednako biti i „ugodan”. Isto tako „strah” nije samo „kukavički strah” ili „strah pred zlim tiraninom”, nego on označava strahopoštovanje koje nadilazi i mnogo je više od pukog „poštovanja”. Imaju sposobnost voljeti. Ovdje se radi o svjesnoj i namjernoj ljubavi, a ne o osjetilnoj. Budući da mogu spoznavati, zato ljube Boga, sebe, jedni druge i nas ljude. Njihov se humor ogleda u onom Božjem. Humor je odlika intelektualnog karaktera. U Knjizi brojeva, točnije u Br 22, nalazi se primjer anđeoskog humora kada prorok koji nije dobre volje napravio od sebe magarca, a anđeo je njegova magarca pretvorio u proroka.

New age – Old school (Novo doba – Stara škola)

Iako danas neki otkrivaju „mlaku” vodu bilo nekim pokretima bilo mitom, za nas kršćane anđeli su stvarnost koja nas okružuje, a koja je tako lijepo naznačena u liturgijama Istočnih Crkava, no i u našoj ako dovoljno vodimo računa. Tako će misa „De angelis” (Anđeoska misa) svojom melodijom u našim dušama pobuditi osjećanja nebeske stvarnosti koja nas odvaja od ovoga svijeta i usmjerava na onaj vječni. Anđeli nam ostaju vjesnici Radosne vijesti koja nam govori da je nebo blizu i da su vrata raja otvorena. Oni nisu „bogovi” te se njima ne klanjamo, nego se s njima klanjamo dragom Bogu. I zapamtite. Svaki čovjek ima svojeg anđela čuvara. Molite mu se svaki dan, jer kad nas svi od ljudi napuste ili ne razumiju, ni tada ne ostajete sami. S vama su vaši anđeli čuvari.

Poštovani, svoja pitanja možete poslati na e-poštu: stipic-nebojsa@gmail.com, kao i na Facebook profil Nebojša Stipić

Opomena

Opomenuti drugoga jest čin milosrđa i zato trebamo i opominjati i biti opominjani. Svakako ću opomenuti svoga brata ako mu želim dobro, ako mu želim sazrijevanje, zdravlje, mir i spasenje. Na primjer, ako mi brat ima 150 kilograma i nakon 22 sata počne jesti – opomenut ću ga jer mu ne želim zlo, jer ne želim da dobije infarkt. U tom kontekstu moja opomena jest čin milosrđa. No zamislimo sljedeću situaciju: Isus ulazi u Jerihon, oko njega mnoštvo, a Zakej se već popeo na smokvu, ali Isus prolazi pored smokve, prolazi ispod Zakeja i ne obraća mu se uopće, nego se nekoliko koraka dalje okreće prema Zakeju pa će mu: „Hej, ti, cariniče stari, prvo vrati sav novac što si od drugih ukrao, iskupi se za svoje grijeh – pa ćemo nakon toga možda i porazgovarati”. Siguran sam da bi nakon tih riječi Zakej tužno sišao s drveta i nastavio bi svoj život dalje razočarano i ogorčeno.

No pitamo se gdje je problem? S jedne strane imamo grešnika, a s druge strane imamo opravdanu opomenu. Najčešće i mi opominjemo na taj način. Nažalost, postoje opomene koje su bez milosrđa. Opomene koje nisu izrečene u atmosferi ljubavi, koje više štete nego koriste. Te nas opomene ranjavaju, rastavljaju, ubijaju. Jer drugoga mogu opomenuti s prijezirom, ismijavanjem, osudom, izopćivanjem. Opomenu mogu izreći da uživam u svojoj moći i nadmoći – da drugoga javno osramotim. Mogu opominjati cinično – opterećujući druge, nabijajući im osjećaj krivnje. Mogu opominjati iz zavisti i ljubomore. Da sebe ističem, da očekujem priznanje od drugih. U tim opomenama uvijek sam ja u središtu, moj ego, moja uvreda, moje frustracije. Mogu opomenuti da me onaj drugi zapravo uopće ni ne zanima. A u slučaju da se moja opomena ne prihvaća – još se i uvrijedim, zato što sam cijelo vrijeme ja u središtu, zato što uopće nije riječ o toj drugoj osobi nego o meni. Ono što sam izrekao kao opomenu zapravo nije opomena – to je bila moja oholost i sebičnost. S druge strane, vidimo Isusa kako Ga uopće ne zanima što će reći Židovi ako On ode kod carinika Zakeja. Ne zanima Ga mišljenje drugih. On se ne bavi sam sobom već se bavi Zakejom. Isus zaboravlja sebe jer Mu je onaj drugi važniji od sebe samoga. A upravo ta nesebičnost temelj je i glavno

Nesebičnost je temelj i glavno obilježje opomene kao čina milosrđa. Zaboravljam sebe zbog onog drugoga. Samo u takvoj atmosferi opomena će donijeti ploda. Samo ako iza te opomene stoji cijela moja osoba. Samo ako ću tu opomenu izreći cijelim svojim bićem i ponizno.

obilježje opomene kao čina milosrđa. Zaboravljam sebe zbog onog drugoga. Samo u takvoj atmosferi opomena će donijeti ploda. Samo ako iza te opomene stoji cijela moja osoba. Samo ako ću tu opomenu izreći cijelim svojim bićem i ponizno.

Drugi je problem što su naše opomene najčešće izrečene visoko i iz daleka. Govorimo drugome što bi on trebao učiniti, da bi se trebao promijeniti. Ali gledajući svoga Boga, vidimo da se on spušta na razinu grešnika. Silazi sa svoga prijestolja, postaje čovjekom. Isus ne samo da je na istoj razini sa Zakejom nego mu govori odozdo. Isus odozdo gleda u oči svojih apostola dok im pere noge. Opominje te onaj koji ti služi, opominje te svojim primjerom, a ta opomena je više poziv nego osuda. Kada nas opominje, Bog se spušta i približava nam se. Isus ulazi u Zakejovu kuću, u njegovu intimu, želi s njim sjesti za stol, želi prespavati kod njega. Mi znamo opominjati ljude, a da im se ne približimo. Promijeni se, ali bez mene. Neću ti pomoći, neću te pratiti na putu promjena. Kada Isus opominje, onda ti jamči svoju prisutnost i blizinu. Da, trebaš se promijeniti, ali u toj promijeni ja ću ti pomoći, ja ću te pratiti, bit ću ti suputnik, moći ćeš se osloniti na mene. Isus će propatiti s tobom sve tvoje patnje. I Njegova ta blizina zapravo je prava opomena – bez riječi. U Isusovoj blizini prepoznavamo svoju udaljenost. Njegova opomena neće slomiti trsku i neće ugasiti plamen koji jedva tinja. Isusova nas opomena oduševljava, motivira, oživljuje i spašava.

Nije dovoljno reći nekome – ne valjaš. Morali bismo ostati s njim – ponuditi mu svoju prisutnost. Bez te blizine riječi ne vrijede ništa – one predstavljaju našu oholost, ali ne pomažu nikome. Moje su riječi, iako pre-slabe, moje riječi neće nikoga promijeniti. Samo Bog može mijenjati ljudska srca. Potrebna je milost poniznosti da se to prizna. Opomena ima smisla samo u Božjoj atmosferi – u atmosferi nesebičnosti i poniznosti.

Kako se iskazuje dominacija u partnerskim odnosima?

U slučaju asimetričnog odnosa, emocionalno jedna strana često nameće pravilo i ne postoji osluškivanje drugoga partnera. Kada određena ponašanja postaju dogma i radi se „jer tako treba”, onda taj obrazac počinje prevladavati u odnosu dvoje ljudi. Dominacija u vezi ili braku odnosi se na lakšu dostupnost jedne i veće opiranje druge strane u povezivanju i emocionalnoj razmjeni, pri čemu osoba koja je dostupna često izlazi u susret potrebama, željama i (pisanim i nepisanim) pravilima nedostupnog partnera koji sve više ima moć u odnosu.

PRVI ZNACI DOMINACIJE U VEZI

Kada se nešto događa jer to jedna strana očekuje, podrazumijeva ili iznuđuje, onda je partner u situaciji da se prilagodi da bi često izbjegao sukob. Ako se druga strana počne ponašati po zadanim pravilima, ne preispitujući vlastite želje i mišljenja, tada dolazi do neke vrste zabune, ali često i do nesvjesne pogodbe koja određuje njihove dalje položaje u odnosu. To mogu biti razna ponašanja, od bavljenja kućanskim obvezama i djecom, do angažiranja oko zajedničkih ciljeva, kao i načina iskazivanja ili uključivanja u održavanje i njegovanje odnosa.

PODJELA ULOGA

U kontekstu obitelji, netko obavlja gotovo sve poslove, dok druga strana ima određena opravdanja, „preča posla” ili pak izgovor da joj je vlastiti položaj mnogo važniji pa sukladno tomu šalje poruku da nema potrebe da se bilo što očekuje od nje. Vremenom pre-raste u stil života pa se takva dominacija vrlo suptilno uvlači u raspodjelu uloga u kojoj jedan nosi veći dio tereta, tako da se osoba koja se prilagodila, postaje prilično demotivirana.

IZRAŽAVA LI SE TAKVO PONAŠANJE VEĆ NA POČETKU VEZE?

Na početku nemamo taj opseg dinamike odnosa i razuđenosti uloga pa se to ne osjeća toliko. Ipak, ponekad ima naznaka i na početku pa se ljudi prisjećaju sličnih ponašanja, ali su to ranije zanemarivali.

Ponekad jedna osoba može biti dominantna u jednom dijelu partnerskog odnosa, a da je u drugom podčinjena.

KOJI SE MODELI PONAŠANJA ODRAŽAVAJU NA ODNOS?

Disfunkcionalne obitelji „regrutiraju” osobe kao buduće partnere koji često u svojim vezama nešto

„istjeruju”, traže, zahtijevaju, bivaju pasivno-agresivni, nezadovoljni, očekujući dokaze ponašanjem partnera koji im treba udovoljiti. To je posljedica njihovih iskrivljenih kriterija, koji također unose iracionalnost u vezu, ali odnose mnogo energije svojim nestvarnim zahtjevima. Također, imamo i koovisne osobe koje su sklone vezati se na način da ovisi i bivaju s partnerom u nekoj vrsti simbioze.

KADA JE DOSTA?

Ranije se dominacija pripisivala muškarcima. Danas se to promijenilo sa suvremenim načinom života. Dok su žene u prošlom stoljeću bile povučnije, a muškost se dokazivala držanjem obećanja, danas se moderna muškost više iskazuje suzdržavanjem, dok žene žele više ljubavi, emocija, seksa i predanosti. Muškarci se toga danas pomalo klone. Sociološkinja Eva Ilouz misli da se danas emocionalna dominacija jačeg spola ogleda u ženskoj emocionalnoj dostupnosti, ali rekla bih i emocionalnoj dominaciji, i često muškom opiranjima da se vežu, jer su se uvjeti izbora promijenili.

ZAUSTAVLJANJE NADMOĆI

Ljudi se umore. Na trenutak zastanu, dogodi se nešto što nisu očekivali. To su situacije koje često donose točku preokreta. Nekada se javi prirodna pobuna, jedna strana „progleda”, ne želi više staru ulogu, pita se kako to da ranije nije reagirala.

KAKO SPRIJEČITI DOMINACIJU?

Ako su osobe osviještene i podrazumijevaju da njihovi partneri imaju ista prava i potrebe, mimo preuzetih i naučenih stereotipnih uloga, onda se neće ustručavati ili povlačiti pred nečijim pokušajem dominiranja. Zastupat će svoja prava i postaviti se zaštitnički prema sebi, dajući do znanja da ne izgleda onako kako samo jedan zamisli, već će se pozivati na dijalog i nova pravila. Tek kada se osobe međusobno čuju, nešto se može i promijeniti!

PERSPEKTIVA PARTNERSKOG ODNOSA U KOJEM JEDNA OSOBA „DIKTIRA PRAVILA”

Takav suživot nije opušten već podrazumijeva prisilnu prilagodbu, što svakako vodi u iscrpljenost jedne strane. Zato je važno zauzeti se za sebe, pitati se kako smo pristali biti dio te situacije i kako nadalje želimo živjeti. Nitko se nije rodio da živi pod pritiskom ili da se muči. Partnerstvo nam treba pomoći da dosegemo bolji dio sebe.

18. veljače

Blaženi Ivan iz Fiesole (Beato Angelico)

* oko 1387. † 18. veljače 1455.

Krsno mu je ime Guido di Pietro di Mugello. U svijetu je poznat kao Angelico ili blaženi Angelico. Blaženi Ivan iz Fiesole, u svijetu zvan Guido, rodio se godine 1387. u Vicchio de Mugello. Njegova se obitelj preselila u Firenzu, gdje je Guido polazio umjetničke radionice u kojima su radili veliki majstori te je i sam postao vrstan slikar. Upoznao je velikog obnovitelja kršćanskog života, blaženoga Ivana Dominicija, koji mu je dao habit klerika novog obnovljenog samostana sv. Dominika u Fiesoleu kod Firenze. Po tom je samostanu ušao u povijest kao Beato Angelico iz (od) Fiesole. Kao godina njegova ulaska u dominikanski red označuje se 1407. Bio je slikar izvrsnog talenta u talijanskoj ranoj renesansi. Fra Angelico postao je najugledniji slikar 15. stoljeća. Svoje slikarske početke imao je u oslikavanju knjiga. Poniznost dominikanaca, ali i vesela otvorenost prema svijetu odišu čistim svjetlom njegove duboke vjere.

Još tijekom života zvali su ga Il Beato (Blaženi). Sveti papa Ivan Pavao II. 1982. godine proglasio ga je blaženim. Godine 1423. zaređen je za svećenika. Mladi dominikanac dobio je časni naslov „beato Angelico” – blaženi Angelico davno prije nego što je proglašen blaženime. Ivan je živio dominikanski ideal. Živio je u Firenci i njezinoj okolici. Dok je fra Angelico radio u samostanu sv. Marka u Firenzi, primao je i brojne pozive i narudžbe od drugih redovnika: kartuzijanaca, franjevac, kamaldulenza... I tako se djelokrug njegova umjetničkog stvaranja sve više širio, ali je s time rastao i glas o njemu. Godine 1445. papa Eugen IV. pozvao je fra Angelica u Rim oslikati kapelu Presv. sakramenta u Vatikanu. Jednog dana Papa mu je rekao: „Dragi Ivane, danas mora da si umoran, stoga želim da jedeš malo mesa”. Fra Angelico, sav uronjen u posao, u jednostavnosti srca odgovorio je ovako: „Sveti Oče, ali ja nemam dopuštenja od svoga priora da prekršim pravilo o postu.” Papa je smiješeći se odvratio: „Ja ti dajem oprost od posta.” U gradu Fiesole obnašao je i dužnost priora (samostanskog poglavara). Svojom pobožnošću i radom zavrijedio je da mu papa ponudi stolicu firentinskog biskupa, ali to ponizni dominikanac nije prihvatio.

Prvo djelo fra Angelika triptihon je u samostanu svetoga Marka u Firenci iz 1425./28. godine, a prikazuje Petra mučenika. U samostanu je još 40 fresaka u

monaškim ćelijama. Godine 1419. počeo je oslikavati crkvu Santa Maria Novella i samostan u gradu Fiesole. Načinio je triptih koji prikazuje Djevicu s Djetetom, okruženu s osam anđela. Gospin lik okružen s likovima četiriju svetaca. Za to je djelo Michelangelo uskliknuo: „Mora da je taj sveti čovjek vidio Djevicu ovako u raju.” Poznata je fra Angelikova slika Marijina navještenja. Slika Gospine krunidbe čuva se u muzeju Louvre. Na njoj je prikazan Gospodin Isus kako Gospu okruženu mnoštvom anđela i svetih kruni. O toj slici Vasari kaže: „Nevjerojatan je ugođaj promatrati sve te različite glave. Sav kolorit toga djela odaje da ga je naslikala ruka jednog sveca ili anđela, i stoga je posve opravdano

da dobrog redovnika brata Ivana nazivaju Blaženim Anđelikom.” Ispod jedne Gospine slike napisao je: „Dok prolaziš kraj slike netaknute Djevice, neka tvoja usta ne šute, već mole Zdravomariju!” Godine 1446. fra Angelico započeo je pregovore s radnicima divne katedrale u Orviettu, koju je oslikao skupa sa svojim nećakom Benozzom Gozzolijem i nekim drugima.

U Rimu je živio u samostanu sv. Marije sopra Minerva. Tu je umro 18. veljače 1455. u dobi od 68 godina, ostavivši iza sebe besmrtna djela čudesne ljepote. Na grobu se nalazi njegov lik s dvama natpisima. Na jednom se čita: „Ovdje počiva časni slikar Fra Ivan iz Firenze reda propovjedničkoga 1455.”

Fra Angelico svu hvalu za svoja djela želi dati Kristu. On je svojim slikama njega slavio, naviještao, za njega svjedočio. Mogao je to tako divno slikati jer je bio pun Krista, koji mu je bio život.

Njegove slike odaju čovjeka duboke i profinjene duhovnosti. Stari ljetopisi nazivaju ga „istinskim Božjim slugom”, „čovjekom pobožnim i svetim”. Već tamo od konca XVI. stoljeća slikaju ga s aureolom oko glave. Njegova umjetnička djela mnogi štuju kao svetačke relikvije. Fra Angelico slavi se kao uzor redovničkog staleža. U Strossmayerovoj galeriji u Zagrebu nalazi se najvrjednija slika fra Angelica, a prikazuje mučeništvo svetog Petra iz Verone.

Kada je sveti Ivan Pavao II. slavio prvu misu njemu u čast, rekao je da je Beato Angelico bio „uzoran redovnik i veliki umjetnik, svećenik-umjetnik koji je bojama znao prenijeti rječitost Božje riječi”. On je u svom životu pokazao organsku i konstitutivnu vezu između kršćanstva i kulture, između čovjeka i evanđelja. U njemu je vjera postala kultura, a kultura proživljena vjera. Bio je redovnik koji je umjetnošću prenosio temeljne vrednote kršćanskog života. Bio je prorok ikone, sakralne slike. Znao je dokučiti vrhunce umjetnosti nadahnjujući se otajstvima vjere. U njemu je umjetnost postajala vjera.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Liturgijska vremena u duhovnosti sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, karmelićanina (9)

Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! (Mt 28,18-20)

Nakon svetkovine Duha Svetoga, nastavlja se liturgijsko vrijeme kroz godinu, odnosno povijesni Isusov život u svjetlu iskustva Duha Svetoga koji nas upoznaje s natpovijesnim Isusovim životom. Kristova nazočnost i Njegovo djelovanje u našem životu dar su milosti, koje primamo i slavimo u svetkovinama Presvetog Trojstva, Tijelova i Srca Isusova. Naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić bio je svjestan da je duhovni život Božja zamisao, a ne naša. Nismo mi izabrali taj put, već ga je Bog izabrao za nas. Bog nas poput sunca obasjava neizmjernim milosrdem. Kada se o. Gerard odvažno uputio na Božji put i predao se da ga Bog vodi kamo hoće, jednostavno se s pouzdanjem i ljubavlju otvorio Trojstvenom Bogu, čiju tajnu čovjek ne može sam proniknuti, s dubokim poštovanjem slavio je euharistiju i s njom se hranio, znajući da u Srcu Isusovu svatko ima mjesta, jer je neizmjeran ljubav Njegova Srca. Evo zapisa o Presvetom, Trojstvu.

Presveto Trojstvo: „Presvetog Trojstva štovanje, sebe zaboravljanje. Neka ne mogu ništa djelovati, nego samo vaše primati. Dakle, prošlost zaboraviti, za budućnost se ne brinuti, Tvoj sadašnji dar primiti, sve zlo odbijati, Vašu dobrotu primati” (Biser misli, 004518-19). „Vama sve čisto, nek’ se bez sebičnosti žrtvujem, još i otpočivanje. Nosite me kao majka svoje dijete. Festum SS. Trinitatis” (Isto, 004258). „Nije teška vjera u Presveto Trojstvo, jer od tog velikog otajstva imamo veliku korist i radost. Istina, vjera nas uči da je jedan Bog, ali da su u Bogu, u jednom Bogu tri božanske osobe. To čovjek ne može svojim razumom dokučiti. Isus u današnjem evanđelju govori da su u Bogu tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti, što spominje u krštenju. To jest, Otac je sam od sebe, Sin je od Oca rođen, Duh Sveti od Oca i Sina ishodi. Otac je Stvoritelj, Sin je Otkupitelj, Duh Sveti je Posvetitelj. O, velike sreće! Čim se tkogod na ovaj svijet rodi, po zakonu naše vjere odmah se pokrsti i počne živjeti u ime Presvetog

Trojstva. Tu vjeru u Presveto Trojstvo često očitujemo, u ime Presvetoga Trojstva križajmo se pa ćemo dičnu borbu završiti i u nebu tu vjeru razumjeti i neizmjeran blaženstvo uživati” (Propovijed 1912, 007949).

„Božanstvo je jedino, ne može se dijeliti, ali po vjeri dijele se tri osobe. I to tako da štujemo prvu osobu najboljeg Oca, Drugu osobu Božjeg Sina, najboljeg našeg Otkupitelja i brata. Treća osoba, Duh Sveti, prijatelj koji dijeli darove. Oče, Tvoja providnost upravlja sve, za sve se stara. Dakle, i bez čuda može nam sve dati i daje plod zemlji. Bogatima dobro srce, Isusove zasluge spas duše, to dijeli Duh Sveti. Svetoj Maloj Tereziji slatko je bilo Boga Ocem zvati. Bezbožni Voltair priznao je klečeći da ima Boga, gledajući krasotu prirode. Neka sam mirisavo cvijeće svemira! Moguće, od ljubavi!” (Theologia pastoralis, 003283). „Savjetom me savjetujte, po svojoj volji upravljajte, o Presveto Trojstvo!” (Isto, 002824). „Sveto Trojstvo me vazda daruje, nek’ mi duša za to kako god može zahvaljuje” (Isto, 002825). „Svetog Trojstva biće ne vidim, ipak sam u tome sigurniji, nego u onome što vidim” (Isto, 002824).

„Dokle god dobro želim, svoju dušu kitim, vama Trojstvo, stan pripravim” (Isto, 002828). „Moja djelatnost: strpljivost, zato mi dajte milost, o, Presveto Trojstvo i Majko!” (Isto, 002912). „Duh Sveti ljubav je Oca i Sina. Pred Trojstvom stojim, da spasonosno živim, da ga razmatram. Neka mi je život, neizmjernu ljepotu Božjeg djela gledati, razmatrati” (Isto, 003358). Sveto Trojstvo štujemo, ako činimo trostruki posao: pazenje, ugađanje i pokajanje. Tko ne može raditi, treba se pokoriti, tko se pokori taj pazi, ugađa i kaje se, tj. Bogu mirno služi i s ljubavlju se mučiti za slavu Boga i naroda” (Isto, 002702). „Savjetom me savjetujte, po Vašoj volji upravljajte, Sveto Trojstvo!” (Isto, 992824). „Dobro je spominjati se dobrote Presvetog Trojstva, o toj dobroti razmatrati, nju grliti. Otac drži Sina u ruci, Sin Duha Svetoga. To klečeći i moleći gleda Gospa Djevica, da je u tome slijede njezina dječica. Blagdan Presv. Trojstva 1931” (Isto, 002825). „Dok dobro želim, vama Presveto Trojstvo dušu kitim, stan pripravljam. Kao na apostole, Duh Sveti spušta i na me vatreni jezik” (Isto, 002828).

(nastavlja se)

Korizma u obitelji

Početkom korizme donosimo nekoliko misli i ideja o tome kako u obitelji provoditi ovo sveto vrijeme. Većinu toga možemo provoditi kao obitelj, ali i osobno. Vjerujemo da svatko može pronaći nešto što će mu i ovu korizmu učiniti plodonosnom. Prije svake odluke, zamolimo zagovor naše Majke Marije da nam izmoli ustrajnost i vjernost u malim i velikim odlukama.

MILOSRĐE

U korizmi razmišljamo o svojim grijesima i budimo stav pokajanja i posebno zahvaljujemo za Božje milosrđe prema nama grešnicima. Ta nas Božja dobrota i opraštanje potiče da i mi budemo milosrdni prema svojim bližnjima, posebno u obitelji. Zajednička odluka u obitelji ove korizme može

biti da budemo posebno milosrdni jedni prema drugima: odgovaramo blagim riječima, ne prekidamo jedni druge u govoru, brinemo o tuđim potrebama, brže izgovaramo riječi *oprosti*... Svatko bi za sebe mogao izdvojiti makar tri konkretna načina postupanja u kojima se u svojoj obitelji može vježbati u primjenjivanju. Iako možemo jedni druge podsjećati na to da i oni budu ustrajni u tim odlukama, najbolje je da se usredotočimo na svoje žrtve koje ćemo prinositi bez prigovarjanja. Naša blagost i naše će ukućane najbolje podsjetiti na to da i oni tako postupaju prema nama.

POST I ODRICANJE

U suživotu s drugima moramo se kontrolirati, pripaziti na svoje riječi i djela jer one utječu i na živote drugih. Post je jedan od najmoćnijih alata

koji nam pomaže vježbati svoju volju i odlučnost u odricanju od zla i biranju dobra. Kada imamo takav pogled na post, on dobiva drukčiji smisao. Svatko od nas može se zapitati što nas veže, koju nam je hranu ili navike teško izbjegavati. Možda možemo učiniti zajedničku žrtvu koju ćemo prikazati kao obitelj. Kada

imamo određenu nakanu, spremniji smo uložiti napor i biti ustrajni. Pored toga, ta nas duhovna vježba već priprema da kažemo *Ne!* i grijehu, kao i svemu onome što nas udaljava od Boga i jedni od drugih. Odricati se najukusnije hrane, televizije, društvenih mreža, glazbe – sve to može biti prilika da svoju žrtvu prikazemo na određenu nakanu, a to vrijeme posvetimo nečemu što će nas duhovno ispuniti.

MILOSTINJA

Milostinja nije popularna riječ danas, čak ima negativne konotacije, pa ljudi kažu da im ne treba nečija milostinja. Prihvatljivije su riječi koje nas podsjećaju na solidarnost. Ipak, milostinja ima korijen milost, ona nas podsjeća da i mi trebamo biti milosrdni prema drugima kao što je Bog milosrdan prema nama. Zato je uz post i molitvu davanje milostinje jedno od središnjih djela korizme.

Iako djeca ne mogu mnogo dati, već sada mogu učiti o važnosti darivanja i odricanja. Sjetimo da je Isus rekao da je ona udovica koja je ubacila u riznicu samo dva novčića dala više od svih. Jedan je otac dobrostojeće obitelji svojoj djeci objasnio da ne moraju brinuti za davanje siromašnima jer on daje milostinju za cijelu obitelj. Iako je sam darežljiv, možda je takvim pristupom propustio tome poučiti

svoju djecu. Ako ih uči da oni ne moraju razmišljati o tome, možda se toga neće sjetiti ni kada budu imali svoje izvore prihoda. Stoga, nikad nije rano uključiti djecu i poticati ih na darežljivost.

Tijekom korizme neke svoje žrtve možemo staviti u kasicu: npr. novac koji bi potrošili na slatkiš kojeg smo se odrekli. Uplatiti manji paket interneta za ovaj mjesec i dio novca darovati također može biti korisno djelo za cijelu obitelj.

Kasicu možemo staviti i na određeno mjesto gdje svatko iz obitelji može ubaciti svoj dar za siromašne i potrebite kad želi u tajnosti. Tako se svi podsjećamo da nas je Isus poučio da dijelimo milostinju u skrovitosti.

Još je jedna vrsta darežljivosti izdvajanje svoga vremena. Pogledajmo kome je u našoj blizini potrebno naše vrijeme za susret, razgovor ili pomoć – supružniku, djetetu, roditeljima ili nekom od rodbine, prijateljima s kojima smo se udaljili ili nekome tko nam možda ni nije blizak, a našao se na našem korizmenom putu.

MOLITVA

Korizma je pravo vrijeme da započnemo ili obnovimo obiteljsku molitvu. Ujutro prije svih aktivnosti možemo izmoliti kratku molitvu za svakog člana obitelji i blagosloviti ga. Možemo odrediti posebne dane kada ćemo

zajedno moliti određene molitve, npr. srijedom moliti krunicu, petkom križni put, subotom nedjeljna čitanja i sl. Roditelji s malom djecom mogu se dogovoriti da po jedan dan preko tjedna svatko ode na misu.

Molitva križnog puta može nas ove korizme povezati kao obitelj. Pokušajmo promatrati postaje križnog puta iz raznih perspektiva s djecom ili sa starijima. Svatko se može prepoznati u nekom od sudionika križnog puta. Crkva nas tom pobožnošću potiče i da na slikovit način doživimo Isusovu muku. Zato u crkvi slijedimo oslikane postaje križnog puta. Djeci je to posebno blisko, pa tijekom korizme možemo pronaći različite materijale za crtanje i bojanje, ali i pravljenje križa od grančica ili materijala iz prirode. Izmoliti križni put na otvorenom može biti odlična prilika za obiteljsku molitvu i uz malu djecu.

Želimo vam blagoslovljenu i milosnu korizmu!

Veronika

Iako nam se čini da je Božić bio jučer, i sami vidimo kako vrijeme leti i pred nama je korizma. Vrijeme milosno, vrijeme pokore, vrijeme posta ali i vrijeme za dobra djela. Možda je sada pravo vrijeme da se posvetimo prijateljima, Isusu i postanemo podrška onima kojima je teško. Biti prijatelj tijekom korizme. Biti Veronika.

Jednom davno napisala sam jedan križni put. Danas kad ga čitam, oni nije savršen, štoviše, možda je pomalo i nezreo, možda je i prejednostavan, ali pisan je od srca. Nazvala sam ga križni put prijateljstva. Još i danas su neke rečenice iz tog kratko križnog puta jake, nose emociju, pokazuju kakvo zaista prijateljstvo može biti. *Jesmo li spremni pružiti rubac prijatelju da bi u njega utisnuo sve svoje probleme?* To je samo jedno od pitanja koje pronalazim u tom križnom putu... Jesmo li spremni biti Veronika svom prijatelju?

U današnjem svijetu nemamo vremena za slušanje tuđih problema, nismo ni svoje sposobni riješiti, ali ipak možda je potrebno nekad biti Veronika. Možda nećemo imati rubac kao ona ni dobar savjet, ali samo naše slušanje može obrisati sve probleme i umjesto otiska u rubac možemo dobiti osmijeh. Također, nemojte se srami tražiti svoju Veroniku. Svi smo mi ljudi i ponekad pokleknemo. Budimo Veronike u ovoj korizmi koja je pred nama.

Larisa

Korizma je... želiš li postiti?

Posti od zavisti...
 Posti od površnosti... Posti od laži...
 Posti o kruhu i vodi...
 Posti od neljubaznosti.
 Budi susretljiv prema drugima i prema samom sebi.
 Posti od srditosti i moli:
 „Isuse blaga i ponizna srca, učini srce moje po srcu svome.”
 Posti od gundanja i nezadovoljstva.
 Otvori oči za sve dobro koje te okružuje
 i raduj mu se.
 Posti od gorčine.
 I budi zahvalan za ono što imaš.
 Posti od nestrpljenja i pretjeranih očekivanja.
 Prihvati ljude kakvi jesu.
 Posti od pustih i nepotrebnih briga.
 I usudi se imati povjerenja u Boga.
 Posti od ogovaranja.
 I otkrij Isusa koji živi u ljudima.
 Posti od sebičnosti.
 I otvori se svojoj okolini.
 Posti od osvetoljubivosti.
 I pruži ruku pomirnicu.
 Posti od nepotrebnih riječi.
 Saslušaj druge.
 Posti od želje za posjedovanjem
 i raduj se postojanju.
 Posti od oholosti.
 I otkrij vrijednost ljudi koji te okružuju.
 Posti od ponavljanja pobožnih riječi.
 I uroni u molitvu.

Posti od škrtosti.
 I otvori srce za potrebe onih koji imaju manje od tebe.
 Posti od zavisti.
 I veseli se tuđoj radosti.
 Posti od laži, otkrij ljepotu istine.
 Ona će te osloboditi.
 Posti od nepravde.
 I otkrij radost pravednosti.
 Posti od površnosti.
 I savjesno se posveti onomu što radiš.
 Čini drugomu
 što je tebi drago da ti drugi čini.
 Ljubi Boga nadasve.
 Ljubi bližnjega svoga
 kao samoga sebe.
 Tada će ti KORIZMA donijeti ploda.
 Amen! Tako neka bude!
 P. S. Iskoristi šansu koju ti dragi Bog pruža!

Bitno.net

Najljepši zagrljaj

Zagrljaj... Mjesto sigurnosti i ljubavi. Dijete je od začeca u majčinom zagrljaju, ispod njenog srca. Majka ga čuva i pruža mu osjećaj sigurnosti. Pruža mu ljubav i nježnost. Zagrljaj je susret osoba, povezanost, bliskost. Dijete trči majci u susret, u zagrljaj i kada je sretno i kada je tužno. Zagrljaj je razmjena... Razmjena boli, sreće, tuge, ljubavi. Mirna luka, toplina, spokoj. Zagrljaj tješi, uveseljava, oraspoložava.

Naša Gospa u svoj zagrljaj sve nas prima. Pod skute svoje haljine skriva nas od nepravilika. Svoje ruke drži raširene i dočekuje nas i uplakane, i sretne, i tužne. Daje nam sebe, za utjehu. Takva je majka... Utočište za svoju djecu.

Ipak, najljepši zagrljaj darovao nam je Isus. Najiskreniji, pun ljubavi prema nama. I Njegov križni put bio je pun zagrljaja. Prihvatio je osudu na smrt. Zagrljao je svoj križ. I kada je padao, i dalje ga je čvrsto držao. Jer to je Njegov križ. Kao što svatko od nas ima svoj, baš po mjeri. U svoj zagrljaj dočekujemo, primamo sve ono što nam se u životu događa. Sreću i tugu, suze i smijeh, poteškoće i radosti. Na tom putu, poput Isusa, susrećemo svoju majku. I Gospu, i onu koja nas je rodila. Majka je prva tu, uvijek uz nas. A tu su i prijatelji. Svojim savjetima, utjehom, potporom olakšavaju naš životni put, kao što su to za Isusa učinili Šimun Cirenac, Veronika, jeruzalemske žene...

Najljepši zagrljaj podario nam je kada je svoj život dao za nas. Raširivši ruke, u tom trenutku sve nas je primio u svoj zagrljaj. I dobili smo dar, dar u liku male bijele hostije koju nakon svake pričesti čuvamo pod svojim srcem. I primamo Isusa u svoj zagrljaj.

Jelena Pinter

Kralj koji je želio upoznati istinski smisao života

Bijaše jedan kralj koji je cijeloga života vodio ratove da bi proširio granice svoga kraljevstva. U šezdesetoj je godini shvatio da nije pronašao smisao života na zemlji. Sazvao je vijeće svojih ministara i zapovjedio im: „Uzmite sav novac iz mojih riznica i pođite na sve četiri strane svijeta. Nabavite mi naj mudrije knjige da upoznam istinski smisao života.”

Savjetnici uzeše vreće novaca i pođoše na sve četiri strane svijeta. Nakon sedam godina vratiše se s četrdeset deva natovarenih raznovrsnim malim i velikim knjigama. Pred kraljem je stajalo brdo knjiga. Kad ih je ugledao, kralj povika: „Šezdeset i šest mi je godina, nemoguće je da ih sve pročitam. Načinite mi njihov sažetak!”

Pronađeni su najvještiji svjetski čitači, koji se dadoše na posao. Za sedam godina načinili su sažetak sveukupne svjetske mudrosti. Bijaše to tovar koji je nosilo sedam deva.

„Sedamdeset i tri su mi godine”, reče kralj. „Nemam vremena pročitati sve te knjige. Načinite još jedan sažetak.”

Načiniše kako je kralj naredio. Za sedam godina napisan je tovar knjiga koji je pred kralja donijela jedna deva.

„Osamdeset mi je godina”, reče kralj. „Zdravlje mi je narušeno, oči umorne. Neću ih moći pročitati. Sažmite još jednom!”

Mudraci su radili dan i noć sljedećih sedam godina. Sažetak sažetaka bila je velika knjiga u kojoj je bila sva mudrost cijeloga svijeta.

Upravo toga časa dojuri sluga i reče mudracima: „Brzo donesite knjigu, kralj je na umoru!” Bilo mu je osamdeset i sedam godina.

Najmudriji među mudracima priđe kralju u smrt-noj agoniji. Kralj mu tiho šapne: „Sažmi sve u jednu rečenicu.”

„Živi sadašnji trenutak”, reče mudrac.

Bruno Ferrero, bitno.net

Sinoda 2021 – 2023: Za sinodalnu crkvu

Povijest biskupskih sinoda

Kao plod koncilskih ideja, I. opća redovita skupština Biskupske sinode održana je 1967. godine na temu: „Kako očuvati i ojačati katoličku vjeru, njezinu cjelovitost, snagu, razvoj kao i doktrinaru i povijesnu dosljednost?” Razmatralo se pet pitanja: Obnova Zakonika kanonskoga prava; Opasna stajališta o nauku i o ateizmu; Obnova sjemeništa; Mješovite ženidbe; Liturgijska reforma.

Na II. općoj redovitoj skupštini Biskupske sinode 1971. raspravljalo se o dvjema temama: Ministerijalno svećeništvo i Pravda u svijetu.

Treća opća redovita skupština Biskupske sinode održana je 1974. godine na temu: „Evangelizacija današnjega svijeta”. Na Sinodi je raspravljano i o oslobođenju, temi koja je tada bila vrlo aktualna, a koja je na Sinodi bila uvrštena u kontekst evangelizacije.

Godine 1977. u Rimu je održana IV. opća redovita skupština Biskupske sinode na temu: „Kateheza u naše vrijeme”. U sinodalnoj apostolskoj pobudnici *Catechesi tradendae* papa Ivan Pavao II. predstavio cijeloj Crkvi rezultate sinodalnih rasprava, koji i danas čine temeljne smjernice sveobuhvatne katehetske djelatnosti.

Peta opća redovita skupština Biskupske sinode održana je godine 1980. na temu: „Kršćanska obitelj”. Upućena je *Poruka kršćanskim obiteljima u modernome svijetu*. Također su predložili izradu Povelje prava obitelji.

Šesta redovita opća skupština Biskupske sinode održana je u Rimu 1983. godine na temu: „Pokora i pomirenje u poslanju Crkve”. Sudionici Sinode uputili su poziv svijetu na pomirenje, naglasivši da je Crkva sakrament pomirenja i znak Božjega milosrđa za grešnike.

Godine 1987. održana je VII. redovita opća skupština Biskupske sinode na temu: „Poziv i poslanje laika u Crkvi i u svijetu”. Postsinodalna apostolska pobudnica *Christifideles laici* temeljni je dokument za apostolat laika kao aktivnih kršćana u modernim i skladnim prilikama društva.

Osma redovita opća skupština Biskupske sinode, na temu: „Odgoj sjemeništaraca u sadašnjim okolnostima”, održana je 1990. godine. Papa Ivan Pavao II. u postsinodalnoj apostolskoj pobudnici *Pastores dabo vobis* obradio je materijal razrađen na Biskupskoj sinodi.

Deveta redovita opća skupština Biskupske sinode održana je od 1994. godine na temu: „Bogu posvećeni život i njegovo poslanje u Crkvi i svijetu”. Papa je objavio postsinodalnu apostolsku pobudnicu *Vita consecrata*.

Ona je važan dokument o naravi redovničkoga života i njegova poslanja u Crkvi i u svijetu.

Godine 2001. održana je X. redovita opća skupština Biskupske sinode na temu: „Biskup služitelj evanđelja Isusa Krista za nadu svijeta”. Papa Ivan Pavao II. u postsinodalnoj pobudnici *Pastores gregis* obradio je narav i poslanje biskupske službe u sadašnjem trenutku Crkve i svijeta.

Jedanaesta redovita opća skupština Biskupske sinode na temu: „Euharistija, izvor i vrhunac života i poslanja Crkve” održana je godine 2005. Plod te sinode apostolska je pobudnica *Sacramentum caritatis*. To je bila prva sinoda Benedikta XVI.

Godine 2008. održana je XII. opća skupština Biskupske sinode na temu: „Riječ Božja u životu i poslanju Crkve”, a njezin prateći dokument pobudnica je *Verbum Domini*.

Trinaesta redovita opća skupština Biskupske sinode održana je 2012. godine na temu: „Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere”. Nakon sinode nastao je dokument *Evangelii gaudium*.

Godine 2015. održana je XIV. redovita opća skupština Biskupske sinode kojoj je tema bila obitelj, odnosno: „Poziv i poslanje obitelji u Crkvi i u suvremenu svijetu”. Nakon te sinode, nastao je dokument *Amoris laetitia*. Ta sinoda imala je i posebno pripravno razdoblje u 2014. godini koje je pratio radni materijal *Relatio Synodi*.

Petanesta redovita opća skupština Biskupske sinode održana je 2018. godine i tema je bila posvećena mladima pod naslovom: „Mladi, vjera i razlučivanje zvanja”. Plod sinode jest pobudnica *Christus vivit*.

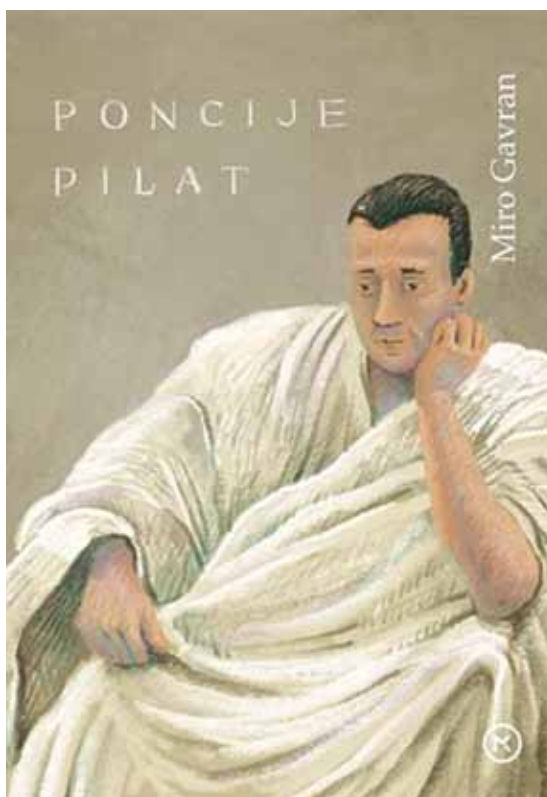
U tom razdoblju održane su i tri izvanredne opće skupštine Biskupske sinode te jedanaest posebnih na razne teme.

Poncije Pilat – Miro Gavran

„Suzi mi navriješe od zahvalnosti i tuge. I kao da suzama ispirah sve muke i nepravde koje počinih drugima u svom životu, kao da se oslobodih svih tuga i strahova koji me do tada progoniše. Plakao sam, prvi put nakon majčine smrti. Ponovno se u meni rađalo ono dijete kojem nekada davno zabraniše da živi kao dijete, primoravši na život svojstven bešćutnim bićima.”

Ta knjiga jedna je u nizu Gavranove biblijske trilogije „Judita”, „Krstitelj” i „Poncije Pilat”. Vrsta te knjige je roman, smješten u povijesni trenutak, s judeokršćanskim elementima, no svakako treba imati na umu da je to fiktivno djelo prepušteno tumačenju povijesnih događaja. Roman daje psihološki i duhovni nacrt Poncija Pilata. Počinje njegovim djetinjstvom, opisuje kako je bio odgojen i kako je tadašnje rimsko društvo moglo oblikovati njegova shvaćanja i uvjerenja. U mladosti, Pilat je odgajan u izobilju, učen da uživa i osvaja, sve ono što je rimsko društvo isticalo i cijnilo. Međutim, život mu se mijenja iz temelja kada postaje namjesnikom Judeje, jednom od najproblematičnijih provincija Rimskog carstva. Pilat je u Judeju poslan kao sposoban političar i vojskovođa sa zadatkom da tu provinciju drži pod kontrolom. Pilat je konstantno suočen s vjerom u jednog Boga, vjeru koju ne razumije i koju ne želi razumjeti. Rimski bogovi nikad nisu smetali Pilatovoj udobnosti i životnom stilu, a ovdje je pred njim jedan sasvim drugačiji Bog, Bog koji traži od čovjeka. Jedna od prekretnica u Pilatovom životu njegov je brak sa Židovkom. Iako je u stvarnosti Pilat bio oženjen Klaudijom, Rimljankom, taj roman koristi se tim fiktivnim brakom da ga suoči s jednim Bogom i

Kršćanski romani, kao i ovaj, uzimaju likove koji su se susreli s Isusom i zamišljaju kako je to na njih moralo utjecati.

Takve romane ne treba uzeti kao teološko štivo i njihov cilj nije opisati stvarnost niti moguću stvarnost, nego nas približiti Isusu. Daju nam poticaj da se zamislimo kako bismo mi u tom trenutku reagirali na Isusove riječi i djela i daju nam poticaj da se zamislimo i danas na koji način reagiramo na Isusove riječi i djela.

pripremi ga za susret s Isusom. Pilatova žena, iako u Bibliji progovara tek jednu rečenicu, ostavlja dubok dojam mistične povezanosti s Kristovom mukom. U svojim snovima proživljavala je muke zbog onog što se ima dogoditi Isusu. Iz Biblije znamo da je Pilat nije poslušao, a roman pretpostavlja koje su posljedice toga što je nije poslušao. Pilat se s Isusom susreće pred kraj romana i sve prije toga služi kao kontekst Pilatova života da bismo mogli shvatiti njegovu odluku i njegovu nutarnju borbu: hedonizam Rimskog carstva, vjera njegove žene Židovke, pritisak da mora održati mir u Judeji, sve to je u međusobnom sukobu. I u Bibliji i u romanu jasno nam da Pilat zna da je presuda koja donosi Isusu pogrešna. Roman najprije pretpostavlja kako je došlo do takve odluke, a zatim objašnjava što je bilo nakon toga.

Roman završava u sličnom stilu kao romani Louisa de Wohl. Louis de Wohl bavi se usputnim biblijskim likovima koji slučajno sreću Isusa i zamišlja kako je taj susret s Isusom utjecao na njih. Slično tomu roman zamišlja na koji način je susret s Isusom mogao utjecati na Pilata. Bez previše otkrivanja radnje romana i sami možemo naslutiti da Pilat nije mogao biti u miru sa svojom odlukom. I iz same Biblije vidimo da je Poncije Pilat imao karakter i načela koje je morao žrtvovati zbog mira s vodećim Judejskim ličnostima. Također, iako to sa sigurnošću ne znamo, možemo naslutiti da Pilat nije mogao ostati ravnodušan nakon susreta s Isusom. Ni razbojnik na križu pokraj Isusa, ni rimski satnik to nisu mogli. Roman pretpostavlja da je tako moralo biti i s Pilatom i daje svoje tumačenje događanja nakon Isusove smrti i uskrsnuća.

Korizma – suobličavanje Kristu

Koncem devetnaestog i početkom dvadesetoga stoljeća snažno je u filozofiji i teologiji odjekivalo pitanje što je bit kršćanske vjere, religije – je li priznavanje činjenice da postoji Bog kao apsolutno, vječno, savršeno biće? Je li učenje o besmrtnosti duše? Sastoji li se kršćanstvo od sustava moralnih načela i vrijednosti?

U prvom redu kršćanstvo predstavlja susret s konkretnom osobom Isusa Krista, susret i zajedništvo prijateljstva s Njim. U tom susretu i prijateljstvu otkrivamo ljubav Boga Oca koji je poslao Isusa da nas sve učini svojom voljenom djecom. Ta kristološka dimenzija kršćanske vjere pulsira i u četrdesetodnevnoj praksi korizmenog vremena koja obuhvaća askezu posta, jak molitveni život i djela duhovnog i tjelesnog milosrđa. Da, molitva, post i milosrđe sadržaj su i oblik korizme, ali ne radi se ovdje o vježbama samokontrole, o treniranju volje ili o asketskim podvizima, nego je u pitanju nasljedovanje Isusa Krista. Korizma nas potiče na što prisniji odnos s Kristom, na prijanjanje uz Njega. To zajedništvo s Njim povlači sa sobom imperativ „biti kao On, postati *alter Christus* (drugi Krist)”, dakle, suobličiti se Njemu, osvojivši Njegove osjećaje, misli, stavove, Njegov mentalitet Sina i brata. Praksa posta, molitve i milosrđa samo se uklapa u dinamiku nasljedovanja, učenitva, suobličavanja Kristu.

Postom, askezom polažemo korake u tragove Krista, siromaha i isposnika koji nema gdje glavu skloniti, čija hrana je vršiti volju Nebeskog Oca; siromaha koji je indiferentan prema vidljivim i opipljivim stvarima ovoga svijeta jer ga hrani, poji, grije i oblači ljubav Boga Oca.

Molitva nas čini sličnima Kristu molitelju koji se često povlači u osamu da bi molitveno općio sa svojim Ocem; koji u duhu ponizne zahvalnosti i zahvalne poniznosti veliča Božju očinsku ljubav; koji moleći potvrđuje svoju sinovsku pripadnost Bogu Ocu i manifestira svoje iskustvo s Božjom blizinom i nježnošću; koji na križu molitvom predaje svoju sinovsku dušu u ruke Očeve. Molitva je vidljiv i opipljiv znak Isusove dijaloške naravi – On je taj koji je srcem i umom okrenut k Bogu Ocu i to zajedništvo s Njim primarni je prostor u kojem se kreće, vrijeme u kojem se razvija.

Iskustvo Božje ljubavi koje se artikulira u postu i molitvi potiče Isusa na univerzalno bratstvo – voljeti sve nepodijeljenog srca. Sin koji živi od ljubavi Oca zauzima položaj poslužitelja svima. Onaj koji je zagrljen ljubavlju Boga Oca i sam postaje ruka koja diže pale, podupire klonule, liječi bolesne. Onaj koji osluškuje

Očevu ispovijest ljubavi i sam postaje dobra riječ koja tješi, bodri, savjetuje, prosvjetljuje.

Postom, molitvom i milosrđem sazrijevamo u zajedništvu s Kristom u smislu nasljedovanja Onoga koji je molitelj, siromah i brat *par excellence*. Post, molitva i milosrđe nose u sebi i važan kulturni, civilizacijski značaj, sadrže potencijal ekološkog karaktera jer predstavljaju stav, načela, mentalitet čije upražnjavanje doprinosi zaštiti okoliša i sprječava destruktivnu eksploataciju prirode.

Molitvom ulazimo u plodonosan dijalog s Onim koji svemu prethodi kao stvaralačka Mudrost, koji sve prati kao apsolutna Solidarnost i koji je jamac opstanka kao spasonosna Ljubav. U svjetlu Boga Stvoritelja, Svedržitelja i Spasitelja otkrivamo da sve što postoji plod je Njegove mudrosti i ljubavi, ima status voljenog, željenog bića, dragocjenog u Božjim očima i slijedom toga ne može biti svedeno na razinu sredstva u postizanju vlastitih planova u čežnji za profitom. Evo, molitva pruži lekciju o vrijednosti flore i faune koje treba štiti, njegovati, a ne samo se koristiti i iskorištene odbaciti.

Postom se zauzima udaljenost od vidljivih i opipljivih stvari svijeta da bi se stekao uvid u prvi uzrok svega postojećeg uživajući u Ljubavi koja je prva i posljednja u svemu. Postom, po uzoru na Krista siromaha, proširuje se i produbljuje nacrt čovjeka – on nije samo kupac i potrošač, nije samo onaj koji juri površnu zabavu, nego sin i brat. Post je tiha pobuna protiv konzumerizma – zaraznog zanosa kupovanja, trošenja i odbacivanja i tako u krug bez kraja što je ideološka platforma ekoloških kriza. Jednodimenzijalnu paradigmu potrošačkog društva suzbijamo Isusovom paradigmom: *Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta*.

U etici milosrđa ekološki pokret može pronaći korisna nadahnuća i poticaje. Budući da smo suočeni s ekološkim katastrofama, došlo je vrijeme da bratska ljubav dobije oblik međugeneracijske solidarnosti. Radi se, dakle, o odgovornosti za generacije koje dolaze poslije nas. Aktualni načini proizvodnje i potrošnje dobara do te mjere zagađuju prirodu, iscrpljuju prirodne resurse, uništavaju bioraznolikost tako da je ono što ostavljamo sljedećim naraštajima teret koji će ugroziti njihov razvoj i sprječavati napredak. Upravo nam imperativ bratstva i solidarnosti nalaže da nadilazimo štetni potrošački individualizam i da otvoreni duhu zajedništva i odgovorni jedni za druge ne pristajemo na potrošački mentalitet koji ostavlja iza sebe pustoš i smeće.

Riječ bolesnicima, starima i nemoćnima

Ljubav koja tjera bolest i smrt

Dragi moji stari, bolesni i nemoćni prijatelji... Iako je veljača mjesec Svete obitelji, ipak ćemo ovaj put spomenuti neke druge kršćanske vrijednosti da bismo došli do glavne teme. Svaka godina ispunjena je svjetskim ili međunarodnim važnim danima. Od Nove godine pa do danas imamo nekoliko takvih dana koji su povezani i s nama.

Počnimo od početka: 1. siječnja ove godine proslavljen je 55. Svjetski dan mira. Papa Franjo u poruci u podnaslov postavio je kao prvo: *Kako su ljupke po gorama noge glasonošne radosti koji oglašava mir* (Iz 52,7).

Kako je potrebno moliti za mir u svijetu i našem okruženju. Osobito je potrebna molitva za mir u našim dušama. Dana 14. siječnja bio je 104. Svjetski dan selilaca i izbjeglica. Prisjetili smo se starih i novih selilaca i izbjeglica. Naš otac Abraham bio je selilac. Jakov, sin Izakov, bio je izbjeglica. Josip, sin Jakovljević, bio je rođen u Egiptu da bi se Jakov s cijelom svojom obitelji preselio u Egipt. Izrael je bio selilac dok ga Jahve nije usadio na stalno obitavalište. Sveta obitelj, koju smo na početku spomenuli, bila je u izbjeglištvu u Egiptu. Mogli bismo nabrajati do danas kada imamo na milijune raseljenih, izbjeglica i selilaca. Težak je to kruh jer mnogi od njih bivaju i ubijeni. I za njih se, dragi moji stari i bolesni, trebamo moliti.

Dana 28. siječnja obilježili smo Svjetski dan oboljelih od gube. Strašna i jeziva bolest koja napada ljude, osobito u tropskim krajevima. Za te bolesnike mi stari i bolesni pozvani smo prikazivati svoje žrtve, molitve i patnje. Molimo se, uporno, protiv gube duša, a ne samo tijela. Dana 2. veljače proslavili smo 26. Svjetski dan posvećenog života. To su osobe u duhovnom životu posvećene Bogu da Božja ljubav prema muškarcima, ženama i cijelom svijetu blista na razne načine. Možda i mi imamo sina, kćer, brata, sestru, nekoga u rodbinstvu ili susjedstvu koji je posvećen Bogu na slavu, a na spasenje sebi i braći. I za njih se treba mnogo moliti. Svjetski dan borbe protiv raka obilježen je 4. veljače. Rak je jedan od vodećih uzročnika smrtnosti u svijetu. Ponovno smo mi stari i bolesni, uz druge, pozvani na molitvu za sebe i umiruće. Drugi Međunarodni dan ljudskog bratstva bio je 4. veljače. Dana 21. prosinca 2020. godine, rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda održava se virtualno uz sudjelovanje pape Franje koji je potpisnik dokumenta, zajedno s velikim imamom Al-Azhara, Ahmadom

Al-Tayyebom. Tko se ne bi molio na tu nakanu? Međunarodni dan života održane je 6. veljače. Taj su dan Ujedinjeni narodi proglasili još 1948. godine. U Hrvatskoj se održava od 1996. godine. Pravo na život zajamčeno je Općom deklaracijom o pravima čovjeka. Koje sreće živjeti. Bog nam je dao život. Sa zahvalnošću ga trebamo prihvatiti. Ipak, mnogi životi namjerno se gase prije rođenja, a mnogi poslije. Dragi prijatelji, pomolimo se osobito za nerođene. Svjetski dan braka obilježava se 9. veljače, posvećen bračnim parovima, muževima i ženama kao stupovima obitelji, kao temelju i Crkve i društva. Trideseti u nizu Svjetski dan bolesnika obilježen je 11. veljače. To je i naš dan. O njemu bi se moglo pisati, pisati...

Dragi prijatelji, ne samo u ove dane nego svaki dan bi se trebalo brinuti i voljeti sve ljude na svijetu, iako ih ne poznajemo. To je naša vjerska dužnost i kršćanska ljubav. O toj ljubavi i jedna zgoda iz života jedne obitelji. Kada je u pitanju ljubav prema drugome, zna se dogoditi da i bolest i smrt odstupe na jedno vrijeme.

„Obitelj je živjela skladno, lijepo, puna razumijevanja jednih za druge. Djed je bio glava kuće, iako je odavna prepustio sve sinu i posvetio se unucima. Živjeli su tako niz godina. Unuci su rasli. Najmlađi je imao nekih četiri-pet godina. A kako se to obično u životu događa, najviše je volio djeda, a i djed njega. Jednog dana djed se razboli. Budući da mu je bilo sve teže, odvezli su ga u bolnicu. Pao je u komu. Nit' je što jeo niti pio. Dolazio bi sin, a i cijela obitelj da ga obiđu. Poslije nekoliko dana, liječnik javlja da su djedu dani pri koncu i da bi ga dobro bilo posjetiti. Došli su, ali, čini se, djed se dijelio s dušom. Na kraju posjeta poljubili su starca u čelo i pošli doma tužni. No mali unuk se vrati i šapne na uho djedu:

– Djede, brzo se vrati jer pokvario mi se bicikl.

Nešto se dogodilo u starcu. Poslije sat vremena otvorio je oči. Nakon nekoliko sati digao se iz kreveta i zatražio hranu. Te noći mirno je spavao. Ujutro ga je liječnik pregledao, a djed je bio zdrav. Čak je i liječnički konzilij potvrdio da može doma. Na pitanje kako je sve to moguće, djed je samo rekao:

– Moram doma popraviti unuku bicikl.”

Dragi moji stari i bolesni, kada nam je srce prepuno ljubavi za druge onda i bolest i smrt ipak malo pričekaju. Bog vas blagoslovio!

„Sred te se pećine...”

Oltar Gospe Lurdske
u Baču (1958.)

Špilja i oltar Gospe Lurdske
u Bačkom Novom Selu (1958.)

Gospina špilja i oltar
u Temerinu (1960.)

U povijesti Crkve, osobito one u Francuskoj, XIX. stoljeće ostat će zapamćeno ne samo zbog mučnih progona i patnje uslijed brojnih revolucija te državnih nemira nego ponajviše zbog čudesne ljubavi iskazane od strane Blažene Djevice Marije i slavnog proglašenja dogme o njenom bezgrješnom začecu. Svoju ljubav prema čovječanstvu Gospa je iskazala brojnim ukazanjima od kojih su se čak tri u spomenutom stoljeću zbila u Francuskoj: sv. Katarini Labouré u Parizu, Mélanie Calvat i Maximinu Giraud u La Saletteu te sv. Bernardici Soubirous u Lourdesu. To posljednje doživjelo je veliki odjek po cijelom svijetu, a svetište u Lourdesu do naših dana privlači milijune ljudi.

Gotovo da nema crkve na našim prostorima pod čijim se svodovima ili među zelenilom okoliša ne nalazi kip, oltar ili replika spilje Gospe Lurdske, pred čijim se likom uvijek rado okuplja pobožni i vjerni puk. No zašto se upravo taj lik toliko proširio našim krajevima? Naime, po proglasu vijesti o čudesnim ukazanjima Gospe u Lourdesu te čudotvornom učinku izvora vode, mnogi su željeli posjetiti to blagoslovljeno

mjesto, što je često bilo nemoguće zbog udaljenosti, trajanja puta, kao i nestabilnih granica u Europi, koje su se tijekom cijelog XIX. stoljeća gotovo neprestance mijenjale, uslijed brojnih, a često i krvavih ratova te revolucija. Stoga, u brojnim mjestima podižu se kapele, kipovi, oltari i replike spilje, omogućujući običnom puku i vizualni poticaj u štovanju Gospe Lurdske.

Među Hrvatima, prvi oltar u čast Gospe Lurdske podignut je već dvadeset i pet godina nakon ukazanja u Lourdesu, u međimurskom selu Nedelišće 1883. godine, a dvije godine kasnije blagoslovljen je njezin zavjetni kip u slavonskom mjestu Voćin. Na našim prostorima, u Bačkoj, jedan od prvih spomena o čašćenju Gospe Lurdske imamo u gradu Somboru, gdje je u ulici Tome Roksandića podignuta kapelica 1898. godine te je od tog doba ulica među Somborcima poznata kao „Gospin sokak”. U narednim godinama, crkve na prostoru današnje Subotičke biskupije bivaju obogaćene brojnim prikazima Gospe Lurdske, od kojih su osobitu pozornost plijenili oni u većinski njemačkim, tj. švapskim sredinama, koje su zbog imućnosti mogle priuštiti izuzetno bogate i vjerne prikaze.

180 godina subotičke Župe svetoga Roka

(VIII. dio)

O Blašku Rajiću u članku „Narodni pastir Blaž Rajić“ (*Hrvatski kalendar* za 2011. godinu) piše Živko Mandić: „Najizrazitija i najsnažnija duhovna osobnost među bačkim Hrvatima u prvoj polovici 20. stoljeća nedvojbeno je bio Blaško Rajić. Bio je generalni vikar biskupije, papinski prelat i apostolski protonotar, istaknuti rodoljub, branitelj nacionalnih i crkvenih prava svojih suzavičajnika, urednik novina, skupljač narodnih umotvorina, književnik i sastavljač molitvenika“.

Poslije svoga ređenja 1902. godine bio je kapelan u Dušniku, gdje je 1903. godine osnovao „Prosvjetno društvo Katolički krug“. Zauzimao se da se u župnu crkvu vrate prijašnje pobožnosti na hrvatskom jeziku. U tamošnjoj župnoj crkvi dogodilo se da su neki župljani prešli u nazarensku vjeru. U tom selu Rajić svom imenu i prezimenu obično dodaje nadimak Popin. I tamošnjeg župnika Iliju Kujundžića župljani su oslovljavali nadimkom Mišakov.

Potkraj 1903. godine Rajić je premješten u Santovo. Santovcima je i u crkvi naglašavao da je grijeh zatajiti svoje podrijetlo i djeci ne predati znanje materinskoga jezika. Djelatni i neumorni kapelan Rajić, koga Santovci odmila zvali „naš Blaško“, uskoro ustrojava Posudbenu zadrugu, od koje su siromašni ljudi mogli dobiti novac bez kamate, a potom utemeljuje i Katolički krug, koji postaje omiljenim stjecištem i naših ljudi. Ondje su se izvodile priredbe kulturno-vjerskoga sadržaja, posuđivale knjige, čitale naše novine i godišnjaci te slušala zanimljiva i korisna, najčešće njegova, predavanja. O temama piše *Hrvatski glasnik*, 14. 1. 1999. na 7. stranici pod naslovom „Blaž Rajić u Santovu“.

Santovački Mađari, a i župnik Somborac Andrija Carev (*1857.+1911) Rajića su optuživali kod nadbiskupa da je vazda na strani Hrvata, govoreći u Krugu da su im 1897. nepravедно okrnjena nacionalna prava u Crkvi, zbog čega su 1899. neki Santovci napustili katoličku vjeru. Zacijelo je to bio glavni razlog što ga je nadbiskup 1906. premjestio iz Santova za kapelana u subotičku crkvu svete Terezije Avilske (1906. – 1911.). Subotičko Gradsko vijeće 1911. godine izabralo ga je za župnika Župe Svetog Roka, što je novi kalački nadbiskup potvrdio. Tamo ostaje četiri desetljeća, sve do smrti 1951.

Poznat po svom ustrajanju na hrvatskoj nacionalnoj svijesti Bunjevaca i Šokaca uskoro je postao političkim vođom bačkih Hrvata. Potkraj i poslije Prvoga svjetskog rata odigrao je odlučujuću ulogu: sudjelovao je na Hrvatskom

saboru 29. listopada 1918. u Zagrebu. Iste godine u Subotici 10. studenoga organizirao je veliki narodni skup na kojem je objavio odcjepljenje Subotice od Ugarske. (Tada se na subotičkoj Gradskoj kući zavijorila hrvatska trobojnica.) Bio je i u Narodnoj skupštini održanoj 25. studenoga iste godine u Novome Sadu, kad je proglašeno priključenje Bačke, Baranje i Banata Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

Zbog te svoje političke zauzetosti bio je trn u oku mađarskih krugova, pa je po ulasku mađarske vojske u Bačku u travnju 1941. Rajić uhićen i zatočen u subotičkoj Konjičkoj vojarni, gdje je okrutno mučen.

Živko Mandić piše da je 1971. godine u pismohrani

santovačke župe pronašao oмотnicu s nerazvijenim filmom. Na njoj je pisalo: „Bukvić Toma 21. VIII. 1942. u Pešti kod Rajića!“. Na fotografijama je Blaško Rajić, Garac Antun Karagić, Subotičanin Toma Bukvić i nepoznat svećenik. Toma Bukvić u to doba bio je santovački kapelan.

U bikičkome župnom uredu Živko Mandić 1985. godine pronašao je pismo Tome Bukvića pisano 26. VIII. 1941. godine. Pismo je bilo poslano dušnočkom župniku Grguru Crnkoviću (*Subotica 1901. + Stolni Biograd /Székesfehérvár/ 1977.). U pismu Toma Bukvić piše: „Zamisli, moj Grgo, naš vođa bački, naš ljubljени Blaško koji nikad časa časio nije, već vazda radio za svoj rod – sada je kao ptica sputanih krila. Čami u

tom samostanu pod teretom samoće. Primio nas srdačno, da srdačnije ne mož' biti, oči mu se zacakliše od prevelike radosti što vidi svoje zemljake. Prigrlio je knjige, što smo mu predali. Ja mu dadoh onu Pekićevu i Evetovićevu, a i Tvoju 'Duhovnu radost', jer mi je bio poručio da je želi ovdje imati. Najvolio je znati što je nova u Subotici, a mene ispitiva i o Santovu, sjeća se živo još mnogih ljudi i prezimena. Često moli za sve nas u Bačkoj. Pol dana smo proveli kod njega i svojski se izdivanili, kako samo u duši bliski ljudi znadu. Hvala dragomu Bogu nije uvijek sam. Nedavno ga pohodio tabanski (Budim) kapelan s dvije stare žene, koje, kako kaže, govore pravim hrvatskim jezikom. Podarile mu jela, što su vjernici sabrali. Dolazi mu i jedna prognana poljska obitelj. Onda je baš kod njega bio neki stariji čovik, Slovak Oravec, koji mu donosi i vraća knjige iz gradske knjižnice. Ne smije iz samostana, osjeća se u zatvoru. Običava moliti se u svojem sobičku, rijetko u crkvi... Naš Blaško trpi i pati, al' ne pokazuje, neslomljiv je k'o oni rastovi kad se stiže u Suboticu. Kaže nam Blaško: ta vražja djela ne mogu dugo, to zlo neće trajati, Bog dragi neće dugo gledat' tu nepravdu“.

Razumijevanje kršćanskih simbola

Kompozicija kipova s križem. Sombor, ispred crkve Presvetog Trojstva

KRIŽ

Križ se u kršćanskoj umjetnosti pojavljuje od 4. stoljeća kao simbol Isusove muke i ujedno kao simbol Njegove moći. Kao znak Njegove pobjede i nade u vječni život, postao je jedan od središnjih simbola kršćanstva i Krista. Poput jednostavnog križa, raspelo, križ s Isusovim tijelom jedan je od najvažnijih predmeta kršćanske, a time i zapadne umjetnosti. Tijekom tisućljeća pa sve do danas poprima različite oblike i tumačenja, uvijek ovisno o vjerovanjima tog vremena, o umjetnicima i njihovu svjetonazoru.

POČETCI PRIKAZA RASPEĆA OD 5. STOLJEĆA

Prošlo je mnogo vremena prije nego što su se uopće pojavili prvi prikazi raspeća. Prve slike raspeća koje se mogu pouzdano datirati potječu iz 5. stoljeća, a isprva su očito bile samo sporadično dostupne. Za to je bilo nekoliko razloga: s jedne strane nije bilo drevnih predložaka za slikovno obrađivanje te za kršćanstvo tako važne, ali i bolne teme. Kao što se može pročitati kod Cicerona, ta vrsta smrti, u kojoj se oni pribijeni

na križ, polako gušeći pod vlastitom težinom, nikada nije očekivala od rimskih građana, već samo od robova i ozbiljnih zločinaca. Nesklonost ranoj crkvi da prikaže Krista u tako poniznom stavu razumljiva je. Ne smijemo zaboraviti da se to sramotno i okrutno kažnjavanje zločinaca nastavilo u 4. stoljeću i da su Ga svi smatrali užasno mučnim i neljudskim sredstvom odvratanja. Crkvi je bilo važnije predstaviti Kristovu pobjedu nad smrću, tj. Krista uskrslog, nego kao sramotno pogubljenoga.

KRIST POBJEDNIK

Vjerojatno je to razlog zašto najraniji prikazi ne prikazuju Raspetoga kao patnika, poniženog čovjeka, već kao onog koji je pobijedio smrt: Krista kao raspetog pobjednika. Jedan od najranijih sačuvanih primjera te vrste slike nalazi se na drvenim vratima Santa Sabine u Rimu (oko 430.). Istočna Ga je Crkva pokazala veličanstvenim, uspravnog držanja, uzdignute glave i otvorenih očiju, s nogama često oslonjenim na podnožje (podnožje za noge, usp. Mt 5,35 i Iz 66,1). Na tim prikazima Isus često nosi zlatnu aureolu i umotan je u dugu, obično bez rukava, haljinu, oponašajući rimske carske slike. Dakle, te slike ne prikazuju povijesni proces raspeća opisan u Bibliji, već njegov značaj za spasenje.

PATEĆI KRIST

Tek postupno, oko 13. stoljeća, u zapadnoeuropskoj umjetnosti ustalili su se prikazi umirućeg Otkupitelja koji trpi mučenja križa. Nemoćan, spuštenog tijela, prikazan je kako krvavi iz dubokih rana. Na glavi nosi trnovu krunu koja je nagnuta u stranu. Lice je zgrčeno od boli, oči su zatvorene. Takozvana raspela s trima čavalima sada postaju tipična. Dvije noge, jedna na drugu, čavlom su pričvršćene za križ, ruke više nisu ispružene vodoravno, već lagano ispružene prema gore. S desne i lijeve strane raspetog Isusa često okružuju tzv. pomoćnice, Marija, Njegova majka, uvijek s desne strane i najdraži učenik Ivan s Isusove lijeve strane, prema izvješću evanđelista Ivana u Iv 19, 25-27. Otprilike od 14. stoljeća na oslikanim pločama i rezbarenim oltarima može se uočiti proširenje scene i sve veći broj figura koje okružuju Raspetoga. Primjerice, daljnji prizori iz Isusove muke, umetnuti su u krajolik koji vodi daleko u dubinu. Uz pomoćne figure i dvaju razbojnika, prikazane su i žene koje plaču, rimski vojnici, vojnik s kopljem i masa ljudi. Ti prošireni prikazi raspeća nazivaju se i Kalvarija.

Foto: Gábor Drobina

Korizmeni glazbeni hod

U mjesecu ožujku počinje „jako” liturgijsko vrijeme – korizmeno vrijeme. Srijeda Pepelnica otvara nam taj hod tijekom korizme do Cvjetnice, vazmenog trodnevlja i završava krunom svih svetkovina, svetkovinom nad svetkovinama – Uskrsom. Suskladno tim koracima, i liturgijska glazba ima svoju ulogu, značaj i jačinu. Početak korizme i njezin prvi dio stavlja pred nas dvije značajke: obraćenje i pokoru, a drugi dio tog liturgijskog vremena razmišljanje i proživljavanje Kristove muke i smrti. Prateći taj hod i izbor pjesama koje pjevamo u tim dijelovima korizme, moraju i trebaju pratiti to liturgijsko kretanje. Stoga, bilo bi preporučljivo da u prvim korizmenim nedjeljama pjevamo pjesme o spomenutim značajkama na koje nas liturgija usmjeruje. Nije prikladno odmah na Pepelnicu i prvih korizmenih nedjelja pjevati pjesme o muci Isusovoj, kad nas liturgija vodi sasvim drugim putem. Pjesme o muci Isusovoj ostavimo za vrijeme poslije nedjelje Laetare – IV. korizmene nedjelje i pjevajmo ih do Velikoga četvrtka.

Važno je dobro odvagati liturgijsko vrijeme i tako liturgiju ispuniti onim pjesmama koje odgovaraju trenutku. U ovom će se mjesecu naći i dvije svetkovine: Sveti Josip i Blagovijest. I na te svetkovine izbor pjesama usmjeruje nas na bit svetkovina. U ta dva dana pjevamo i *Slavu* te to nisu korizmeni dani, nego dani svetkovine kada pjevamo posebne pjesme koje možete vidjeti u prijedlozima. Uz redovito pjevanje na misnim slavljinama, pobožnost Križnoga puta također je ispunjena pjesmom. Variranje tektova i melodija može pridonijeti pozornijem sudjelovanju u toj pobožnosti tijekom pjesme. Neka dani korizme za pjevače, zborove, orguljaše i kantore budu intenzivni u oblikovanju korizmena glazbenog hoda, a usput već i pripremanja skladbi za Sveti tjedan i Uskrs, držeći se propisanih i pravih liturgijskih popijevki koje su nam dostupne i čekaju da ožive po našim usnama i srcima, na slavu Božju i korist vjernog puka koji uz zbor sudjeluje u liturgijskom slavlju.

Pepelnica – 2. 3. 2022.

Ulazna: Ti, Gospodine, ljubiš sva bića (PGPN 427) ili Ja se kajem (PGPN 460, SB 134)

Otpjevni psalam: Smiluj mi se Bože (PGPN 429)

Obred pepeljenja: Prosti moj Bože (PGPN 456, SB 133)

Prinosna: Spasi, Kriste, svoje djelo (PGPN 492, SB 131)

Pričest: Uzmite jediti (PGPN 247, SB 50)

Izlazna: Milosti je čas (PGPN 464, SB 164 a)

Prva korizmena nedjelja – 6. 3. 2022.

Ulazna: Prosti moj, Bože (PGPN 456, SB 133)

Otpjevni psalam: Budi Gospode (PGPN 431)

Prinosna: Bog oprosnik (PGPN 442)

Pričest: Odzivam se, Isuse (PGPN 244, SB 46)

Izlazna: Milosti je čas (PGPN 464, SB 164 a)

Druga korizmena nedjelja – 13. 3. 2022.

Ulazna: O, Isuse, ja spoznajem (PGPN 455, SB 132)

Otpjevni psalam: M. Lešćan: Gospodin mi je svijetlost i spasenje
<https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2019/01/Gospodin-mi-je-svijetlost-i-spasenje-M.-Les%CC%8C%CC%81an.pdf>

Prinosna: Milosti je čas (PGPN 464, SB 164 a)

Pričest: O, Sunce spasa, Isuse (PGPN 444), Zdravo, Tijelo Isusovo (PGPN 248, SB 51)

Izlazna: Prosti moj, Bože (PGPN 456, SB 133)

Svetkovina svetoga Josipa – 19. 3. 2022.

Ulazna: Josipe, o, milo ime (PGPN 629, SB 196) ili Josipe, cio raj nek te uzvisuje – bačka melodija

Otpjevni psalam: Potomstvo njegovo (PGPN 626)

Prinosna: Radniče vrijedni (PGPN 630, SB 197)

Pričest: Zanatlijo tihi (PGPN 632, SB 199)

Izlazna: Josipe diko (PGPN 627 ili bačka melodija) ili Josipe, o, oče sveti (PGPN 631, SB 198)

Treća korizmena nedjelja – 20. 3. 2022.

Ulazna: Ja se kajem (PGPN 460, SB 134)

Otpjevni psalam: Milosrdan je i milostiv (PGPN 118, SB 7)

Prinosna: Bog nam posla svog (PGPN 224, SB 33)

Pričest: S rajskih visina (SB 54), Zdrav slatki Isuse (SB 47)

Izlazna: Narode moj ljubljani (PGPN 766, SB 185)

Svetkovina Blagovijesti – 25. 3. 2022.

Ulazna: Zlatnih krila (PGPN 370, SB 85)

Otpjevni psalam: Evo dolazim, Gospodine (PGPN 102)

Prinosna: Poslan bi anđel Gabrijel (PGPN 368, SB 84)

Pričest: Zdravo, Tijelo Isusovo (PGPN 248, SB 51)

Izlazna: Raduj se, grade Nazaret (PGPN 371, SB 86)

Četvrta korizmena nedjelja „Laetare” – 27. 3. 2022.

Ulazna: Sretnih li vas, grešni ljudi (PGPN 463, SB 136) ili Veseli se, Jeruzaleme, <https://crkvena-glazba.hr/wp-content/uploads/2020/05/4korizmena.pdf>

Otpjevni psalam: Kušajte i vidite (PGPN 129, SB 10)

Prinosna: Spasi, Kriste, svoje djelo (PGPN 447, SB 131)

Pričest: O, da bude radost među nama (PGPN 260)

Izlazna: Bog oprosnik (PGPN 442)

Korizma

Draga djeco, volite li korizmu? To je vrijeme promjena, odricanja, drugog načina života. Možda je to malo teško, ali kada se promijenimo, postajemo druge, bolje osobe jer sami sebi dokažemo da možemo izdržati bez nekih dragih ljudi, iskustava, pa i hrane.

Iskušajmo se u tomu, dokažimo sebi da smo jak karakter! Pokušajte izabrati neku hranu ili piće koje volite i kojeg ćete se odreći, nešto što volite raditi, pomozite više svojim roditeljima i budite revni učenici. Neka se svi iznenade vašim odlukama, postupcima, ponašanjem. Želim vam mnogo odvažnosti i čvrste volje koja će vas držati do Uskrsa.

Što je Pepelnica?

Pepelnicom ili Čistom srijedom započinje korizma (četrdesetodnevica), odnosno vrijeme od 40 dana (ne računajući nedjelje) posebnog oblika pokorničke pripreve za uskrslog Gospodina. Pepelnica tako svojom simbolikom ima ne samo individualni karakter obraćenja nego i društveni, jer je riječ o svojevrsnom pozivu na opće obraćenje i promjenu ponašanja, odnosno odbacivanja svega onoga što nas čini manje kršćanima u izvornom smislu i prijanjanje uz sve ono pozitivno što bi trebalo biti istinski identitet svakog kršćanina i cijele Crkve.

Što je korizma?

Quadragesima = vrijeme četrdeset dana.

40 dana i noći trajao je opći potop (Post 7,14).

40 dana zadržao se Mojsije na brdu Sinaj (Izl 24,18).

40 godina Izraelci su lutali pustinjom dok nisu došli na cilj (Jozua 3,4).

40 dana išao je Ilija prema brdu Horebu (1 Kr 19,8).

40 dana i Niniva bi trebala propasti (Jona 3,4).

40 dana i noći bio je Isus u pustinji (Mk 1,13; Mt 4,2; Lk 4,1).

Isus je 40 dana nakon uskrsnuća uzašao na nebo.

KORIZMA je vrijeme prijelaza, pripreve i pokore, čišćenja. Broj 40 ima i simboličko značenje.

40 dana dajemo spomen kada netko umre.

40 dana traju babine kada žena rodi.

NADOPUNI RIJEČI KOJE NEDOSTAJU...

Vjerujem u _____, _____ svemogućega, _____ neba i zemlje.
I u Isusa _____, Sina njegova _____, _____ našega, koji je začet po Duhu _____, _____ od Marije Djevice, mučen pod _____ Pilatom, _____, umro i _____; sašao nad pakao, _____ dan _____ od mrtvih; uzašao na _____, sjedi o desnu _____ Oca svemogućega; odonud će doći _____ žive i mrtve. Vjerujem u _____ Svetoga, svetu _____ katoličku, _____ svetih, oproštenje _____, _____ tijela, život _____. Amen.

Nabroji sedam svetih sakramenata po redu...

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

Oboji svaku bojicu kao korizmeni dan kad učiniš neko dobro djelo!

Color 40 Crayons

twistynoodle.com

5

Tema

**Korizma – vrijeme
ulaženja u prostor
djelovanja Duha Božjega**

25

Tragovi kulture

Održano Veliko prelo 2022.

35

Biblijski osvrti

**Kušnje u pustinji
današnjeg vremena**

19

**Događanja u Subotičkoj biskupiji
Časne sestre dominikanke
posjetile Tavankut**

28

Križni put

42

Obitelji

Korizma u obitelji

Cijenjeni čitatelji,

obavještavamo vas da će sljedeći broj Zvonika
iz tiska izići na Uskrs, 17. travnja 2022.

Prijatelji Zvonika

RADIO MARIJA

Godišnja pretplata na Zvonik

* Izravnom dostavnom na župe: **1650 dinara**
* Poštom: **2000 dinara**: tuzemstvo (popust za više primjeraka)
40 eura: Republika Hrvatska
50 eura: Europa
60 eura: USA, Kanada (prekooceanske zemlje)

Pretplatnici iz Srbije mogu uplaćivati na dinarski račun:
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Srbija
Broj dinarskog računa: 310-210508-62, s naznakom: „za Zvonik“.

Pretplatnici iz inozemstva mogu uplaćivati na devizni račun.
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Serbia
Broj deviznog računa: 00-708-0200533.2 NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22
IBAN: RS35310007080200533294

**Katolički list (mjesecnik)
godšte XXVIII., broj 327
Veljača (februar) 2022.**

Izdaje:
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg sv. Terezije 3
24000 Subotica
E-mail: drustvoia@gmail.com

Adresa i kontakt Uredništva:
Matije Gupca 10
24000 Subotica
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:
Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
urednik, Tel.: +381(0)24 524496
Marko Tucakov, novinar
Željka Zelić Nedeljković,
redaktura i korektura
Mirjana Crnković, lektura
Dragan Muharem, član Uredništva
Nebojša Stipić, član Uredništva
Jelena Ademi, tehnička urednica
Petar Gaković,
autor naslovne i zadnje stranice
Vedran Jegić, fotograf

Tisak:
DOO MAGYAR SZÓ kft.
Štamparija „FORUM“
Vojvode Mišića 1
21000 Novi Sad
021/557-307

Izdavanje Zvonika podupiru
Hrvatska biskupska konferencija
Uprava za saradnju s crkvama i
verskim zajednicama Republike
Srbije.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

272

ZVONIK : katolički list / glavni i odgovorni
urednik Vinko Cvijin. - God. 1, br. 1 (1994)- . -
Subotica : Katoličko društvo „Ivan Antunović“,
1994- (Novi Sad : Magyar Szó). - Ilustr. ; 29 cm

Mesečno.

ISSN 1451-2149 = Zvonik
COBISS.SR-ID 128815111

Fotografije u ovom broju Zvonika:

* Zvonik
* NIU „Hrvatska riječ“
* www.subotica.info
* www.zupasvrokasubotica.com
* www.pixabay.com
UBH „Dužijanca“

SLASNA ČOKOLADA

U KORIZMI NEĆU KUPOVATI I JESTI , ODLUČILA JE
ANA. DVA DANA TO JE BILO LAKO IZDRŽATI, ALI TREĆI DAN,
DOGODILO SE... JE, OSIM ŠTO JE ODLUČILA NE JESTI
, I POMAGALA SVOJIM PRIJATELJIMA. PETRU JE
POZAJMILA KAKO BI NADOKNADIO PROPUŠTENE
DANE U . U ZNAK ZAHVALNOSTI JOJ JE
POKLONIO

-UH, KAKO UKUSNO IZGLEDA, NE MOGU ODOLJETI...-MISLILA
JE I POJELA . SUTRA DAN SE LOŠE OSJEĆALA,
PA JE POŠLA U NA ISPOVIJED. ANTE JU JE
ISPOVJEDIO I REKAO: „NISI SAGRIJEŠILA, KAD SE NE MOŽEMO
ODREĆI ONOGA ŠTO VOLIMO, SLABI SMO.“ZATO
OVAKO: „VOLJA MI JE SLABA ISUSE, SE ODREĆI NE
MOGU, VOLJU MOJU JAČAJ, TO JE LAKO TEBI , PRAVOM
BOGU.“ANA JE MOLILA SVAKOG DANA I NIJE JELA
SVE DO USKRSA.